

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Úřad vlády
České republiky

VÝZKUMNÁ ZPRÁVA

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024

> 12

Úřad vlády
České republiky

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024.

Výsledky průzkumu v České republice

Pavla Chomynová, Zuzana Dvořáková

Praha, červen 2026

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024. Výsledky průzkumu v České republice

© Úřad vlády České republiky, 2026

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti

nábřeží Edvarda Beneše 128/4, 118 00 Praha 1 – Malá Strana

tel.: +420 224 002 111

<https://www.drogy-info.cz>

Editor: Mgr. Pavla Chomynová, Ph.D.

Odpovědný redaktor: Mgr. Zuzana Tion Leštinová

Spolupráce na grafickém vzhledu: Missing Element, <https://www.missing-element.com>

Pro bibliografické citace:

CHOMYNOVÁ, P. & DVOŘÁKOVÁ, Z. 2026. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024. Výsledky průzkumu v České republice. Praha: Úřad vlády České republiky.

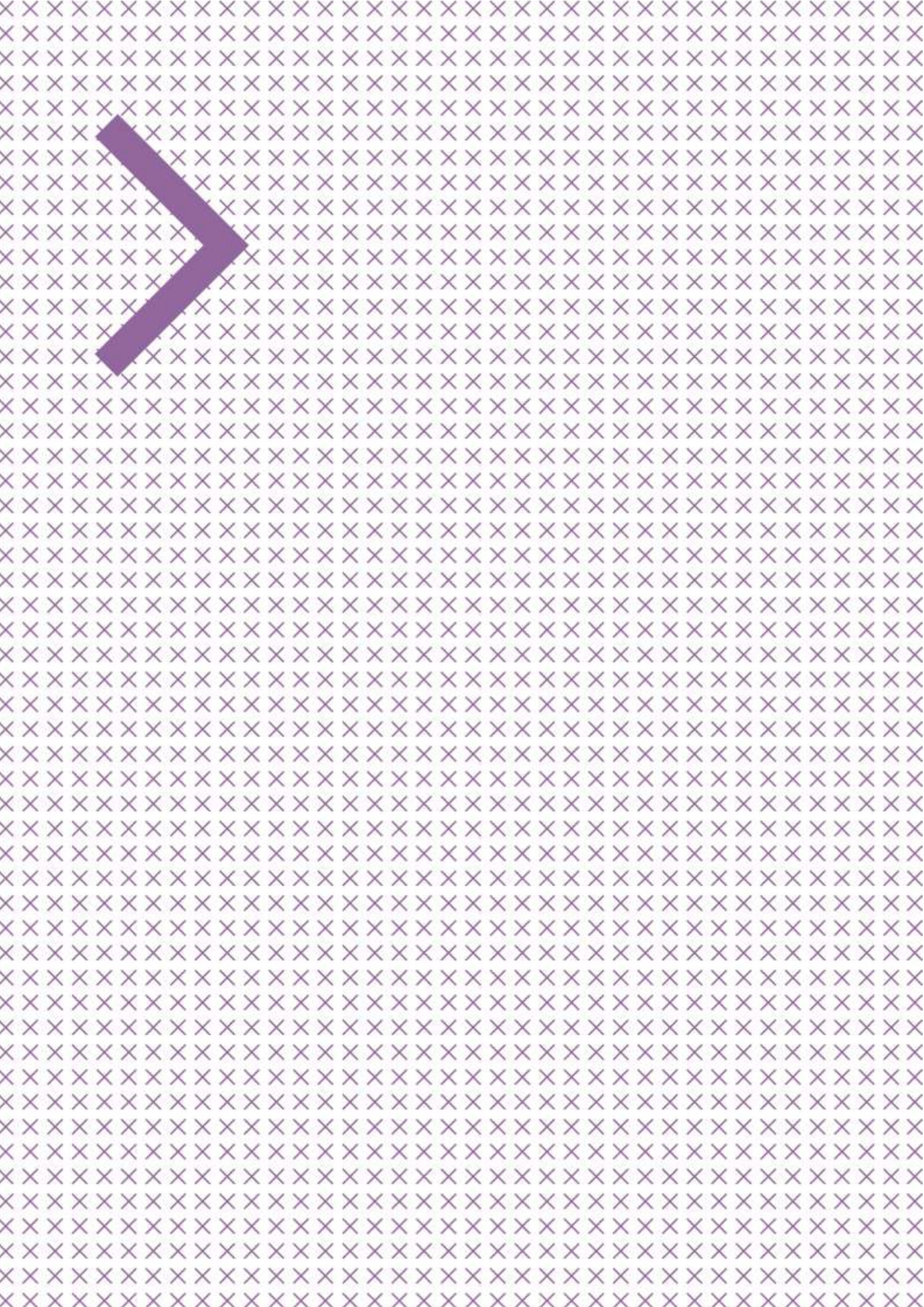
ISBN 978-80-7440-376-7 (online, PDF)

Obsah

SOUHRN	7
INFO O STUDII	7
KOUŘENÍ CIGARET	7
UŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH TABÁKOVÝCH A/NEBO NIKOTINOVÝCH VÝROBKŮ	7
KONZUMACE ALKOHOLU.....	8
KONZUMACE ENERGETICKÝCH NÁPOJŮ	8
UŽÍVÁNÍ PSYCHOAKTIVNÍCH LÉKŮ	9
UŽÍVÁNÍ NELEGÁLNÍCH DROG.....	9
UŽÍVÁNÍ DALŠÍCH LÁTEK SE ZÁVISLOSTNÍM POTENCIÁLEM	10
HRANÍ DIGITÁLNÍCH HER A TRÁVENÍ ČASU NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH.....	10
HRANÍ HAZARDNÍCH HER.....	10
DUŠEVNÍ ZDRAVÍ.....	11
ESPAD 2024 V ČÍSLECH	11
SUMMARY	13
ABOUT THE STUDY	13
CIGARETTE SMOKING.....	13
USE OF ALTERNATIVE TOBACCO AND NICOTINE PRODUCTS.....	14
ALCOHOL CONSUMPTION.....	14
ENERGY DRINKS CONSUMPTION	15
USE OF PSYCHOACTIVE MEDICINES	15
ILLCIT DRUG USE.....	16
USE OF OTHER SUBSTANCES WITH ADDICTIVE POTENTIAL	16
DIGITAL GAMING AND SOCIAL MEDIA USE	16
GAMBLING.....	17
MENTAL HEALTH.....	17
ESPAD 2024 IN FIGURES	17
1 STUDIE ESPAD: ZÁKLADNÍ INFORMACE O PROJEKTU	21
1.1 VÝCHODISKA A CÍLE PROJEKTU	21
1.2 REALIZACE MEZINÁRODNÍHO PROJEKTU	22
1.3 CYKLUS PROJEKTU ESPAD	24
1.4 ZAPOJENÍ ČR DO PROJEKTU ESPAD.....	24
2 METODOLOGIE STUDIE	27
2.1 DESIGN STUDIE A CÍLOVÁ SKUPINA	27
2.2 VÝBĚR ŠKOL.....	28
2.3 ZPŮSOB KOMUNIKACE SE ŠKOLAMI	29
2.4 ADMINISTRACE SBĚRU DAT	30
2.5 ETICKÉ ASPEKTY	30
2.6 DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ.....	31

2.7	DATOVÁ MATICE A ČIŠTĚNÍ DAT	33
2.8	VÝBĚROVÝ SOUBOR	33
2.9	MEZINÁRODNÍ DATABÁZE A DATOVÝ ARCHIV	35
2.10	RELIABILITA A VALIDITA DAT	36
3	UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	38
3.1	KOUŘENÍ KLASICKÝCH CIGARET A UŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH TABÁKOVÝCH A NIKOTINOVÝCH VÝROBKŮ ...	38
3.2	KONZUMACE ALKOHOLU.....	47
3.3	KONZUMACE ENERGETICKÝCH NÁPOJŮ.....	57
3.4	UŽÍVÁNÍ PSYCHOAKTIVNÍCH LÉKŮ	59
3.5	ZKUŠENOSTI S NELEGÁLNÍMI DROGAMI A DALŠÍMI PSYCHOAKTIVNÍMI LÁTKAMI	62
4	NÁZORY A POSTOJE STUDENTŮ K UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK.....	73
4.1	SUBJEKTIVNĚ VNÍMANÁ DOSTUPNOST NÁVYKOVÝCH LÁTEK	73
4.2	VNÍMÁNÍ RIZIK SPOJENÝCH S UŽÍVÁNÍM NÁVYKOVÝCH LÁTEK	77
5	SOCIÁLNÍ KONTEXT UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK.....	83
5.1	DŮVODY UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	83
5.2	NEGATIVNÍ DOPADY UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	85
5.3	ŽIVOTNÍ STYL DOSPÍVAJÍCÍCH.....	87
6	TRÁVENÍ ČASU NA INTERNETU A S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI	90
6.1	HRANÍ DIGITÁLNÍCH HER A TRÁVENÍ ČASU NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH.....	90
6.2	PROBLÉMOVÉ HRANÍ DIGITÁLNÍCH HER A TRÁVENÍ ČASU NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH	92
6.3	KOMPULZIVNÍ UŽÍVÁNÍ INTERNETU	94
7	HRANÍ HAZARDNÍCH HER (GAMBLING)	98
7.1	PREVALENCE HRANÍ HAZARDNÍCH HER.....	98
7.2	PROBLÉMOVÉ HRANÍ HAZARDNÍCH HER	100
8	DUŠEVNÍ ZDRAVÍ.....	103
8.1	INDEX EMOČNÍ POHODY (WHO-5)	103
8.2	SEBEPOŠKOZUJÍCÍ A SUICIDÁLNÍ CHOVÁNÍ	104
8.3	ZMĚNY V OBLASTI DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ	105
9	REGIONÁLNÍ SROVNÁNÍ	108
9.1	VÝBĚROVÝ SOUBOR V KRAJÍCH ČR.....	108
9.2	KOUŘENÍ CIGARET A UŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH VÝROBKŮ, KONZUMACE ALKOHOLU A PSYCHOAKTIVNÍCH LÉKŮ 109	
9.3	UŽÍVÁNÍ NELEGÁLNÍCH DROG A DALŠÍCH PSYCHOAKTIVNÍCH LÁTEK	111
10	MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ	114
10.1	KOUŘENÍ CIGARET A UŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH TABÁKOVÝCH A/NEBO NIKOTINOVÝCH VÝROBKŮ.....	114
10.2	KONZUMACE ALKOHOLU MEZI 16LETÝMI V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU.....	117
10.3	UŽÍVÁNÍ PSYCHOAKTIVNÍCH LÉKŮ MEZI 16LETÝMI V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU.....	118
10.4	UŽÍVÁNÍ NELEGÁLNÍCH DROG MEZI 16LETÝMI V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU	120
10.5	HRANÍ HAZARDNÍCH HER MEZI 16LETÝMI V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU	121

10.6	NADUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU	123
10.7	DUŠEVNÍ ZDRAVÍ 16LETÝCH V ČR VE SROVNÁNÍ S EVROPOU	123
PŘÍLOHY	.....	127
ZDROJE	.....	127
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ		129
DOTAZNÍK STUDIE ESPAD 2024		135

Souhrn

Info o studii

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) je nejvýznamnější celoevropská studie, která dlouhodobě mapuje rozsah užívání návykových látek a výskyt dalších forem rizikového chování u 16letých studentů. Studie ESPAD probíhá v pravidelných čtyřletých intervalech již od r. 1995 – v souladu s úpravou mezinárodního harmonogramu proběhla poslední vlna sběru dat až po 5 letech od předchozí vlny, tedy v roce 2024. Česká republika je jednou z 21 zemí, které se zapojily do všech vln sběru dat.

Kouření cigaret

Zkušenost s kouřením cigaret alespoň jednou v životě má 35 % šestnáctiletých (33 % chlapců a 36 % dívek). Kouření v současnosti uvádí 21 % studentů (18 % chlapců a 23 % dívek). Denně kouří 6 % studentů, celkem 1 % dotázaných patří mezi silné kuřáky (tj. kouřilo 11 a více cigaret denně), přičemž zkušenosti s denním kouřením uvádějí chlapci a dívky téměř stejně často. Nejvyšší zastoupení denních i silných kuřáků (více než dvojnásobné) je mezi studenty odborných učilišť (15 %, resp. 3 %). Časnou zkušenost s první cigaretou, tj. do 13 let věku včetně, uvedlo celkem 18 % studentů, časný počátek denního kouření 4 % dospívajících.

Ve srovnání s r. 2019 došlo k poklesu zkušeností s kouřením cigaret u 16letých, podíl denních a silných kuřáků se snížil zhruba na polovinu. V posledním sledovaném období se výrazně snížil podíl dospívajících, kteří měli časnou zkušenost s kouřením cigaret, časné denní kouření uváděli dospívající zhruba stejně často (28 %, resp. 3 % v r. 2019).

Užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků

Více než polovina šestnáctiletých (55 %) má alespoň jednu zkušenost s užitím e-cigaret (52 % chlapců a 59 % dívek). Současné užívání e-cigaret uvádí 31 % studentů, pravidelně (týdně nebo častěji) je užívá více než pětina dospívajících (22 %) a denně/téměř denně 15 %. Časnou zkušenost s první e-cigaretou uvedlo celkem 21 % studentů a s denním nebo téměř denním užíváním 5 % dospívajících.

Celkem 22 % studentů někdy v životě užilo zahříváné tabákové výrobky (22 % chlapců a 23 % dívek) a 7 % je užilo v posledních 30 dnech (6 % chlapců a 7 % dívek). Zkušenost s užíváním nikotinových sáčků v životě uvádí 27 % 16letých (31 % chlapců a 22 % dívek), prevalence

současného užívání sáček dosahuje 10 %. Mezi současnými uživateli nikotinových sáček je téměř dvakrát více chlapců než dívek (13 % chlapců a 7 % dívek).

Ve srovnání s předchozí vlnou studie je patrný výrazný nárůst prevalence užívání e-cigaret u dospívajících. Několínásobně se zvýšil především podíl pravidelných, ale i denních/téměř denních uživatelů, a to zejména u dívek. Oproti r. 2019 uvedlo časnou zkušenost s e-cigaretami mnohem více uživatelů, nárůst je však patrný i v případě denního/téměř denního užívání (14 %, resp. 1 % v r. 2019).

Konzumace alkoholu

Alkohol alespoň jednou v životě pilo 88 % 16letých (87 % chlapců a 89 % dívek), přičemž 35 % studentů (37 % chlapců a 33 % dívek) lze považovat za pravidelné konzumenty (pili alkohol 20krát nebo častěji v životě). Pití alkoholu v současnosti (v posledních 30 dnech) uvedlo celkem 56 % dospívajících (55 % chlapců a 57 % dívek).

Celkem 38 % studentů pije nadměrné dávky alkoholu při jedné příležitosti (tj. 5 a více sklenic) v posledních 30 dnech, časté pití (3krát a častěji) nadměrných dávek uvádí 15 % (15 % chlapců a 14 % dívek). Zkušenost s opilostí v posledních 30 dnech má 17 % dospívajících (15 % chlapců a 18 % dívek). Pití nadměrných dávek alkoholu i jejich pravidelnou konzumaci, stejně jako opilost a opakovanou opilost uvádějí nejčastěji studenti odborných učilišť.

V posledním sledovaném období došlo u dospívajících k dalšímu poklesu zkušeností s pitím alkoholu. Současně je však možné pozorovat mírný nárůst výskytu rizikových forem konzumace alkoholu, především v případě častého pití nadměrných dávek a zkušeností s opilostí.

Nejčastější motivací dospívajících k pití alkoholu v posledních 12 měsících bylo očekávání, že si lépe užijí večírek (31 %), a naopak nejméně dospívajících pilo alkohol proto, aby byli oblíbenější mezi přáteli (3 %). Dívky podstatně častěji než chlapci pravidelně pijí alkohol, když se cítí v depresi, mají špatnou náladu nebo aby zapomněly na problémy.

Konzumace energetických nápojů

Celkem 73 % studentů pilo v posledních 12 měsících energetické nápoje a 56 % je pije v současnosti (60 % chlapců a 52 % dívek). Konzumaci energetických nápojů v kombinaci s alkoholem v posledních 30 dnech uvádí 20 % dospívajících, opakovaně (tj. 3krát a častěji) 10 % 16letých.

Oproti předchozí vlně studie se mezi dospívajícími zvýšila nejen míra pití energetických nápojů, ale především jejich opakovaná konzumace v kombinaci s alkoholem, přičemž dívky v r. 2024 uváděly zkušenosti téměř 3krát častěji.

Užívání psychoaktivních léků

Užití léků na uklidnění nebo na spaní na doporučení lékaře alespoň jednou v životě uvedlo 13 % 16letých (9 % chlapců a 17 % dívek), v tom 5 % užívalo léky déle než 3 týdny. Celkem 7 % studentům lékař někdy v životě předepsal antidepresiva (5 % chlapců a 9 % dívek), v tom 5 % je užívalo déle než 3 týdny. Dlouhodobé užívání sedativ a antidepresiv na základě doporučení lékaře uvádějí přibližně 2krát častěji dívky.

Ve srovnání s r. 2019 došlo k výraznému nárůstu prevalence užívání léků na uklidnění a spaní u dívek, a to včetně užívání po dobu delší než 3 týdny. Mezi chlapci byla míra užívání sedativ téměř beze změny.

Léky se sedativním účinkem bez doporučení lékaře užilo někdy v životě 14 % studentů (11 % chlapců a 17 % dívek), 7 % je užilo opakovaně, tj. 3krát nebo častěji v životě. Celkem 16 % dospívajících užilo někdy v životě léky proti bolesti za účelem dostat se tzv. do nálady, v tom 8 % je takto užilo opakovaně. Psychoaktivní léky v kombinaci s alkoholem (za účelem dostat se tzv. do nálady) někdy v životě užilo 6 %, v tom 1 % užilo léky v kombinaci s alkoholem opakovaně.

Po sloučení psychoaktivních léků do jedné kategorie spadalo do kategorie zneužití léků 23 % 16letých (18 % chlapců a 28 % dívek), z toho 12 % uvedlo zneužívání léků opakovaně (8 % chlapců a 16 % dívek). Zneužívání psychoaktivních léků uvádějí častěji dívky. Podíl dívek, které zneužívají léky opakovaně, je oproti r. 2019 téměř trojnásobný.

Užívání nelegálních drog

Alespoň jednu zkušenost s užitím nelegálních drog v životě uvedlo 25 % 16letých (shodně chlapci i dívky). Nejčastěji šlo o konopné látky (tj. marihuanu nebo hašiš), které někdy v životě zkusilo 24 % studentů (shodně chlapců a dívek). V posledních 12 měsících je užilo 19 % a v posledních 30 dnech 8 %.

V kategorii rizika v souvislosti s užíváním konopných látek, tj. v kategorii intenzivního užívání konopných látek, se podle screeningové škály CAST nachází 6 % 16letých (5 % chlapců a 6 % dívek), v tom 3 % spadají do kategorie nízkého rizika a 3 % do kategorie vysokého rizika.

Užití jiné nelegální drogy mimo konopí uvádí 6 % studentů. Z nekonopných drog dospívající nejčastěji uvádějí zkušenost s užitím LSD nebo jiných halucinogenů, užití halucinogenních hub a zkušenost s extází (3 %).

Pokračuje klesající trend míry užívání konopí u 16letých, a to ve všech sledovaných časových horizontech. Podíl dospívajících v riziku v souvislosti s užíváním konopí se dlouhodobě pohybuje mezi 5 % a 7 %. Míra užívání ostatních nelegálních drog je relativně stabilní. Dlouhodobě mírně rostou uváděné zkušenosti studentů s kokainem.

Užívání dalších látek se závislostním potenciálem

HHC alespoň jednou v životě zkusilo 23 % 16letých, v posledních 12 měsících ho užilo 18 % a současné užívání uvádí 5 %. Alespoň jednu zkušenost s užitím kratomu v životě má 19 % dospívajících, užívání v posledních 12 měsících uvedlo 17 % a v současnosti kratom užívá 10 % dospívajících.

Výsledky studie ukazují významné rozdíly v míře užívání kratomu mezi chlapci a dívkami a rovněž mezi studenty jednotlivých typů škol – podíl uživatelů byl nejnižší mezi studenty gymnázií, a naopak nejvyšší mezi studenty odborných učilišť.

Hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích

Celkem 18 % 16letých tráví ve všední den nadměrně/rizikově čas (4 a více hodin) hraním digitálních her (28 % chlapců a 7 % dívek). Čtyři a více hodin denně tráví čas na sociálních sítích 33 % (29 % chlapců a 37 % dívek). Celkem 44 % dospívajících tráví nadměrně čas sledováním videí (40 % chlapců a 47 % dívek).

Do kategorie rizika v souvislosti s hraním her spadá 12 % 16letých. V kategorii rizika v souvislosti s trávením času na sociálních sítích se nachází více než čtvrtina dospívajících (29 %).

V posledním sledovaném období se podstatně zvýšil podíl studentů, kteří trávili nadměrně čas s digitálními technologiemi, přičemž nejvyšší nárůst uváděly dívky v případě hraní digitálních her. Ve srovnání s r. 2019 klesl podíl studentů spadajících do rizika v souvislosti s trávením času na sociálních sítích, zatímco podíl dospívajících spadajících do rizika v souvislosti s hraním her se téměř nezměnil.

Hraní hazardních her

Hraní hazardních her (automaty, karty nebo kostky, loterie a kurzové sázení) v posledních 12 měsících, a to jak na internetu, tak mimo internet, uvádí 28 % 16letých (36 % chlapců a 20 % dívek), po vyloučení loterií 22 % dospívajících (31 % chlapců a 13 % dívek). Nejčastěji uváděnou hazardní hrou mimo internet jsou loterie (14 %), následované karetními hrami a hraním kostek (11 %). Na internetu jde z hazardních her nejčastěji o kurzové sázení (10 %) a karetní hry a kostky (8 %).

Hraní všech typů hazardních her uvádějí 2–4krát častěji chlapci, výjimkou jsou loterie a stírací losy, s nimiž mají chlapci a dívky zkušenosti ve stejné míře. V riziku problémového hraní hazardních her se podle screeningové škály Lie/bet nachází 7 % 16letých (12 % chlapců a 3 % dívek), z nich 6 % spadá do kategorie nízkého rizika a 1 % do vysokého rizika problémového hraní.

Ve srovnání s r. 2019 uváděli studenti mnohem více zkušeností s aktuálním hraním hazardních her (v posledních 12 měsících), a to především mimo internet.

Duševní zdraví

Podle výsledků studie ESPAD mělo v r. 2024 pouze 46 % studentů velmi dobrý nebo dobrý wellbeing, přičemž v dobré emoční pohodě se nacházelo 2krát více chlapců než dívek (61 % chlapců a 33 % dívek). Celkem 14 % 16letých se nacházelo v riziku poruchy duševního zdraví, podíl dívek v riziku byl ve srovnání s chlapci více než dvojnásobný.

Oproti předchozí vlně studie se výrazně zvýšil zejména podíl dívek se zhoršeným duševním zdravím.

ESPAD 2024 v číslech

- **34,8 %** 16letých někdy v životě kouřilo cigarety a **20,7 %** kouřilo cigarety v posledních 30 dnech
- **5,6 %** studentů kouří denně, **1,4 %** kouří denně 11 a více cigaret (tzv. silní kuřáci)
- **55,3 %** užilo v životě e-cigarety, **31,2 %** je užilo v posledních 30 dnech a **14,8 %** je užívá denně nebo téměř denně
- **22,4 %** alespoň jednou vyzkoušelo zahřívané tabákové výrobky a **6,5 %** je užilo v posledních 30 dnech
- **26,5 %** vyzkoušelo v životě nikotinové sáčky (bez obsahu tabáku) a **10,1 %** je užilo v posledních 30 dnech
- **59,3 %** 16letých užilo alespoň jednou v životě nějaký tabákový a/nebo nikotinový výrobek (tj. cigarety, e-cigarety, zahřívané tabákové výrobky nebo nikotinové sáčky) a **37,2 %** v posledních 30 dnech
- **18,1 %** studentů mělo časnou zkušenost (před 14. narozeninami) s cigaretami, **21,0 %** s e-cigaretami, **5,0 %** se zahřívanými tabákovými výrobky a **7,9 %** s nikotinovými sáčky
- **58,6 %** pilo nealkoholické pivo v posledních 30 dnech, **15,9 %** ho pije několikrát do týdne
- **88,3 %** 16letých ochutnalo v životě alkohol, **62,7 %** pilo alkohol v posledních 30 dnech a **16,4 %** několikrát do týdne
- **37,8 %** studentů pilo v posledních 30 dnech 5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti, pití nadměrných dávek alespoň jednou týdně uvedlo **14,8 %**
- **16,6 %** se v posledních 30 dnech opilo, v tom **3,9 %** opakovaně (tj. 3krát nebo častěji)
- **46,8 %** z těch, co pili alkohol v posledních 30 dnech, konzumovalo alkohol v restauraci a **44,6 %** si alkohol koupilo v obchodě

- **44,1 %** studentů uvedlo časnou zkušenost s první sklenicí alkoholu a **10,5 %** s první opilostí
- **86,8 %** 16letých pilo někdy v životě energetické nápoje, **56,1 %** uvedlo konzumaci v posledních 30 dnech, v tom **7,3 %** je pilo téměř denně nebo denně
- **42,9 %** pilo někdy v životě energetické nápoje v kombinaci s alkoholem, **19,6 %** v posledních 30 dnech, v tom **10,3 %** je pilo opakovaně (tj. 3krát a častěji)
- **13,4 %** studentů užívalo někdy v životě léky na uklidnění a **7,1 %** antidepresiva na lékařský předpis, **23,0 %** uvedlo zneužití psychoaktivních léků (užívání bez lékařského předpisu, užívání za účelem dostat se do nálady, užívání v kombinaci s alkoholem)
- **25,1 %** 16letých vyzkoušelo v životě nějakou nelegální drogu, nejčastěji (**23,9 %**) konopné látky; v posledních 30 dnech užilo konopí **8,3 %**
- **5,7 %** studentů se nachází v riziku v souvislosti s užíváním konopí, v tom **2,7 %** se nachází ve vysokém riziku
- **4,1 %** mělo časnou zkušenost s užitím konopných látek
- **3,0 %** vyzkoušelo LSD a halucinogeny, **2,7 %** halucinogenní houby, **2,6 %** extázi, **1,9 %** kokain a **1,4 %** pervitin
- **22,9 %** alespoň jednou v životě zkusilo semisyntetický kanabinoid HHC, **4,8 %** ho užilo v posledních 30 dnech
- **18,9 %** studentů někdy v životě užilo kratom, **10,0 %** uvedlo zkušenost s užitím v posledních 30 dnech
- **17,6 %** stráví v běžný všední den hraním her 4 a více hodin (**28,3 %** o víkendu), **33,0 %** tráví 4 a více hodin denně na sociálních sítích (**41,9 %** o víkendu) a **43,6 %** studentů sledováním či sdílením videí na internetu (**60,6 %** o víkendu)
- **12,2 %** šestnáctiletých spadá do kategorie rizika v souvislosti s hraním digitálních her, **28,8 %** je v riziku v souvislosti s trávením času na sociálních sítích
- **27,6 %** hrálo v posledních 12 měsících hazardní hry, odhadem je podle screeningové škály Lie/bet mezi 16letými přibližně **7,0 %** v riziku vzniku problémového hráčství
- **46,3 %** studentů uvádí velmi dobrý nebo dobrý wellbeing, oproti tomu **26,0 %** se nachází ve velmi nízké duševní pohodě
- **68,9 %** 16letých si dokáže snadno obstarat cigarety, **76,7 %** e-cigarety, **78,0 %** pivo, **73,4 %** cider, **38,9 %** konopné látky, **53,4 %** kratom a **47,9 %** HHC

tabulka 0-1: Odhad počtu dospívajících ve věku 15–19 let v riziku

Ukazatel	Extrapolace na populaci
Denní kuřáci cigaret	30–35 tis.
Elektronické cigarety (denně)	80–90 tis.
Časté pití nadměrných dávek alkoholu	85–95 tis.
Energetické nápoje s alkoholem (3+ ve 30D)	55–65 tis.
Zneužívání psychoaktivních léků	130–140 tis.
Antidepresiva (déle než 3 týdny)	25–30 tis.
Zkušenost s konopnými látkami	130–145 tis.
V riziku intenzivního užívání konopných látek (škála CAST)	29–39 tis.
Zkušenosti s kratomem v životě	110–120 tis.
Hraní hazardních her ve 12M	160–180 tis.
V riziku problémového hraní hazardních her (škála Lie/bet)	37–48 tis.
V riziku nadměrného hraní digitálních her	70–80 tis.
V riziku nadužívání sociálních sítí	170–180 tis.
V riziku rozvoje problémů v oblasti duševního zdraví	75–85 tis.

Summary

About the Study

The *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)* is the most important pan-European study monitoring the extent of substance use and the prevalence of other forms of risk behaviour among 16-year-old students since the 1990's. The ESPAD survey has been conducted at four-year intervals since 1995. In line with adjustments to the international timetable, the most recent data collection took place in 2024, five years after the previous wave. The Czech Republic is one of 21 countries that have participated in every survey wave since the project began.

Cigarette Smoking

Thirty-five per cent of 16-year-olds (33% of boys and 36% of girls) reported having smoked cigarettes at least once in their lifetime. Current smoking is reported by 21% of students (18% of boys and 23% of girls). Six per cent of respondents smoke daily, while 1% are classified as heavy smokers (i.e. smoke 11 or more cigarettes per day). Boys and girls report daily smoking at similar rates. The highest prevalence of daily and heavy smoking is found among vocational school students, at 15% and 3%, respectively. Overall, 18% of students reported smoking their first cigarette before the age of 13, while 4% reported starting daily smoking at before that age.

Compared with 2019, lifetime prevalence of cigarette smoking among 16-year-olds has declined. The proportions of daily and heavy smokers have fallen by approximately half. The prevalence of early smoking initiation has also decreased substantially, while the prevalence of early daily smoking has remained relatively stable (28% and 3%, respectively, in 2019).

Use of Alternative Tobacco and Nicotine Products

More than half of 16-year-olds (55%) have used e-cigarettes at least once in their lifetime (52% of boys and 59% of girls). Current e-cigarette use is reported by 31% of students, while 22% report regular use (weekly or more often) and 15% report daily or near-daily use. Early experimentation with e-cigarettes was reported by 21% of students, and 5% reported daily use before the age of 13.

Twenty-two per cent of students have used heated tobacco products in their lifetime (22% of boys and 23% of girls), while 7% have used them in the last 30 days (6% of boys and 7% of girls).

Twenty-seven per cent of 16-year-olds (31% of boys and 22% of girls) reported lifetime use of nicotine pouches, and 10% reported current use. Current use is almost twice as common among boys as among girls (13% versus 7%).

Compared with 2019, the prevalence of e-cigarette use has increased markedly among adolescents. The proportion of both regular and daily or near-daily users has risen several-fold, particularly among girls. Early experimentation has also become substantially more common, while daily use has increased from 1% in 2019 to 14% in 2024.

Alcohol Consumption

Eighty-eight per cent of 16-year-olds (87% of boys and 89% of girls) reported having consumed alcohol at least once in their lifetime. Thirty-five per cent of students (37% of boys and 33% of girls) may be considered regular alcohol users, having consumed alcohol on 20 or more occasions in their lifetime. More than half of adolescents (56%; 55% of boys and 57% of girls) reported alcohol consumption in the last 30 days.

Overall, 38% of students reported heavy episodic drinking (five or more drinks on a single occasion) in the last 30 days, while 15% reported binge drinking on three or more occasions. Seventeen per cent of adolescents (15% of boys and 18% of girls) reported being drunk in the last 30 days. Regular alcohol consumption, i.e. heavy episodic drinking, drunkenness and repeated drunkenness are most commonly reported among vocational school students.

Although lifetime experience with alcohol use has continued to decline, there has been a slight increase in more risky drinking patterns, particularly frequent heavy episodic drinking and experiences of intoxication.

The most frequent reason for drinking alcohol in the last 12 months was to have more fun at parties (31%). The least common reason was to gain popularity among friends (3%). Girls are significantly more likely than boys to drink alcohol in response to feeling depressed, being in a bad mood or trying to forget their problems.

Energy Drinks Consumption

Seventy-three per cent of students consumed energy drinks during the last 12 months, while 56% reported current consumption (60% of boys and 52% of girls). Twenty per cent of adolescents reported consuming energy drinks in combination with alcohol during the last 30 days, and 10% reported doing so repeatedly (three or more times in the last month).

Compared with the previous survey wave, both energy drink consumption and repeated consumption in combination with alcohol increased, with girls reporting such behaviour almost three times more frequently in 2024.

Use of Psychoactive Medicines

Thirteen per cent of 16-year-olds (9% of boys and 17% of girls) reported having used sedatives or anxiolytics prescribed by a doctor at least once in their lifetime, with 5% using them for more than three weeks. Seven per cent of students (5% of boys and 9% of girls) reported having been prescribed antidepressants, and 5% used them for more than three weeks. Long-term use of prescribed sedatives and antidepressants is reported approximately twice as often by girls as by boys.

Compared with 2019, there has been a marked increase in the use of prescribed sedatives and anxiolytics among girls, including long-term use. Among boys, prevalence has remained relatively unchanged.

Fourteen per cent of students (11% of boys and 17% of girls) reported using sedatives without a doctor's recommendation at least once in their lifetime, while 7% reported repeated use (three or more occasions). Sixteen per cent of adolescents reported using painkillers to get high, and 8% reported repeated use. Six per cent reported combining psychoactive medicines with alcohol to get high, and 1% reported repeated use.

When all psychoactive medicines are considered together, 23% of 16-year-olds (18% of boys and 28% of girls) fall into the category of medicine misuse, including 12% who reported repeated misuse. Girls are considerably more likely than boys to report medicine misuse, and repeated misuse among girls is almost three times higher than in 2019.

Illicit Drug Use

One-quarter of 16-year-olds (25%) reported having used an illicit drug at least once in their lifetime. Cannabis (marijuana or hashish) was the most commonly used substance, with lifetime use reported by 24% of students. Nineteen per cent had used cannabis in the last 12 months and 8% in the last 30 days.

According to the CAST screening tool, 6% of 16-year-olds are at risk of cannabis-related problems, including 3% in the lower-risk category and 3% in the higher-risk category.

Six per cent of students reported using an illicit drug other than cannabis. The most commonly reported substances were LSD and other hallucinogens, hallucinogenic mushrooms and ecstasy (3%).

The long-term decline in cannabis use among 16-year-olds continues across all time horizons monitored. The proportion of adolescents at risk of cannabis-related problems has remained relatively stable at levels between 5% and 7%. The prevalence of other illicit drug use has also remained broadly stable, although reports of cocaine use have shown a slight long-term increase.

Use of Other Substances with Addictive Potential

Twenty-three per cent of 16-year-olds have tried HHC at least once, 18% have used it during the previous 12 months and 5% reported current use. Nineteen per cent reported lifetime use of kratom, 17% reported use during the previous 12 months and 10% reported current use.

The survey identified substantial differences in kratom use by gender and school type. Prevalence was lowest among grammar school students and highest among vocational school students.

Digital Gaming and Social Media Use

Eighteen per cent of 16-year-olds spend excessive time (four or more hours per weekday) playing digital games (28% of boys and 7% of girls). One-third of students (33%) spend four or more hours per day on social media, including 29% of boys and 37% of girls. Forty-four per cent spend four or more hours per day watching videos (40% of boys and 47% of girls).

Twelve per cent of 16-year-olds fall into the risk category for problematic gaming, while 29% fall into the risk category for problematic social media use.

The proportion of students spending excessive amounts of time using digital technologies increased substantially during the most recent survey period. The largest increase in gaming was observed among girls. Compared with 2019, the proportion of students at risk due to

social media use has decreased, whereas the proportion at risk due to gaming has remained largely unchanged.

Gambling

Twenty-eight per cent of 16-year-olds (36% of boys and 20% of girls) reported gambling during the previous 12 months, either online or offline. Excluding lotteries, the proportion was 22% (31% of boys and 13% of girls). The most commonly reported offline gambling activity was lotteries (14%), followed by card and dice games (11%). Online gambling most frequently involved sports betting (10%) and card or dice games (8%).

Boys were between two and four times more likely than girls to report participation in most forms of gambling, with the exception of lotteries and scratch cards, where prevalence was similar. According to the Lie/Bet screening instrument, 7% of 16-year-olds are at risk of problem gambling, including 6% in the lower-risk category and 1% in the higher-risk category.

Compared with 2019, current gambling participation increased substantially, particularly for offline forms of gambling.

Mental Health

According to the ESPAD 2024 results, only 46% of students reported good or very good well-being. Good emotional well-being was reported by 61% of boys compared with 33% of girls. Overall, 14% of 16-year-olds were identified as being at risk of a mental health disorder, with the proportion among girls being more than twice that observed among boys.

Compared with the previous survey wave, the proportion of girls experiencing impaired mental health increased significantly.

ESPAD 2024 in Figures

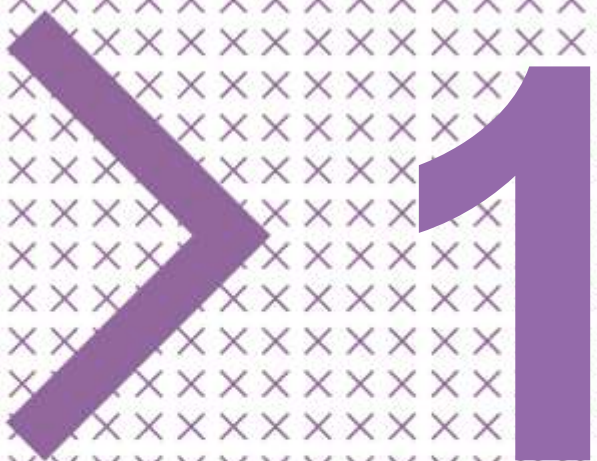
- › **34.8%** of 16-year-olds have smoked cigarettes in their lifetime and **20.7%** have smoked cigarettes in the past 30 days
- › **5.6%** of students smoke daily, **1.4%** smoke 11 or more cigarettes daily (so-called heavy smokers)
- › **55.3%** have used e-cigarettes in their lifetime, **31.2%** have used them in the last 30 days, and **14.8%** use them daily or almost daily
- › **22.4%** have tried heated tobacco products at least once and **6.5%** have used them in the last 30 days

- **26.5%** have tried nicotine pouches (without tobacco) in their lifetime and **10.1%** have used them in the last 30 days
- **59.3%** of 16-year-olds have used any tobacco and/or nicotine product (i.e. cigarettes, e-cigarettes, heated tobacco products or nicotine pouches) at least once in their lifetime and **37.2%** in the last 30 days
- **18.1%** of students had early experience (before their 14th birthday) with cigarettes, **21.0%** with e-cigarettes, **5.0%** with heated tobacco products, and **7.9%** with nicotine pouches
- **58.6%** drank non-alcoholic beer in the last 30 days and **15.9%** drink non-alcoholic beer several times a week
- **88.3%** of 16-year-olds have tried alcohol in their lifetime, **62.7%** have drunk alcohol in the last 30 days and **16.4%** drink alcohol several times a week
- **37.8%** of students drank 5 or more glasses of alcohol on one occasion in the last 30 days, **14.8%** reported drinking excessive amounts at least once a week
- **16.6%** got drunk in the last 30 days, of which **3.9%** repeatedly (i.e. 3 times or more)
- **46.8%** of those who drank alcohol in the last 30 days consumed alcohol in a restaurant and **44.6%** purchased alcohol in a store
- **44.1%** of students reported an early experience with drinking their first glass of alcohol and **10.5%** with their first drunkenness
- **86.8%** of 16-year-olds have drunk energy drinks in their lifetime, **56.1%** reported drinking them in the last 30 days, of which **7.3%** drank them almost daily or daily
- **42.9%** have ever drunk energy drinks in combination with alcohol, **19.6%** in the last 30 days, of which **10.3%** have drunk them repeatedly (i.e. 3 times or more)
- **13.4%** of students had used tranquilizers and **7.1%** had used prescription antidepressants in their lifetime, **23.0%** reported abuse of psychoactive drugs (use without a prescription, use to get high or use in combination with alcohol)
- **25.1%** of 16-year-olds have tried an illicit drug in their lifetime, mostly (**23.9%**) cannabis; **8.3%** have used cannabis in the last 30 days
- **5.7%** of students are at risk for cannabis use, of which **2.7%** are at high risk
- **4.1%** had early experience with cannabis use
- **3.0%** tried LSD and hallucinogens, **2.7%** hallucinogenic mushrooms, **2.6%** ecstasy, **1.9%** cocaine and **1.4%** methamphetamine
- **22.9%** have tried the semi-synthetic cannabinoid HHC at least once, **4.8%** have used it in the last 30 days
- **18.9%** of students have used kratom in their lifetime, **10.0%** reported experience with use in the last 30 days
- **17.6%** spend 4 or more hours gaming on a typical weekday (**28.3%** on weekends), **33.0%** spend 4 or more hours a day on social media (**41.9%** on weekends) and **43.6%** of students watch or share videos on the Internet (**60.6%** on weekends)
- **12.2%** of 16-year-olds fall into the risk category related to gaming, **28.8%** are at risk due to spending time on social media

- **27.6%** gambled in the last 12 months, and according to the Lie/Bet screening scale, approximately **7.0%** of 16-year-olds are estimated to be at risk of developing problem gambling
- **46.3%** of students report very good or good wellbeing, while **26.0%** have very low wellbeing
- **68.9%** of 16-year-olds can easily obtain cigarettes, **76.7%** e-cigarettes, **78.0%** beer, **73.4%** cider, **38.9%** cannabis, **53.4%** kratom and **47.9%** HHC

tabulka 0-1: Estimated number of adolescents aged 15–19 years at risk of substance use and other forms of risk behaviour

Pointer	Extrapolation to the population
Daily cigarette smokers	30–35 thousand
Electronic cigarettes (daily)	80–90 thousand
Frequent binge drinking	85–95 thousand
Energy drinks with alcohol (3+ in the last 30 days)	55–65 thousand
Abuse of psychoactive drugs	130–140 thousand
Antidepressants (longer than 3 weeks)	25–30 thousand
Lifetime use of cannabis	130–145 thousand
At risk of intensive cannabis use (CAST scale)	29–39 thousand
Lifetime use of kratom	110–120 thousand
Gambling in the last 12 months	160–180 thousand
At risk of problem gambling (Lie/bet scale)	37–48 thousand
At risk of excessive digital gaming	70–80 thousand
At risk of excessive use of social media	170–180 thousand
At risk of developing mental health problems	75–85 thousand

1 Studie ESPAD: Základní informace o projektu

Kouření, konzumace alkoholu, užívání dalších návykových látek, ale i další formy rizikového chování v období dospívání, včetně nadužívání digitálních technologií, přinášejí řadu rizik v oblasti zdraví i sociálního vývoje dospívajících, a současně zvyšují riziko výskytu negativních zdravotních a sociálních důsledků v dospělosti.

Monitoring rozsahu a vzorců užívání návykových látek v populaci dospívajících probíhá prostřednictvím průřezových dotazníkových školních studií na dostatečně velkém reprezentativním vzorku populace dospívajících, tedy vzorku, který svou strukturou odpovídá populaci daného věku podle pohlaví, věku, regionu nebo typu studované školy.

1.1 Východiska a cíle projektu

Patrně nejvýznamnější studií, která v evropském kontextu poskytuje srovnatelné údaje o rozsahu užívání návykových látek a výskytu dalších forem rizikového chování u dospívajících, je *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*. Studie ESPAD probíhá v pravidelných čtyřletých intervalech již od poloviny 90. let 20. století – sběr dat studie probíhal v l. 1995, 1999, 2003, 2007, 2011, 2015 a 2019. V souladu s úpravou mezinárodního harmonogramu realizace studie proběhla další vlna sběru dat až po 5 letech od poslední vlny, tedy v roce 2024.

Projekt dlouhodobě umožňuje srovnání situace napříč evropskými zeměmi – srovnatelnost dat vychází z důsledného dodržování výzkumné metodologie ve všech zemích zapojených do projektu. Jednotný přístup se týká různých aspektů studie: cílové skupiny dospívajících, způsobu konstrukce výběrového souboru, postupu administrace sběru dat na školách, obsahu a formulace otázek v dotazníku, ale také přípravy datového souboru, čištění dat a jejich analýzy.

Hlavním cílem projektu ESPAD je:

- podat přehled o rozsahu užívání legálních a nelegálních drog mezi mládeží ve věku 15–16 let a porovnat ji se situací v ostatních evropských zemích,
- sledovat trendy ve vývoji situace od r. 1995 v Evropě a porovnat trendy mezi jednotlivými zeměmi a regiony,
- analyzovat základní kontextové vztahy u vybraných indikátorů návykového chování (Hibell, 2014).

Vzhledem k tomu, že studie ESPAD je dlouhodobě považována za jeden ze základních zdrojů dat o užívání návykových látek a výskytu rizikového chování u dospívajících, jsou její výsledky reflektovány národními, ale i mezinárodními organizacemi, které udávají směr politiky v oblasti závislostí na národní i mezinárodní úrovni, jako jsou Agentura Evropské unie pro drogy (EUDA) nebo Světová zdravotnická organizace (WHO). Výsledky zjištěné ve studii ESPAD slouží již více než dvě desetiletí pro evaluaci strategií politiky v oblasti závislostí na evropské i národní úrovni a přípravu akčních plánů, které definují konkrétní opatření v oblasti prevence a léčby užívání návykových látek (ESPAD Group, 2025).

1.2 Realizace mezinárodního projektu

Studie ESPAD byla poprvé realizována v roce 1995 pod záštitou Pompidou Group Rady Evropy ve 26 evropských zemích. Druhá vlna výzkumu proběhla v roce 1999 a zúčastnilo se jí již 30 zemí, v r. 2003, 2007 a 2011 se zúčastnilo vždy 35 evropských zemí, v roce 2011 již 39 zemí (včetně několika zemí, kde sběr dat proběhl o půl roku později). V letech 2015 a 2019 se zúčastnilo opět 35 evropských zemí a do zatím poslední vlny sběru dat v roce 2024 se zapojilo celkem 37 evropských zemí – mapa 1-1. Celkem 21 zemí se zapojilo do všech vln sběru dat studie ESPAD (Česká republika, Dánsko, Estonsko, Faerské ostrovy, Finsko, Chorvatsko, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Norsko, Polsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Švédsko a Ukrajina). Studie není omezena pouze na země Evropské unie, ale je otevřena všem zemím evropského kontinentu. V rámci Evropy se do mezinárodní srovnávací studie zapojuje při každé vlně sběru dat více než 100 tisíc studentů.

Projekt na mezinárodní úrovni koordinovala od počátku 90. let Švédská rada pro alkohol a jiné drogy (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN), od r. 2008 je do koordinace projektu více zapojeno také Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA), v r. 2024 transformované do Agentury Evropské unie pro drogy (European Union Drugs Agency, EUDA). EUDA se dlouhodobě podílí na koordinaci projektu, podporuje zapojení nových evropských zemí do projektu, spolupracuje na přípravě mezinárodních výstupů projektu a jejich zpřístupnění odborné i široké veřejnosti. Hlavním koordinátorem projektu

ESPAD je od r. 2016 italská Národní rada pro výzkum (Consiglio Nazionale delle Ricerche, CNR).

mapa 1-1: Přehled zemí zapojených do sběru dat studie ESPAD v roce 2024

✘ Zdroj: ESPAD Group (2025)

Evropské srovnání vycházelo v prvních třech vlnách studie z výsledků poskytnutých jednotlivými zeměmi prostřednictvím standardizované zprávy (tzv. *Country Report*). Od roku 2007 jsou jednotlivými zeměmi poskytovány pro evropské srovnání datové soubory v jednotném formátu, které jsou sloučeny do společné databáze. Jednotná evropská databáze poskytuje více možností pro podrobnější srovnávací analýzy, a to především proto, že jednotlivé proměnné jsou ve všech zemích definovány jednotně a data jsou jednotně čištěna a zpracována.

Evropská databáze slouží primárně pro účely vydání mezinárodní zprávy projektu ESPAD, která přináší základní přehled výsledků studie v jednotlivých zemích, mezinárodní srovnání vybraných indikátorů a hodnocení trendů ve vývoji situace v Evropě. Po vydání mezinárodní zprávy slouží databáze pro výzkumné účely národním koordinátorům a v další fázi také pro výzkumné a studijní účely dalších zájemců o analýzu problematiky, kterou ESPAD pokrývá.

1.3 Cyklus projektu ESPAD

Studie ESPAD probíhá ve čtyřletých cyklech – cyklus zahrnuje přípravu studie (rok 1), sběr dat (rok 2), publikaci výsledků (rok 3), v posledním roce pak probíhá podrobnější analýza dat na vybraná témata a případná úprava metodologie a obsahu dotazníku pro následující vlnu sběru dat – obrázek 1-1. Poslední cyklus studie ESPAD byl o jeden rok prodloužen a další vlna sběru dat proběhla až po 5 letech od poslední vlny, tedy v roce 2024. Cílem úpravy bylo harmonizovat nastavení sběru dat s mezinárodní studií HBSC (*Health Behaviour in School Aged Children*), zaměřenou na zdraví a životní styl dětí ve věku 11–15 let, a to tak, aby docházelo k jejich pravidelnému střídání po dvou letech.

obrázek 1-1: Cyklus projektu ESPAD

1.4 Zapojení ČR do projektu ESPAD

Mezinárodní projekt ESPAD je postaven na principu dobrovolné spolupráce vybraných výzkumníků v zemích, které se studie účastní. Za dodržování jednotných principů projektu, sběr dat a odevzdání výstupů jsou v jednotlivých zemích zodpovědní tzv. národní koordinátoři projektu (*Principal Investigators, PIs*). V České republice projekt ESPAD zaštiťovalo do roku 2011 Psychiatrické centrum Praha (později transformované do Národního ústavu duševního zdraví). Od roku 2003 na projektu spolupracuje Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (NMS) a studie je financována z rozpočtu Úřadu vlády České republiky. Od r. 2015 je hlavním koordinátorem české části studie NMS.

Česká republika je jednou ze zemí, které se zapojily do všech dosud realizovaných vln sběru dat této studie. Hlavní výsledky studií z jednotlivých let, včetně trendů, byly publikovány v samostatných výzkumných zprávách (Csémy a kol., 2006; Csémy a kol., 2009; Chomynová a kol., 2014), časopise *Zaostřeno* (Chomynová a kol., 2016; Chomynová a kol., 2020) a článcích v odborných časopisech (Chomynová a kol., 2019; Chomynová a kol., 2020b). Data byla také průběžně zpracovávána pro výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR a výroční zprávy o hazardním hraní v ČR, a následně, od roku 2021, jsou využívána pro podrobné tematické zprávy o situaci v oblasti závislostí, které vydává NMS.¹

Česká národní data byla v plné míře zahrnuta do zpracování všech dosud publikovaných mezinárodních zpráv (Hibell a kol., 1997; Hibell a kol., 2000; Hibell a kol., 2004; Hibell a kol., 2009; Hibell a kol., 2012; The ESPAD Group, 2016; ESPAD Group, 2020; ESPAD Group, 2025). Mezinárodní zprávy jsou volně dostupné v elektronické podobě na webových stránkách projektu ESPAD.² Na těchto stránkách jsou k dispozici podrobné informace o projektu, jeho metodologii, dotazníkové formuláře z jednotlivých let, mezinárodní zprávy a podrobné tabulkové výstupy. Data shromážděná v rámci projektu ESPAD jsou dostupná také na datovém portálu projektu ESPAD (*ESPAD Data Portal*)³ a rovněž na stránkách Agentury Evropské unie pro drogy (EUDA), která je dlouhodobým partnerem projektu.⁴

---

¹ <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/> [2026-06-02]

² <http://www.espad.org/> [2025-10-02]

³ <https://data.espad.org> [2025-10-02]

⁴ https://www.euda.europa.eu/publications/data-factsheets/espad-2024-key-findings_en [2025-10-02]

2

2 Metodologie studie

Hlavním principem projektu ESPAD je striktní dodržování jednotného metodologického postupu při realizaci studie tak, aby byla zaručena srovnatelnost výsledků mezi zeměmi a bylo možné sledovat také vývoj situace v čase. Jednotná doporučení se týkají cílové skupiny dospívajících, způsobu konstrukce výběrového souboru, postupu administrace sběru dat na školách, obsahu a formulace otázek v dotazníku, ale také přípravy datového souboru pro mezinárodní srovnání, čištění dat a jejich analýzy. Doporučení a jednotlivé kroky jsou definovány v tzv. ESPAD Handbook – příručce k realizaci studie, která je schvalována všemi zeměmi na pravidelném setkání národních koordinátorů vždy v přípravném roce před realizací studie a je závazná pro řešitelské týmy v jednotlivých zemích.

2.1 Design studie a cílová skupina

Designem jde o průřezové dotazníkové šetření na reprezentativním vzorku školní populace. Šetření probíhá na náhodně vybraných základních a středních školách všech typů tak, aby výsledný soubor studentů byl reprezentativní na národní úrovni. Cílovou skupinou studie ESPAD jsou studenti ve věku 15–16 let, tj. studenti, kteří v roce realizace studie dosáhnou 16 let. V r. 2024 tedy šlo o kohortu studentů narozených v roce 2008.

Vzhledem k odlišnostem ve vzdělávacím systému jednotlivých evropských zemí probíhá sběr dat v různých ročnících škol – výběrový soubor škol je v každé zemi konstruován individuálně tak, aby v maximální možné míře pokryl cílovou skupinu respondentů.

Při poslední vlně sběru dat v ČR v r. 2024 byli respondenti narození v roce 2008 převážně studenty 9. ročníků základních škol a 1. ročníků středních škol. Historicky docházelo ke změnám cílových ročníků – v r. 1995 byli cílovou skupinou studenti 2. ročníků středních škol, zatímco po zavedení 9leté školní docházky bylo potřeba se zaměřit na studenty nižšího ročníku, a v letech 1999 a 2003 byli tedy dotazováni studenti 1. ročníků středních škol. V průběhu let se ukázalo, že v souvislosti s rostoucím počtem odkladů školní docházky při nástupu do 1. třídy ZŠ roste podíl 15–16letých dospívajících, kteří jsou stále ještě v posledním

ročníku základní školy, a výběrový soubor se tedy v r. 2007 rozšířil o žáky 9. tříd ZŠ. Od r. 2015 jsou dotazováni také studenti odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Přehled ročníků zapojených v předchozích vlnách studie uvádí obrázek 2-1.

obrázek 2-1: Přehled školních ročníků ve výběrovém souboru v ČR v letech 1995–2024

2.2 Výběr škol

Výběr škol je založen na metodě vícestupňového stratifikovaného náhodného výběru základních a středních škol tak, aby zastoupení studentů ve vybraném vzorku odpovídalo zastoupení studentů v ČR s ohledem na pohlaví a typ studované školy. Školy jsou vybírány na základě údajů o počtech studentů v jednotlivých třídách cílových ročníků ZŠ a SŠ poskytnutých Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) pro daný školní rok. Samostatný výběr je proveden podle typů škol (základní školy, gymnázia, víceletá gymnázia, střední odborné školy s maturitou a střední odborné školy bez maturity). Do výběrového souboru nejsou zahrnuty speciální a praktické školy, dále školy, kde výuka probíhá v cizím jazyce, ani školy s velmi nízkým počtem žáků v daném ročníku (<10 žáků/studentů). Při náhodném výběru je zohledněna velikost školy (počet studentů v daném ročníku).

Doporučení mezinárodního projektu uvádí, že na každé vybrané škole by měla být pro sběr dat náhodně vybrána pouze jedna třída. Vzhledem ke klesající ochotě škol zapojovat se do sběru dat studie ESPAD a vzhledem k administrativní náročnosti samotného sběru dat však byly v r. 2024 v ČR na každé vybrané základní a střední škole pro sběr dat náhodně osloveny dvě třídy, na víceletých gymnáziích čtyři třídy (dvě v každém z odpovídajících ročníků). V případě malého počtu studentů ve vybraných třídách (např. v oborech odborných učilišť) probíhá sběr dat paralelně ve více třídách daného ročníku. V případě odmítnutí účasti ve studii ze strany školy je daná škola nahrazena geograficky nejbližší školou stejného typu v daném kraji.

S ohledem na zajištění reprezentativity výsledků na národní úrovni je v mezinárodním kontextu doporučen minimální vzorek 2 400 respondentů narozených ve specifikovaném roce. Vzhledem k tomu, že administrace sběru dat probíhá vždy v celých třídách bez ohledu na ročník narození respondentů a v cílových ročnících vybraných škol jsou z velké části zastoupeni i studenti narození v jiném roce, je počet tříd a škol navýšen tak, aby bylo dosaženo minimálního počtu respondentů.

Výběr škol provádí Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Koordinaci samotného sběru dat (od kontaktu s ředitelem/zástupcem školy, stanovení termínu sběru dat, zajištění vlastního sběru dat ve vybraných třídách a předání databáze s odpověďmi respondentů v elektronické podobě) zajišťuje pro NMS externí zasmluvněná agentura. Do roku 2011 realizovala terénní sběr dat agentura INRES-SONES, v.o.s., v l. 2015–2019 agentura FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o., a v roce 2024 agentura ppm factum research, s. r. o.

2.3 Způsob komunikace se školami

Pro kontakt s řediteli škol je agentura vybavena doporučujícím dopisem národního koordinátora studie ESPAD a dopisem MŠMT, které obsahují základní informaci o výzkumu a žádost o spolupráci. O probíhajícímu projektu jsou před zahájením sběru dat informováni dopisem také zřizovatelé škol a krajští protidrogoví koordinátoři.

Jednotlivé školy jsou kontaktovány prostřednictvím e-mailu, případně telefonicky. V případě souhlasu školy s účastí ve studii kontaktuje školu tazatel výzkumné agentury a se školou domlouvá organizaci sběru dat.

Při sběru dat studie ESPAD 2024 vytvořila agentura pověřená sběrem dat pro školy webovou stránku, kde byly osloveným školám k dispozici následující dokumenty:

- základní informace o projektu ESPAD (cíle, metodika, výsledky předchozí vlny sběru dat),
- informace o realizátorovi šetření (ppm factum) a zadavateli šetření (NMS),
- průvodní dopis zadavatele,
- seznam škol původně vybraných zadavatelem.

Webová stránka obsahovala také aplikaci pro přihlašování škol. Po zadání loginu a hesla mohly školy vyplnit preferované termíny pro provedení vlastního terénního šetření. Tazatelé výzkumné agentury tyto termíny respektovali, aby se snížila administrativní zátěž kladená na vybrané školy.

2.4 Administrace sběru dat

Data jsou sbírána vždy v celých třídách bez ohledu na věk narození respondentů. Sběr dat probíhal do r. 2019 formou skupinově administrovaných papírových dotazníků, které po vyplnění studenti vložili do neoznačených obálek a odevzdali tazateli výzkumné agentury. V r. 2024 probíhal sběr dat poprvé prostřednictvím online dotazníku v počítačových učebnách školy. V případě nedostatku počítačů bylo studentům umožněno vyplňovat dotazník na vlastních zařízeních (tabletech a mobilních telefonech).

Pro sběr dat byl využíván univerzální link, stejný pro všechny školy a třídy. Výhodou bylo zaručení většího pocitu anonymity žákům a studentům při vyplňování dotazníku. Na začátek online dotazníku byly umístěny 2 identifikační otázky, které umožňovaly určit příslušnost studentů k vybrané škole a třídě. Identifikační údaje měli k dispozici administrátoři výzkumné agentury, přičemž každé třídě byl přidělen unikátní kód, který tvořilo pět písmen označujících školu a další číslice označující konkrétní třídu. Kód studentům spolu s odkazem na dotazník předal před samotným sběrem dat ve třídě tazatel.

Vlastní sběr dat je zcela řízen asistenty výzkumu, tzn. tazateli výzkumné agentury. Pedagogičtí pracovníci mohou být při sběru dat přítomni ve třídách, jsou však instruováni, aby se v průběhu sběru dat nepohybovali ve třídě a nenahlíželi studentům do dotazníkových formulářů. Tazatelé na úvod představí studii ESPAD a její cíle a instruuji studenty, jak vyplňovat online dotazník. V případě nejasností odpovídají na individuální dotazy. Sběr dat na školách provádělo v r. 2024 celkem 31 proškolených výzkumných asistentů.

Na realizaci sběru dat je standardně vyčleněna jedna vyučovací hodina (45 min). Vzhledem k délce dotazníku však bylo v r. 2024 školám doporučeno realizovat sběr dat v hodině předcházející delší přestávce nebo konci vyučování tak, aby studenti mohli případně dotazník dokončit i po konci dané vyučovací hodiny.

2.5 Etické aspekty

Důraz je při sběru dat kladen na anonymitu odpovědí, nejsou zjišťovány žádné osobní údaje respondentů, které by je mohly později identifikovat. V průběhu sběru dat ve třídě vyplňuje tazatel ve spolupráci s pedagogem *Zprávu o provedení sběru dat ve třídě* (tzv. *Classroom Report*), která obsahuje informace o počtu přítomných žáků/studentů, důvodech nepřítomnosti, ale i hodnocení atmosféry ve třídě v průběhu sběru dat.

O zapojení školy do studie rozhoduje ředitel, resp. zástupce školy. Zástupce školy rozhoduje o tom, zda a jakým způsobem bude o realizaci průzkumu informovat rodiče / zákonné zástupce žáků a studentů. Pro ředitele škol je připraven formulář pro souhlas rodičů s účastí dítěte ve studii, nicméně je na rozhodnutí ředitele, zda souhlas bude vyžadovat a zda využije

tohoto formuláře. Formulář souhlasu/nesouhlasu rodičů s účastí dítěte ve studii, který obsahuje osobní údaje studentů, zůstává řediteli/zástupci školy a je na vedení školy, aby zajistilo dodržování zásad týkajících se nakládání s osobními údaji. V případě nesouhlasu rodičů / zákonných zástupců se žák/student studie neúčastní, po dobu sběru dat je však přítomen ve třídě. V r. 2024 vyjádřilo nesouhlas s účastí studenta ve výzkumu celkem 28 rodičů.

Informovaný souhlas jednotlivých respondentů není získáván v písemné podobě. Studenti jsou podrobně informováni o účelu projektu prostřednictvím úvodní strany dotazníku a také ústně tazatelem při zahájení sběru dat. Respondenti jsou informováni o tom, že účast ve studii je dobrovolná a že otázky, na které nechtějí odpovídat, mohou nechat nevyplněné. Dotazník neobsahuje otevřené odpovědi, u kterých by bylo riziko případné identifikace konkrétního studenta.

Realizaci studie ESPAD 2024 schválila Etická komise NMS v červnu 2024 rozhodnutím č. EKNMS-1/2024.

2.6 Dotazníkový formulář

Dotazníkový formulář administrovaný studentům v ČR vychází z jednotného mezinárodního dotazníku, který obsahuje povinné otázky (označované kódem C, tzv. *core questions*) a doporučené otázky (označené kódem O, případně OC, jestliže jsou součástí jinak povinné otázky, tzv. *optional questions*, resp. *optional core questions*). Jednotlivé země si mohou do dotazníku zařadit další témata s ohledem na situaci a trendy v dané zemi, případně s ohledem na další národní zájmy (v české verzi dotazníku jde o otázky označené kódem V, případně VV).

Dotazník pokrývá dlouhodobě od r. 1995 následující témata:

- trávení volného času,
- kouření klasických tabákových výrobků (cigaret),
- konzumaci jednotlivých druhů alkoholických nápojů včetně rizikových forem pití, jako jsou časté pití nadměrných dávek alkoholu a opilost,
- užívání psychoaktivních léků (na doporučení lékaře i bez lékařského předpisu),
- zkušenosti s užitím nelegálních drog a frekvenci užívání vybraných nelegálních drog,
- postoje ke kouření a konzumaci alkoholu a nelegálních drog, subjektivní vnímání dostupnosti a rizik spojených s užíváním návykových látek, očekávání spojená s konzumací alkoholu a konopných látek.

V průběhu let byly doplňovány otázky na další aktuální témata:

- zkušenosti s elektronickými cigaretami, zahříványými tabákovými výrobky a nikotinovými sáčky,
- širší výčet nelegálních drog, včetně nových psychoaktivních látek,
- trávení času na internetu, zejména na sociálních sítích a hraním digitálních her,
- zkušenosti s hraním hazardních her,
- screeningové škály umožňující odhad podílu dospívajících v riziku v souvislosti s užíváním konopných látek, hazardním hraním, hraním digitálních (počítačových) her a trávením času na sociálních sítích,
- duševní zdraví (včetně screeningových škál MHI-5 a WHO-5).

Český dotazník byl v r. 2024 doplněn o podrobnější otázky na rizika spojená s užíváním e-cigaret, zahříváných tabákových výrobků a nikotinových sáčků a vnímání jejich dostupnosti a na předchozí zkušenosti uživatelů alternativních tabákových a nikotinových výrobků s kouřením klasických cigaret. Blok otázek zaměřených na konzumaci alkoholu byl rozšířen o otázky na místo nákupu a místo konzumace alkoholu a také o otázky věnované konzumaci nealkoholického piva. Otázky zaměřené na užívání psychoaktivních léků byly rozšířeny o užívání antidepresiv na lékařský předpis. Český dotazník obsahoval oproti mezinárodnímu dotazníku více otázek zaměřených na aktuální užívání nelegálních drog, výčet sledovaných látek byl rozšířen také o semisyntetický kanabinoid HHC a zkušenosti s užíváním kratomu. Navíc byly doplněny otázky k trávení času sledováním videí na YouTube, TikToku apod. a podrobněji byla mapována oblast duševního zdraví dospívajících (včetně škály MHI-5, otázek zaměřených na sebepoškozování a suicidalitu).

Dále jsou zjišťovány socioekonomické charakteristiky jako např. vzdělání rodičů, složení domácnosti nebo prospěch ve škole, vztahy s rodiči a přáteli. Dotazníkový formulář studie ESPAD z r. 2024 je uveden v příloze.

V r. 2024 prošel dotazník pilotním testováním na 3 vybraných školách s cílem ověřit srozumitelnost dotazníku a čas potřebný k jeho vyplnění. Na základě doporučení pilotního výzkumu byla upravena formulace některých otázek.

Dotazník studie ESPAD 2024 obsahoval celkem 78 otázek, z toho bylo 57 povinných, které byly využity mimo jiné pro mezinárodní srovnání, 10 doporučených otázek z mezinárodního dotazníku a 11 otázek sledujících specificky situaci v ČR. Elektronická verze dotazníku obsahovala filtry, které nabízely podrobnější otázky k jednotlivým tématům pouze těm respondentům, kteří uvedli předchozí zkušenost s užitím vybraných drog a/nebo jinými formami rizikového chování. Průměrná doba vyplňování dotazníku v roce 2024 byla 33 minut.

Vzhledem k délce pilotně testovaného dotazníku nebyly do české verze zahrnuty otázky mezinárodního dotazníku mapující oblast prevence na školách.

Mezinárodní dotazník je konstruován v angličtině a je v kompetenci jednotlivých zemí, aby připravily verzi dotazníku v národním jazyce. V případě potřeby je formulace otázek upravena tak, aby byla studentům srozumitelná v národním kontextu, doplněny jsou také konkrétní příklady a místně užívané názvy nelegálních drog. Českou verzi dotazníku připravuje NMS. Povinností národního koordinátora studie ESPAD je také zajistit zpětný překlad finální verze dotazníku do angličtiny.

2.7 Datová matice a čištění dat

Zatímco do r. 2019 byly dotazníky sbírány v papírové podobě, následně podrobeny optické kontrole úplnosti a správnosti vyplnění a vloženy do datové matice, v r. 2024 byla data vzhledem k online sběru dat automaticky uložena v elektronické databázi. Pořízený datový soubor (datová matice) byl uložen do šablony poskytnuté zadavatelem tak, aby struktura výsledné datové matice odpovídala mezinárodnímu formátu datového souboru.

Čištění dat bylo provedeno v souladu s mezinárodními doporučeními. Vyřazeny byly neúplně vyplněné dotazníky, tj. dotazníky s více než 50 % chybějících odpovědí u povinných otázek, a dotazníky s nadměrným počtem extrémních odpovědí (tzn. dotazníky, kdy respondenti vybírali vždy nejvyšší možnou frekvenci užití návykových látek v případě všech sledovaných položek). Datový soubor byl následně analyzován ve statistickém programu IBM SPSS 25.

2.8 Výběrový soubor

Celkem bylo pro studii v r. 2024 osloveno 228 škol – celkem 114 základních škol, 19 víceletých gymnázií, 11 čtyřletých gymnázií, 47 středních odborných škol (s maturitou) a 37 odborných učilišť (bez maturity). Z vybraných a oslovených škol se odmítlo zúčastnit 77 škol, míra response na úrovni škol tedy dosahovala 66,2 %. Výsledný soubor tvořilo 151 škol a v nich 346 tříd.

V roce 2024 bylo celkem sesbíráno 6 845 dotazníků, po kontrole a čištění dat tvořilo výsledný výběrový soubor celkem 6 776 respondentů. Při aplikaci mezinárodního algoritmu čištění dat takto bylo vyřazeno 69 dotazníků.

Z celkového počtu sesbíraných validních dotazníků tvořili největší podíl studenti narození v roce 2008 (2 967 dotazníků, 43,8 %), dále respondenti narození v r. 2009 (celkem 1 488 dotazníků, 22,0 %) a v r. 2007 (celkem 1 271 dotazníků, 18,8 %) – tabulka 2-1. Celkem 901 respondentů (13,3 %) ročník narození nevedlo.

Pro analýzu na národní i mezinárodní úrovni byli dále vybráni jen respondenti narození v roce 2008. Pro zachování reprezentativity souboru studentů narozených v r. 2008 s ohledem na pohlaví a typ studované školy byl před analýzou dat výsledný soubor opatřen vahami.

Po převážení tvořilo vzorek 2 939 respondentů – 1 419 chlapců a 1 467 dívek (zbývajících 53 dospívajících uvedlo, že na otázku nechtějí odpovídat). Z výsledného vzorku bylo 1 454 žáků ZŠ (49,5 %), 430 studentů gymnázií (14,6 %), 707 studentů středních odborných škol (30,6 %) a 348 studentů odborných učilišť (11,8 %). Počet škol a tříd, počet sesbíraných dotazníků a počet dotazníků podle jednotlivých typů škol uvádí tabulka 2-2.

Není-li dále v textu kapitol uvedeno jinak, výsledky prezentované dále se opírají o soubor respondentů reprezentativní na národní úrovni, tj. 2 939 respondentů. Soubor studentů na národní úrovni odpovídá souboru používanému pro mezinárodní srovnání. Odpovědi pro všechny studenty celkem zahrnují v r. 2024 i respondenty, kteří nechtěli uvést pohlaví.

tabulka 2-1: Struktura respondentů studie ESPAD 2024 podle ročníku narození

Ročník narození	Počet	Podíl (%)
2005 a starší	53	0,7
2006	91	1,3
2007	1 271	18,8
2008	2 967	43,8
2009	1 488	22,0
2010 a mladší	5	0,0
Neuvedeno	901	13,3
Celkem	6 776	100,0

tabulka 2-2: Počet škol a tříd, počet sesbíraných dotazníků a počet dotazníků mezi respondenty narozenými v r. 2008

Typ školy	Počet škol	Počet tříd	Počet dotazníků	Počet respondentů nar. 2008
Základní školy	78	162	2 928	1 454
Gymnázia	20	67	1 553	430
Střední odborné školy (zakončené maturitou nebo výučním listem)	53	117	2 295	1 055
Celkem	151	346	6 776	2 939

Přehled počtu škol, sesbíraných dotazníků a výsledného počtu dotazníků od studentů v dané kohortě narozených v jednotlivých letech realizace sběru dat uvádí tabulka 2-3.

tabulka 2-3: Počty škol a studentů studie ESPAD v jednotlivých letech realizace

Rok realizace studie	1995	1999	2003	2007	2011	2015	2019	2024
Ročník narození (kohorta)	1979	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2008
Počet škol zapojených do studie	n. a.	n. a.	294	351	364	208	255	151
Počet sesbíraných dotazníků*	n. a.	n. a.	15 092	10 187	10 052	6 707	6 602	6 845
Počet respondentů	2 962	3 579	3 172	3 901	3 913	2 738	2 778	2 939

✘ Pozn.: *V letech 2003–2011 byl výběrový vzorek navýšen tak, aby byly získány reprezentativní vzorky respondentů pro jednotlivé kraje.

2.9 Mezinárodní databáze a datový archiv

Pro jednotlivé vlny sběru dat studie ESPAD z let 2007–2024 existují jednotné mezinárodní databáze, které jsou spravované mezinárodními koordinátory projektu. Databáze obsahují individuální data ze všech zemí, které se v daném roce zapojily do sběru dat. V každé vlně sběru dat jde zhruba o 100 tis. respondentů napříč všemi zúčastněnými evropskými zeměmi. Výhodou jednotných databází je snazší zpracování dat a možnost aplikace jednotného postupu při kontrole a čišťení dat, což dále zjednodušuje i přípravu mezinárodní výzkumné zprávy z projektu a dalších výstupů.

Řada zemí poskytla pro účely mezinárodní spolupráce také databáze s daty z předchozích vln studie (z l. 1995, 1999 a 2003). Data byla převedena do jednotné podoby a byla vytvořena tzv. trendová databáze, která obsahuje data z l. 1995–2024. Trendy jsou hodnoceny na základě dat zemí, které se zúčastnily nejméně čtyř z celkem osmi vln sběru dat. Databáze obsahuje vybrané ukazatele z jednotlivých vln sběru dat, a to v případě, že zůstala zachována formulace otázky, aby bylo umožněno srovnání výsledků v čase.

Evropská databáze slouží primárně pro účely vydání mezinárodní zprávy projektu ESPAD. Po vydání mezinárodní zprávy slouží databáze pro výzkumné účely národním koordinátorům (v období 2 let po zveřejnění mezinárodní výzkumné zprávy) a v další fázi, tj. po uplynutí dvouletého embarga, mohou data využívat také další zájemci o analýzu dat pro výzkumné a studijní účely. Databáze je poskytnuta na základě *žádosti o poskytnutí dat* (tzv. *ESPAD Database Application Form*), která je zájemcům k dispozici i na webových stránkách projektu ESPAD.⁵ Součástí žádosti je stručná anotace výzkumu, v rámci něhož jsou data využívána, navrhované metody analýzy dat a předpokládané výstupy.

Pro výzkumné a studijní účely jsou k dispozici také datové soubory s daty z let 2003–2019 za Českou republiku – datový soubor je uvolňován vždy se zpožděním po následující vlně sběru dat. Data využívají především studenti vysokých škol pro vlastní analýzu v rámci bakalářských,

⁵ <https://www.espad.org/> [2025-10-20]

magisterských a doktorských prací. Data lze získat po vyplnění *dohody o poskytnutí dat* prostřednictvím Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti. NMS může zájemcům o data pomoci i s administrací *žádosti o poskytnutí dat* z mezinárodního datového archivu.

2.10 Reliabilita a validita dat

Míra reliability (spolehlivosti) získaných dat je zjišťována postupem doporučeným koordinátory mezinárodní studie. Respondenti vykazující nekonzistentní odpovědi, repetitivní způsob výběru extrémních odpovědí (např. uvádění maximální frekvence užití návykových látek u všech sledovaných proměnných) a vysoký podíl chybějících odpovědí (více než 50 % povinných otázek) jsou před analýzou dat ze souboru vyřazeni – v r. 2024 bylo takto vyřazeno celkem 69 dotazníků.

V případě dotazníkových šetření jsou často diskutovány otázky validity odpovědí studentů. Skutečná validita získaných poznatků je jednak výsledkem konstrukce dotazníku, jednak pečlivosti při přípravě a při samotné realizaci výzkumu. Výzkumní asistenti hodnotili prostřednictvím *zprávy o provedení výzkumu ve třídě* (tzv. *Classroom Report*) úroveň vyrušování ze strany studentů v průběhu realizace sběru dat – v 96 % tříd probíhalo vyplňování dotazníku bez problémů nebo vyrušovalo pouze několik jednotlivců a shodně v 96 % tříd přistupovali studenti k vyplňování dotazníku seriózně.

3

3 Užívání návykových látek

Srovnání výskytu užívání návykových látek mezi dospívajícími a sledování trendů ve vývoji situace je primárním zaměřením studie ESPAD již od poloviny 90. let. Otázky mapující prevalenci výskytu zkušeností s užitím návykových látek i frekvenci jejich užívání, včetně výskytu rizikových forem, tvoří převážnou část povinných otázek ve všech zemích zapojených do studie. V průběhu jednotlivých vln sběru dat byly do studie doplňovány také screeningové škály poskytující odhad podílu dospívajících v riziku intenzivního užívání návykových látek.

3.1 Kouření klasických cigaret a užívání alternativních tabákových a nikotinových výrobků

3.1.1 Kouření cigaret

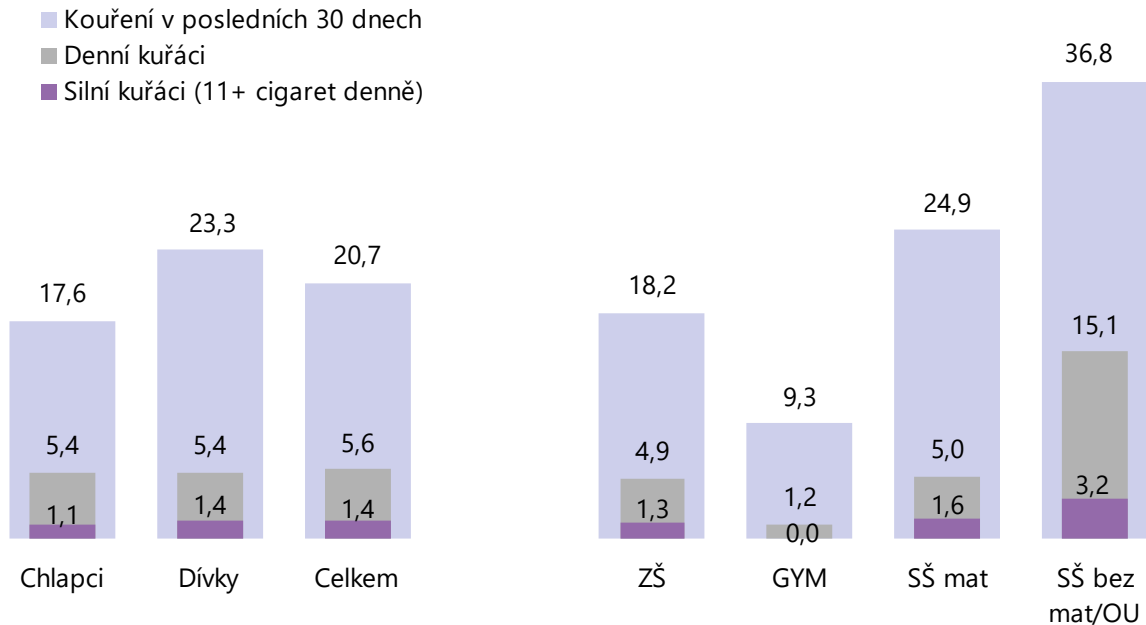
Kouření klasických cigaret alespoň jednou v životě uvedlo v r. 2024 celkem 34,8 % 16letých (32,8 % chlapců a 36,3 % dívek), více než polovina z nich kouřila cigarety v posledních 30 dnech (prevalence užití 20,7 %). Kouření v současnosti uváděly častěji dívky (17,6 % chlapců a 23,3 % dívek).

Denní kouření uvedlo celkem 5,6 % dospívajících, z nichž 1,4 % spadalo mezi silné kuřáky (tj. kouřilo 11 a více cigaret denně), přičemž chlapci a dívky měli zkušenosti s denním, ale i silným kouřením téměř stejně často. Nejvyšší míru zkušeností s kouřením, a to včetně rizikových forem, jako jsou denní a silné kouření, uváděli studenti odborných učilišť – graf 3-1.

Ve srovnání s r. 2019 došlo k poklesu zkušeností s kouřením cigaret u 16letých, podíl denních a silných kuřáků se snížil zhruba na polovinu. Současná míra kouření mezi 16letými tak poklesla hluboko pod hodnoty sledované v polovině 90. let minulého století. Významný pokles míry kouření klasických cigaret u dospívajících lze sledovat již od r. 2011, a to včetně výskytu denního i silného kouření – graf 3-2. Zatímco prevalence kouření cigaret v posledních 30 dnech

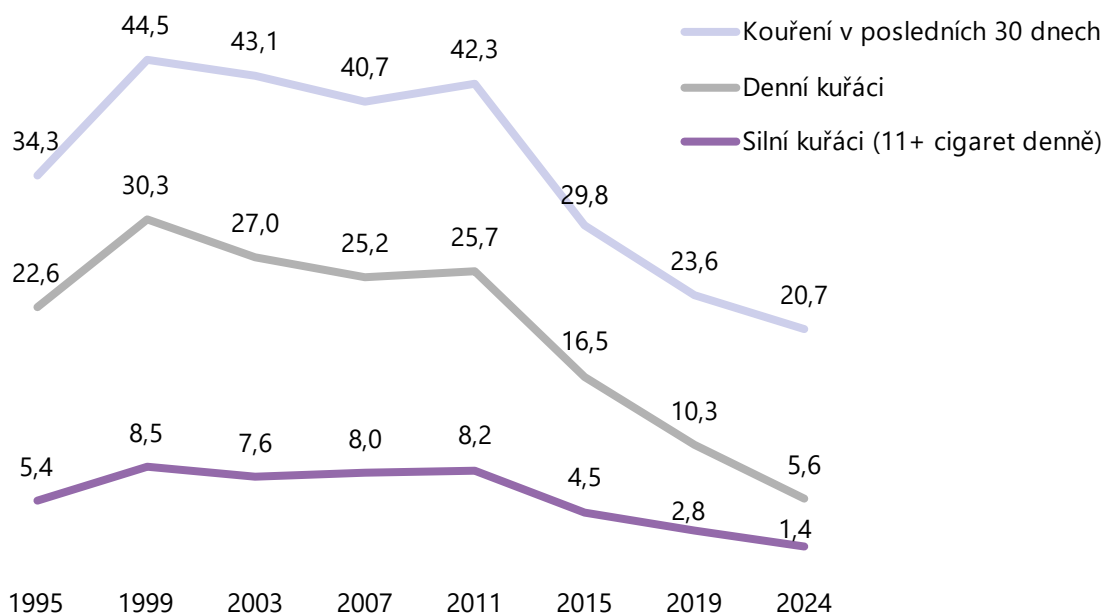
(tj. v současnosti) je dlouhodobě vyšší mezi dívkami, podíly denních i silných kuřáků jsou u chlapců a dívek v posledních 10 letech poměrně vyrovnané – graf 3-3.

graf 3-1: Kouření cigaret v posledních 30 dnech, podíl denních a silných kuřáků podle pohlaví a typu studované školy, r. 2024, v %

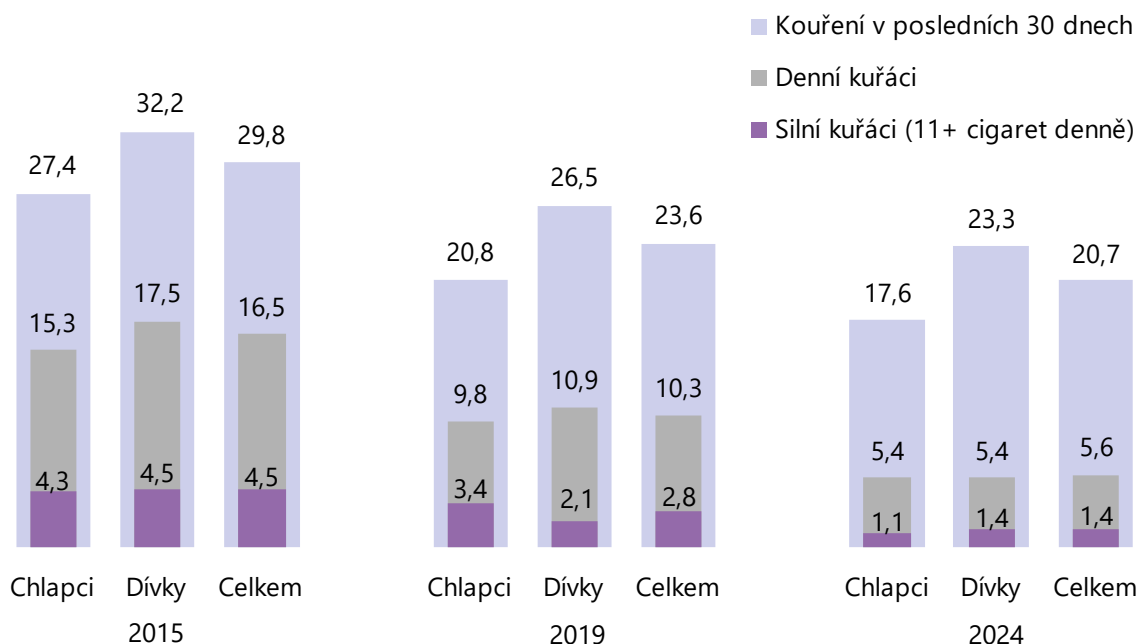

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle typu školy v případě současného, denního a silného kuřáctví, $p \leq 0,01$.

graf 3-2: Vývoj prevalence kouření v posledních 30 dnech v l. 1995–2024, v %

graf 3-3: Kouření klasických cigaret podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %

3.1.2 Užívání alternativních tabákových a nikotinových výrobků

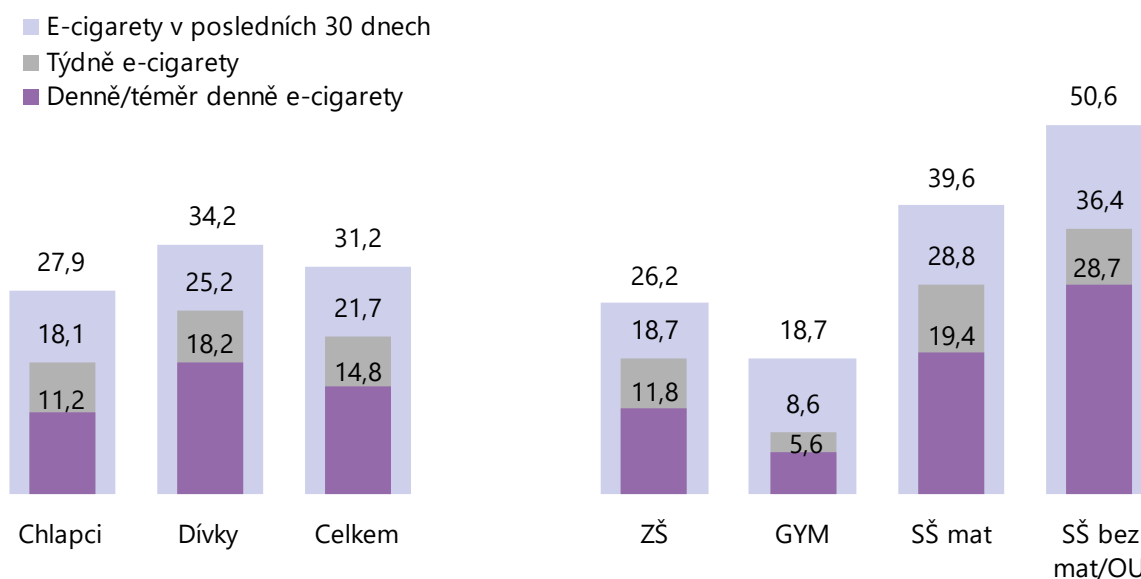
Pokles zkušeností s kouřením klasických cigaret u dospívajících je v posledních letech doprovázen významným nárůstem míry užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků. V r. 2019 byly z tohoto důvodu poprvé do mezinárodní studie ESPAD zařazeny otázky mapující zkušenosti 16letých studentů s užíváním e-cigaret a zahříváných tabákových výrobků. V r. 2024 byly nově sledovány také zkušenosti dospívajících s užíváním nikotinových sáčků.

3.1.2.1 Užívání e-cigaret

Alespoň jednu zkušenost s užitím e-cigaret mělo v r. 2024 celkem 55,3 % šestnáctiletých (52,1 % chlapců a 58,6 % dívek), z nichž více než polovina uvedla užívání v posledních 30 dnech (31,2 %). Celkem 21,7 % studentů užívalo e-cigarety s frekvencí alespoň jednou týdně nebo častěji (tj. pravidelně) a 14,8 % denně/téměř denně.

Prevalence užívání e-cigaret byla výrazně vyšší mezi dívkami, a to včetně pravidelného a denního užívání. Nejvíce zkušeností s e-cigaretami, a to včetně pravidelného a denního užívání, měli studenti odborných učilišť – graf 3-4.

graf 3-4: Užívání e-cigaret v posledních 30 dnech, podíl pravidelných a denních uživatelů podle pohlaví a typu studované školy, rok 2024, v %

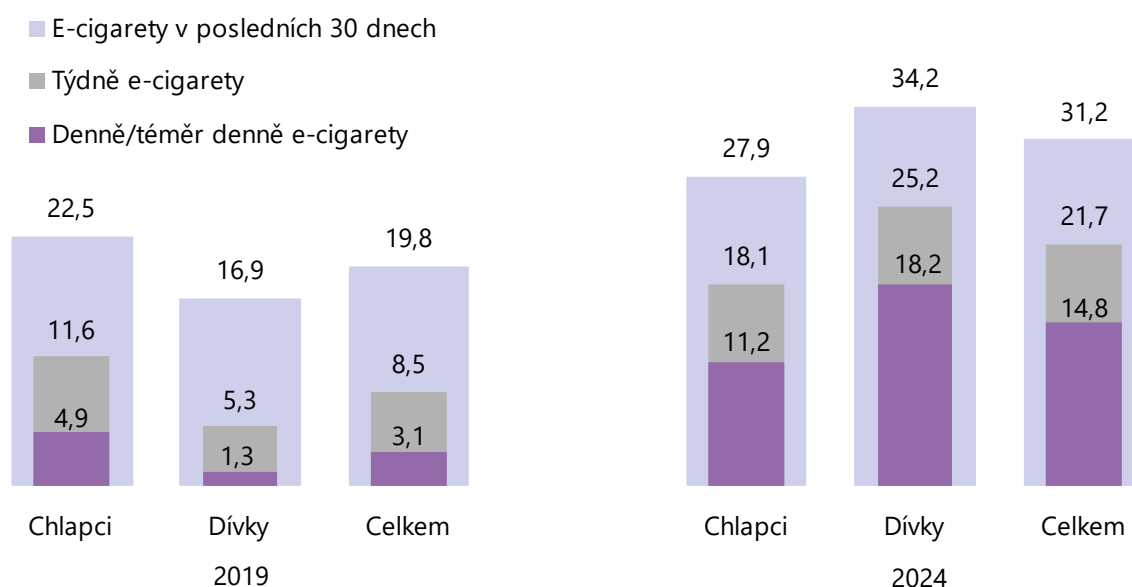

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví a typu školy v případě současného, pravidelného a denního/téměř užívání, $p \leq 0,01$.

Podíl současných uživatelů e-cigaret (31,2 %) byl výrazně vyšší oproti studentům, kteří kouřili klasické cigarety (20,7 %). Denní nebo téměř denní užívání e-cigaret uváděli 16letí dokonce téměř 3krát častěji než denní kouření klasických cigaret (14,8 % oproti 5,6 %).

Ve srovnání s předchozí vlnou studie je patrný výrazný nárůst prevalence užívání e-cigaret u dospívajících. Několínásobně se zvýšil především podíl pravidelných, ale i denních / téměř denních uživatelů, a to zejména u dívek – graf 3-5.

graf 3-5: Změny v užívání e-cigaret mezi dospívajícími mezi r. 2019 a 2024, v %

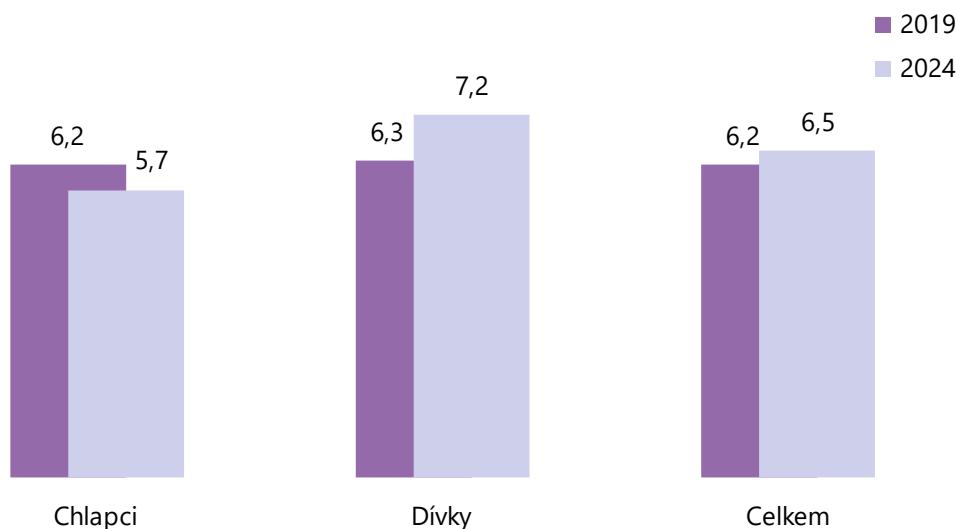

3.1.2.2 Užívání zahříváných tabákových výrobků

Celkem 22,4 % 16letých alespoň jednou v životě zkusilo zahříváné tabákové výrobky (21,7 % chlapců a 23,0 % dívek), přičemž více než dvě třetiny z nich je užily v posledních 12 měsících (prevalence užití 15,3 %). Současné užívání (v posledních 30 dnech) uvedlo pouze 6,5 % studentů. Frekvence užívání nebyla ve studii zjišťována, nejsou tedy k dispozici informace o podílu denních uživatelů zahříváných tabákových výrobků.

Oproti r. 2019 se celoživotní prevalence užívání zahříváných tabákových výrobků mezi šestnáctiletými zvýšila téměř dvojnásobně (z 12,8 % v r. 2019 na 22,4 % 2024), rovněž se mírně zvýšil výskyt užívání v posledních 12 měsících (z 11,2 % na 15,3 %). Podíl současných uživatelů se však téměř nezměnil. Zatímco u chlapců je podíl současných uživatelů stabilní, u dívek se podíl současných uživatelů zahříváných tabákových výrobků v posledních 5 letech mírně zvýšil – graf 3-6.

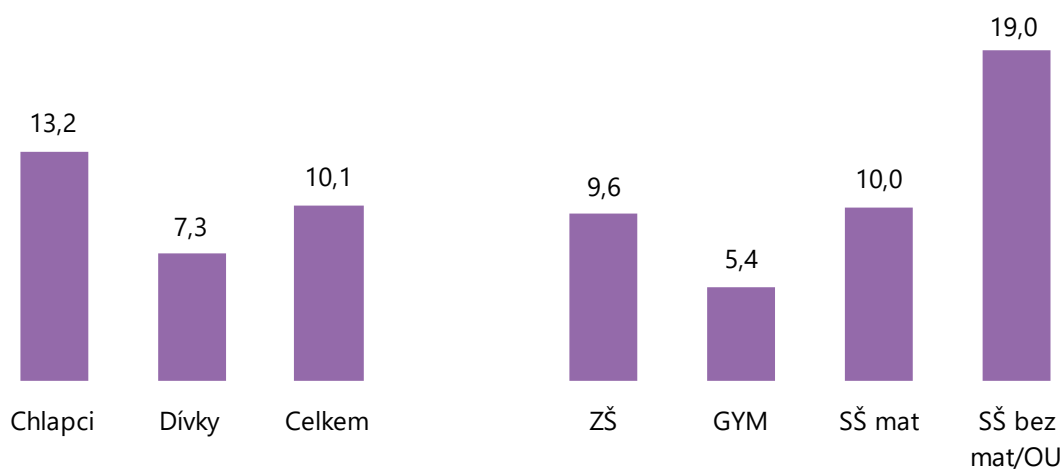
graf 3-6: Užívání zahříváných tabákových výrobků v posledních 30 dnech, srovnání v l. 2019 a 2024, v %

3.1.2.3 Užívání nikotinových sáčků bez obsahu tabáku

Zkušenosti s užíváním nikotinových sáčků byly v r. 2024 ve studii sledovány poprvé. Alespoň jednou v životě je užilo 26,5 % 16letých (31,3 % chlapců a 21,7 % dívek), v posledních 30 dnech je užíval každý desátý student (10,1 %), přičemž mezi současnými uživateli nikotinových sáčků je téměř dvakrát více chlapců než dívek. Podíl současných uživatelů nikotinových sáčků mezi studenty odborných učilišť byl oproti jejich vrstevníkům z ostatních typů škol 2–4krát vyšší (graf 3-7). Frekvence užívání nebyla ve studii sledována, a nejsou tak k dispozici informace o podílu denních uživatelů nikotinových sáčků.

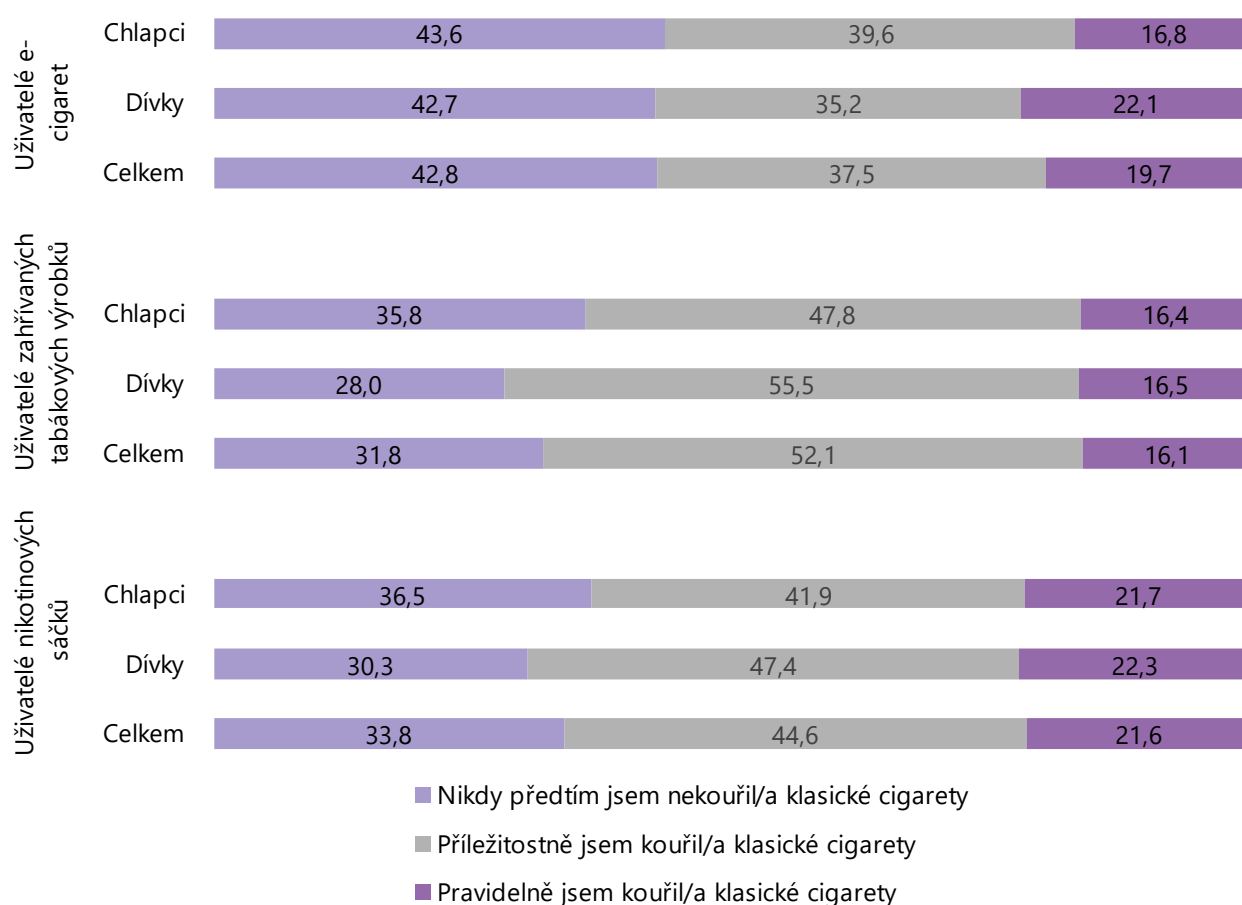
graf 3-7: Užívání nikotinových sáčků v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví a typu školy, $p \leq 0,01$.

Ve studii byly zjišťovány také předchozí zkušenosti uživatelů alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků s kouřením klasických cigaret. Nejméně předchozích zkušeností s kouřením uváděli uživatelé e-cigaret – celkem 42,8 % nikdy předtím neužilo klasické cigarety, zatímco v době první zkušenosti s e-cigaretami patřilo 37,5 % dospívajících k příležitostným a 19,7 % k pravidelným kuřákům klasických cigaret. Naopak nejvíce zkušeností s klasickým kouřením cigaret měli v době první zkušenosti uživatelé zahřívacích tabákových výrobků. Celkem 32–43 % 16letých, kteří zkusili alternativní tabákové nebo nikotinové výrobky, nikdy předtím klasické cigarety nekouřilo – graf 3-8.

graf 3-8: Uživatelé e-cigaret, zahříváných tabákových výrobků a nikotinových sáčků podle předchozí zkušenosti s kouřením klasických cigaret, podle pohlaví, v %

3.1.2.1 První zkušenost s cigaretami a alternativními tabákovými a/nebo nikotinovými výrobky

V rámci studie ESPAD je mimo jiné dlouhodobě mapován věk první zkušenosti s cigaretami a věk začátku denního kouření. První zkušenost s kouřením cigaret uváděli studenti nejčastěji ve věku 14 a 15 let (7,8 % resp. 7,2 %). Časnou zkušenost s první cigaretou, tj. získání první zkušenosti do 13 let věku včetně (tedy před 14. narozeninami) uvedlo celkem 18,1 % studentů, časný počátek denního kouření uvedla 4,3 % dospívajících.

Dlouhodobě klesá podíl 16letých, kteří mají časnou zkušenost s kouřením cigaret. V případě časně zkušenosti s denním kouřením je však oproti r. 2019 patrný v posledním sledovaném období mírný nárůst, především u chlapců – tabulka 3-1.

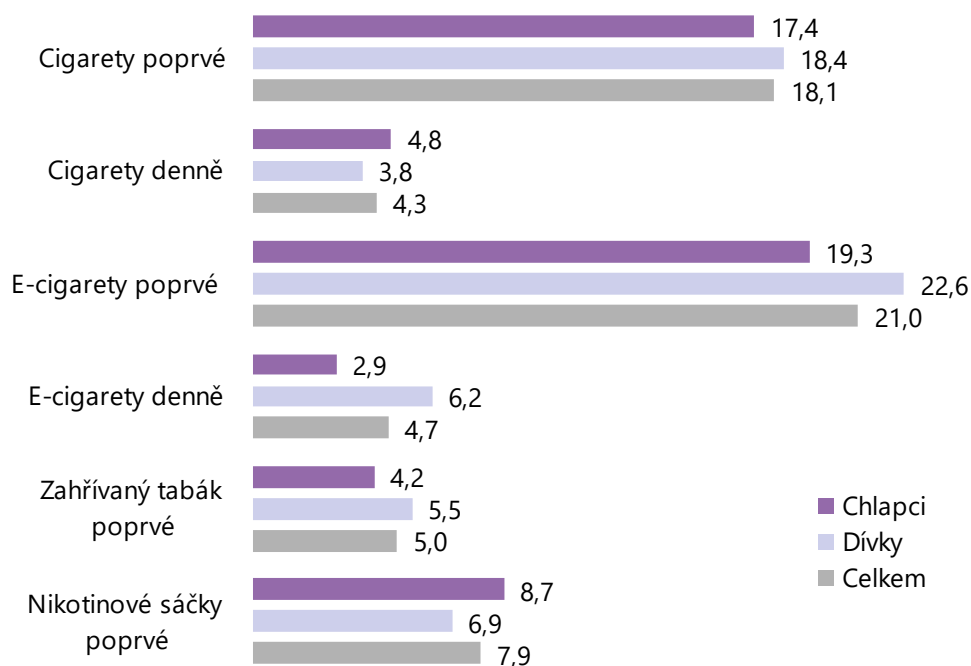
tabulka 3-1: Časná zkušenost s kouřením cigaret (první cigareta a denní kouření do 13 let věku) podle pohlaví, srovnání I. 2015–2024, v %

Časná zkušenost	2015			2019			2024		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
První cigareta	45,2	40,2	42,6	30,1	27,1	28,7	17,4	18,4	18,1
Denní kouření	7,0	5,9	6,5	3,3	3,1	3,2	4,8	3,8	4,3

Od r. 2019 je ve studii sledován také věk první zkušenosti studentů s elektronickými cigaretami a počátek jejich denního užívání. V r. 2024 první zkušenost uváděli studenti nejčastěji ve 14 letech (18,2 %), počátek denního užívání v 15 letech (11,4 %). Časnou zkušenost s první e-cigaretou (tedy před 14. narozeninami) uvedlo celkem 21,0 % studentů a s denním / téměř denním užíváním 4,7 % dospívajících, a to přibližně 2krát více dívek než chlapců – graf 3-9. Oproti předchozí vlně studie došlo k nárůstu podílu dospívajících s časnou zkušeností s e-cigaretami (z 13,7 % v r. 2019 na 21,0 % v r. 2024), nárůst je však patrný i v případě jejich denního / téměř denního užívání (z 1,2 % na 4,7 %).

V r. 2024 byly poprvé v rámci studie mapovány také první zkušenosti 16letých se zahříványými tabákovými výrobky a nikotinovými sáčky – nejvíce studentů poprvé vyzkoušelo zahřívání tabákové výrobky v 15 letech, nikotinové sáčky mezi 14. a 15. rokem. Časnou zkušenost s těmito výrobky mělo 5,0 %, resp. 7,9 % studentů – graf 3-9.

graf 3-9: Časná zkušenost (do 13 let věku včetně) s užíváním cigaret a alternativních a/nebo tabákových výrobků podle pohlaví v r. 2024, v %

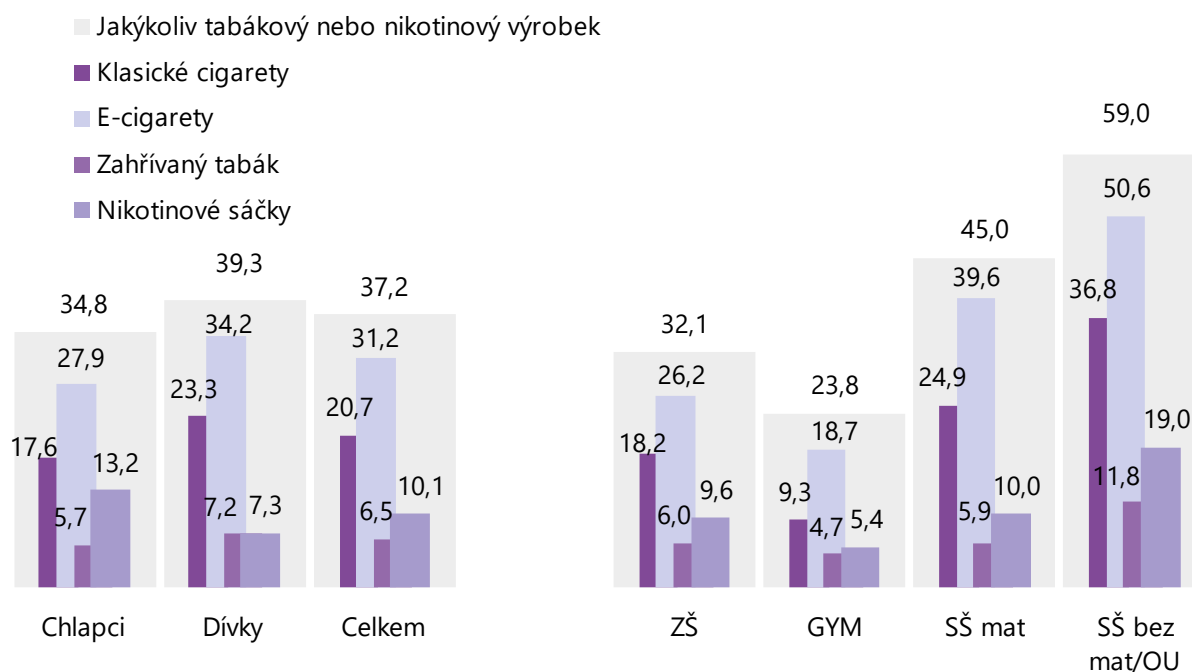
3.1.3 Jakýkoliv tabákový a nikotinový výrobek

Jestliže zkušenosti s e-cigaretami, zahřívanými tabákovými výrobky a nikotinovými sáčky přičteme k prevalenci kouření klasických cigaret, získáme odhad celkové míry užívání nikotinových výrobků, které v r. 2024 alespoň jednou v životě užilo 59,3 % 16letých (56,7 % chlapců a 62,0 % dívek).

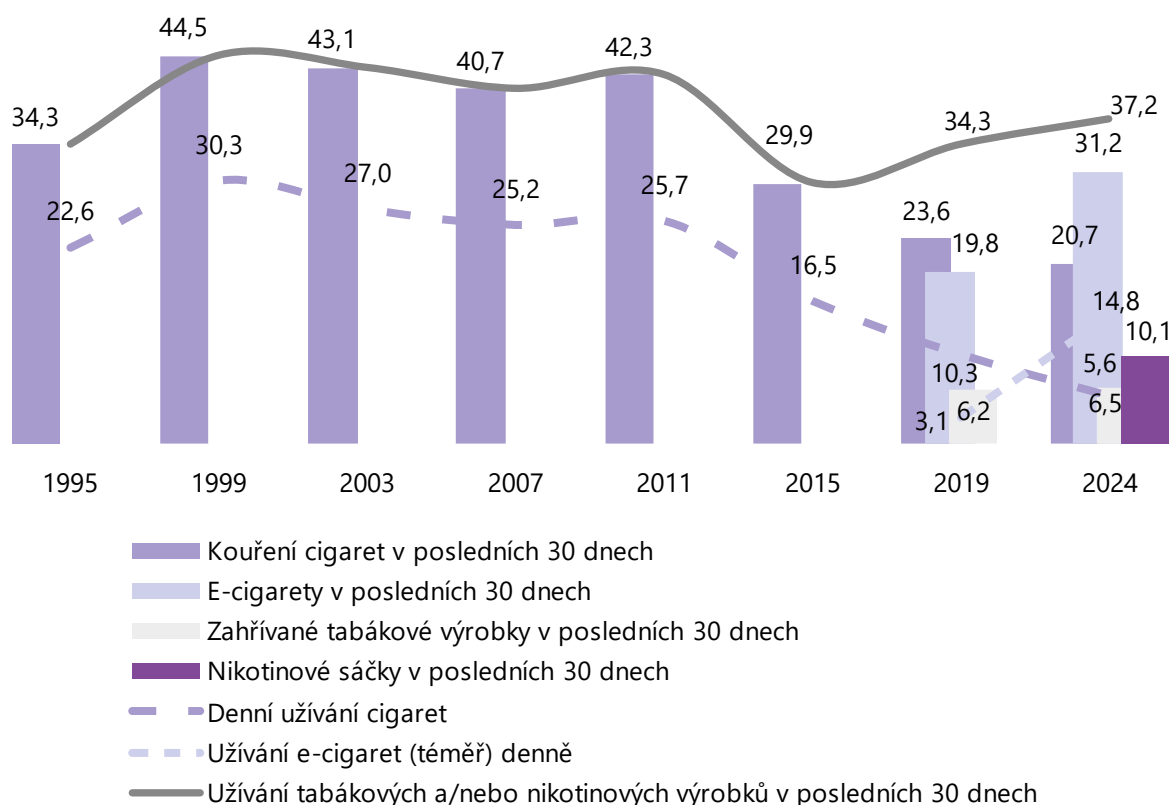
V posledních 30 dnech (v současnosti) uvedlo užívání jakéhokoliv tabákového/nikotinového výrobku celkem 37,2 % studentů. Nejvíce zkušeností mají studenti s e-cigaretami, nejméně naopak se zahřívanými tabákovými výrobky. Podíl současných uživatelů tabákových nebo nikotinových výrobků byl nejnižší mezi studenty gymnázií – graf 3-10.

Dlouhodobě uvádí zkušenosti s užíváním jakéhokoliv tabákového a/nebo nikotinového výrobku v posledních 30 dnech 30–45 % studentů. Od r. 2011 dochází k trvalému poklesu míry kouření klasických cigaret v populaci 16letých, který je však v posledních letech výrazně asociován s nárůstem míry užívání alternativních tabákových, resp. nikotinových výrobků (především e-cigaret) – od r. 2019 je patrný dokonce opětovný postupný nárůst míry užívání nikotinových a tabákových výrobků – graf 3-11.

graf 3-10: Užívání tabákových a nikotinových výrobků v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu studované školy v r. 2024, v %

graf 3-11: Trendy v užívání tabákových a nikotinových výrobků mezi dospívajícími v l. 1995–2024, v %

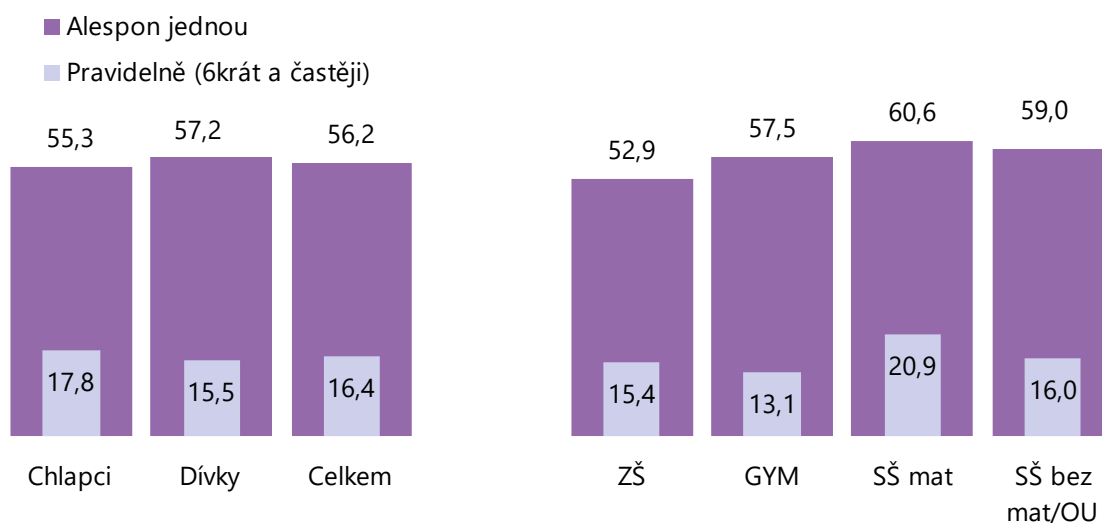
3.2 Konzumace alkoholu

3.2.1 Zkušeností s pitím alkoholu

Alkohol alespoň jednou v životě pilo 88,3 % 16letých (87,3 % chlapců a 89,5 % dívek), přičemž 34,8 % studentů (36,9 % chlapců a 33,0 % dívek) lze považovat za pravidelné konzumenty (pili alkohol 20krát nebo častěji v životě). V posledních 12 měsících pilo alkohol 77,5 % (76,0 % chlapců a 79,2 % dívek).

Pití alkoholu v současnosti (v posledních 30 dnech) uvedlo celkem 56,2 % dospívajících, z nich 16,4 % pilo alkohol s frekvencí 6krát nebo vícekrát, tedy přibližně dvakrát týdně nebo častěji. Podíl současných konzumentů byl sice mezi dívkami oproti chlapcům mírně vyšší, avšak chlapci uváděli mírně častěji zkušenosti s pravidelným pitím alkoholu. Z hlediska typu studované školy nejvíce zkušeností s konzumací alkoholu v posledních 30 dnech a také s pravidelným pitím měli studenti středních škol s maturitou – graf 3-12.

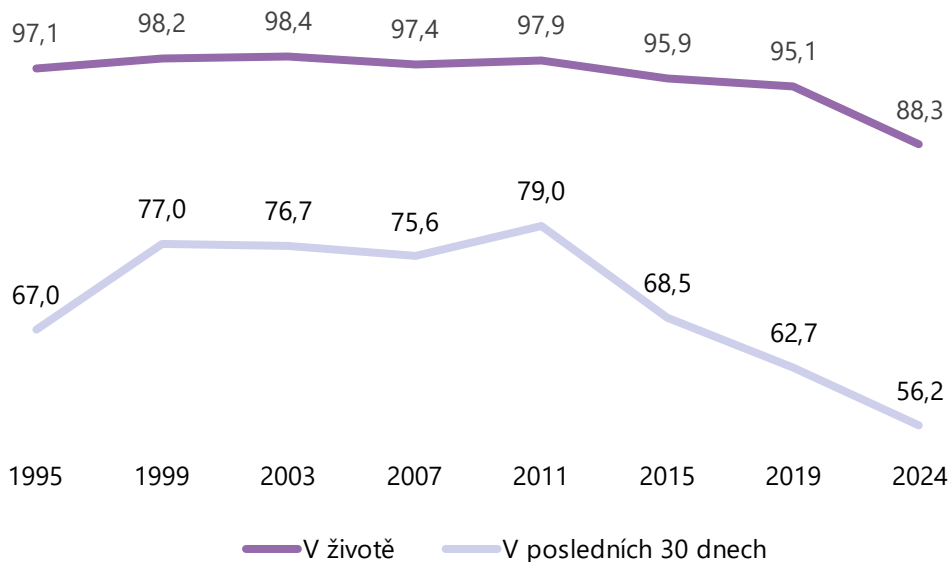
graf 3-12: Konzumace alkoholu v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle typu školy jak u současného, tak u pravidelného pití alkoholu, $p \leq 0,01$.

Při pohledu na trendy je patrné, že se dlouhodobě (již od r. 2011) snižuje podíl 16letých, kteří v současnosti pijí alkohol. V posledním sledovaném období byl současně zaznamenán i pokles celoživotní prevalence (graf 3-13), což do značné míry odráží změny v životním stylu dospívajících a rostoucí preferenci životního stylu bez alkoholu.

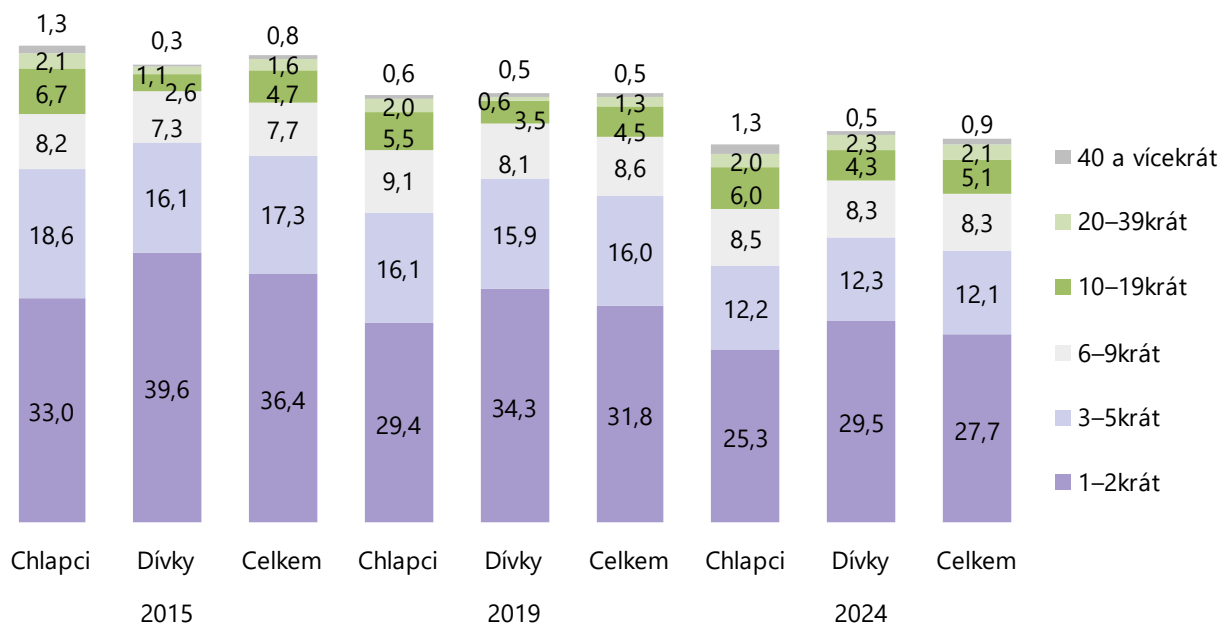
graf 3-13: Vývoj prevalence konzumace alkoholu v l. 1995–2024, v %

V posledním období lze sledovat rozdílné trendy v pití alkoholu u chlapců a dívek. U chlapců klesla ve srovnání s předchozími roky nejen jednorázová konzumace alkoholu v posledních 30 dnech (z 33,0 % v r. 2015 na 25,3 % v r. 2024), ale i pravidelné pití alkoholu s frekvencí přibližně jednou týdně (z 18,6 % na 12,2 %). Pití alkoholu s frekvencí 6krát nebo vícekrát v měsíci

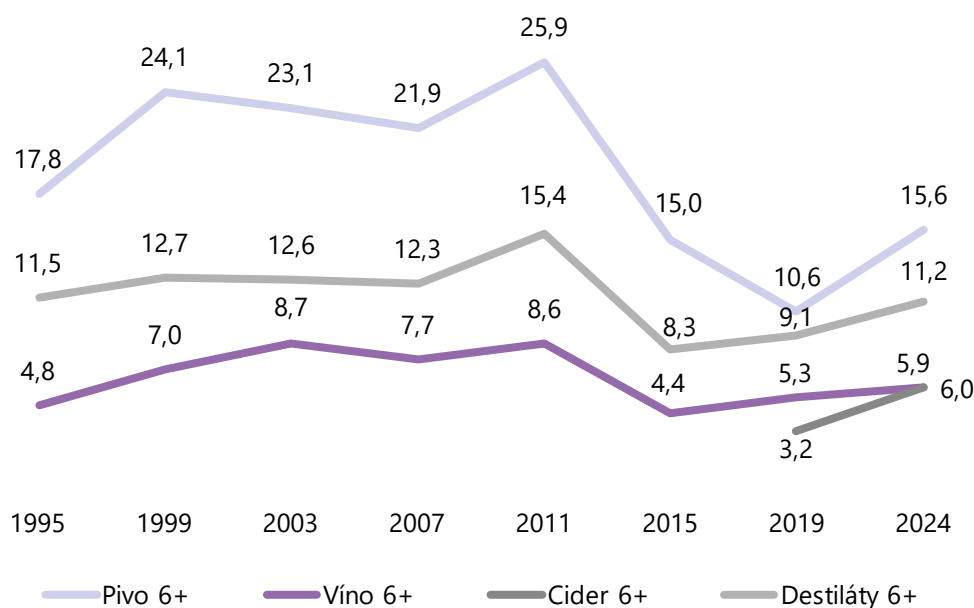
se u chlapců příliš nemění. U dívek dlouhodobě klesá pouze podíl jednorázových konzumentek (39,6 % v r. 2015 a 29,5 % v r. 2024), zatímco podíl pravidelných konzumentek (6krát a častěji v posledních 30 dnech) postupně roste (11,3 % v r. 2015 a 15,4 % v r. 2024) – graf 3-14.

graf 3-14: Frekvence pití alkoholu v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání I. 2015–2024, v %

Preferovaným nápojem mezi 16letými zůstává dlouhodobě pivo, následují destiláty (včetně míchaných nápojů). V r. 2024 celkem 15,6 % studentů uvedlo častou konzumaci piva (6krát nebo častěji) v posledních 30 dnech a 11,2 % konzumaci destilátů. Ve srovnání s předchozí vlnou studie se v posledním sledovaném období zvýšil především podíl studentů, kteří uváděli častou konzumaci piva nebo cideru. V případě vína nebo destilátů se míra časté konzumace mírně zvyšuje již od r. 2015 – graf 3-15.

graf 3-15: Časté pití alkoholických nápojů podle druhu (6krát nebo častěji) v posledních 30 dnech v l. 1995–2024, v %

3.2.2 Rizikové formy konzumace alkoholu

Ukazatelem rizikové konzumace je pití nadměrných dávek alkoholu, definované jako pití 5 a více sklenic alkoholu⁶ při jedné příležitosti (tzv. *binge drinking*) a zkušenost s opilostí, tj. stavem, kdy měl respondent problémy s chůzí, mluvením, zvracel nebo si nepamatoval, co se stalo (neznamená to tedy pouze subjektivní pocit opojení nebo veselejší náladu po požití alkoholu).

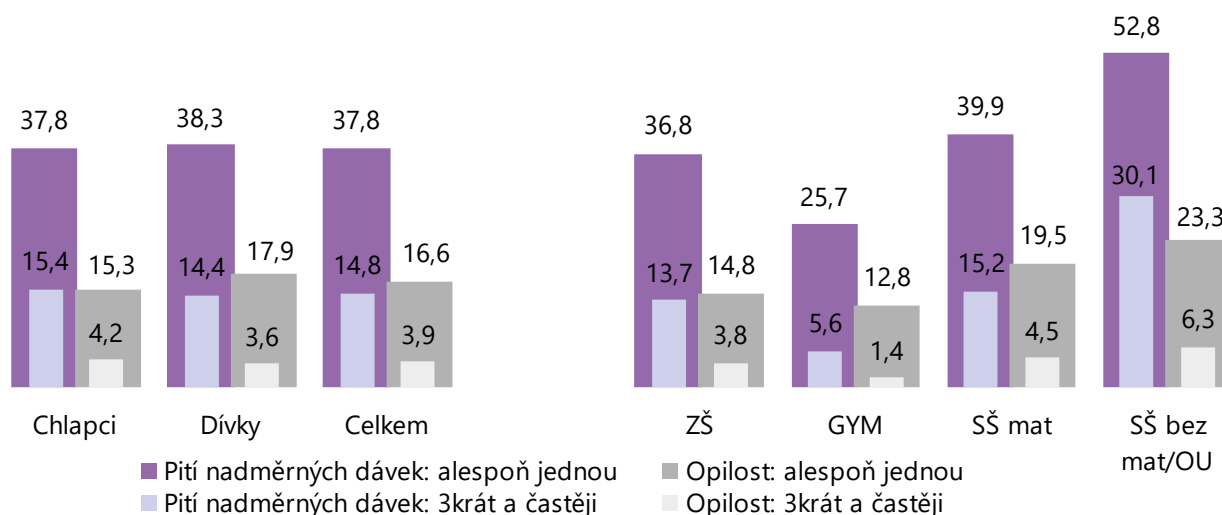
V posledním měsíci pilo nadměrně alkohol alespoň jednou celkem 37,8 % 16letých, časté/pravidelné pití (3krát a častěji) nadměrných dávek uvedlo 14,8 % studentů. Míra konzumace nadměrných dávek alkoholu v posledních 30 dnech je u chlapců a dívek zhruba vyrovnaná. Oproti tomu podíl chlapců, kteří pili nadměrné dávky pravidelně, byl mírně vyšší. Nejčastěji pili nadměrně alkohol studenti odborných učilišť, přičemž několikanásobně vyšší zkušenosti oproti svým vrstevníkům měli s častým pitím nadměrných dávek – graf 3-16.

Zkušenost s opilostí mělo v posledních 30 dnech celkem 16,6 % šestnáctiletých, častěji dívky než chlapci. Celkem 3,9 % studentů se opilo v posledním měsíci nejméně 3krát, přibližně stejně chlapců jako dívek. Zkušenost s opilostí a opakovanou opilostí uváděli nejčastěji studenti

⁶ Jedna sklenice alkoholu odpovídá 1 velkému pivu o objemu 0,5 l, 1 sklenici vína o objemu 2 dcl, 1 lahvi nebo plechovce cideru o objemu 0,33 l, 1 plechovce premixovaných drinků 0,25 l nebo 1 velkému panáku destilátu o objemu 4 cl.

odborných učilišť a naopak nejméně studenti gymnázií (obdobně jako pití nadměrných dávek alkoholu) – graf 3-16.

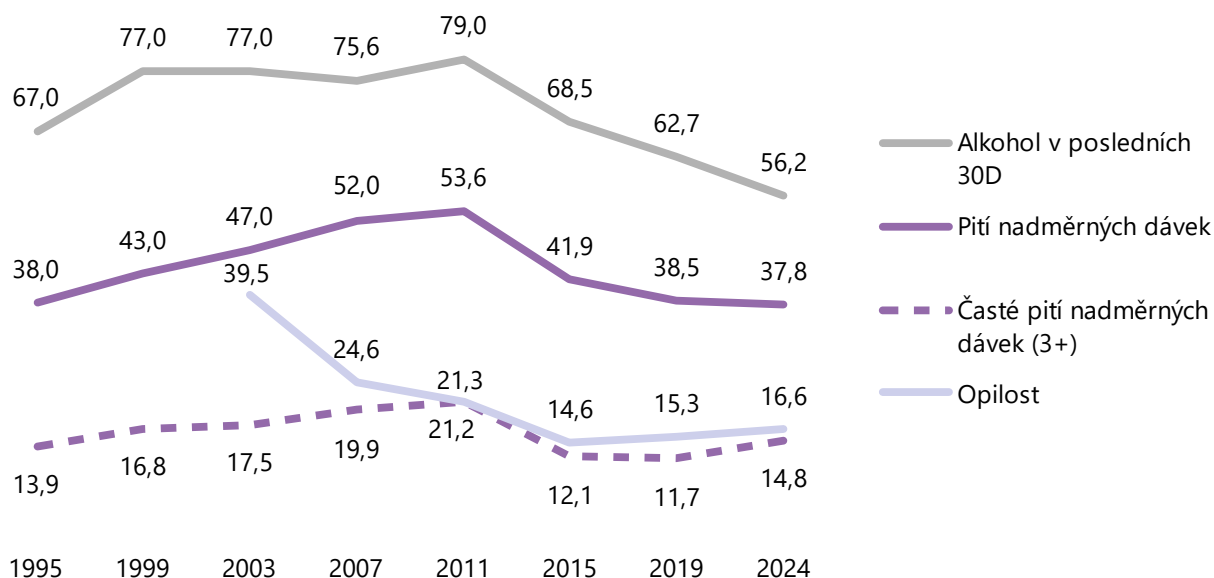
graf 3-16: Rizikové formy pití alkoholu v posledních 30 dnech mezi 16letými podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle typu školy v případě pití nadměrných dávek a opilosti (včetně častého/opakované pití), $p \leq 0,01$

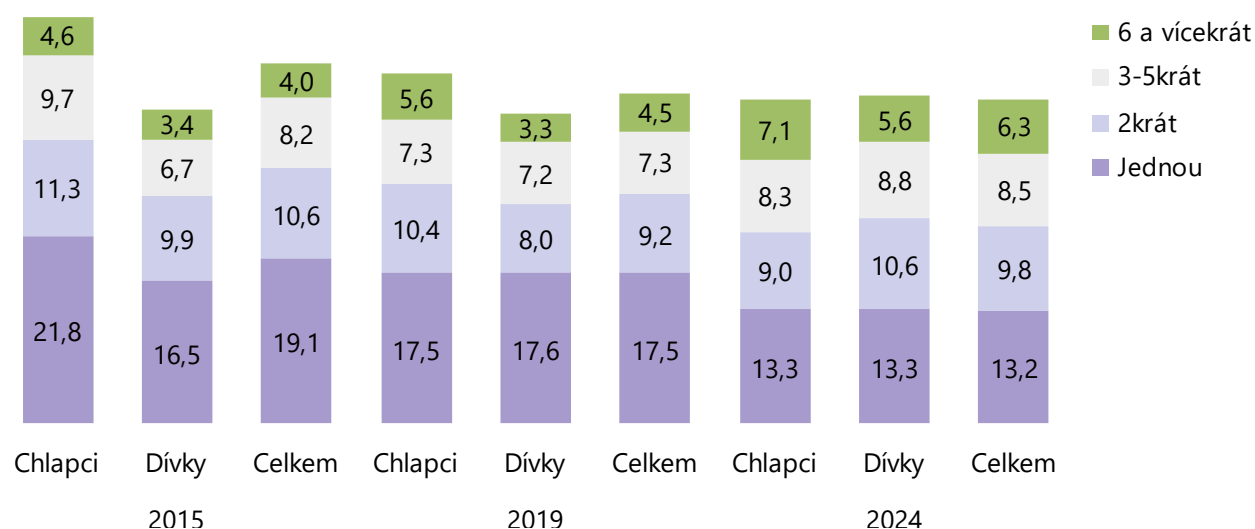
V posledním sledovaném období došlo u dospívajících k opětovnému poklesu zkušeností s pitím alkoholu, současně je však možné naopak pozorovat mírný nárůst výskytu rizikových forem konzumace, především v případě častého pití nadměrných dávek a zkušeností s opilostí v posledních 30 dnech – graf 3-17.

graf 3-17: Konzumace alkoholu v posledních 30 dnech, pití nadměrných dávek a zkušenost s opilostí v posledních 30 dnech mezi dospívajícími v I. 1995–2024, v %

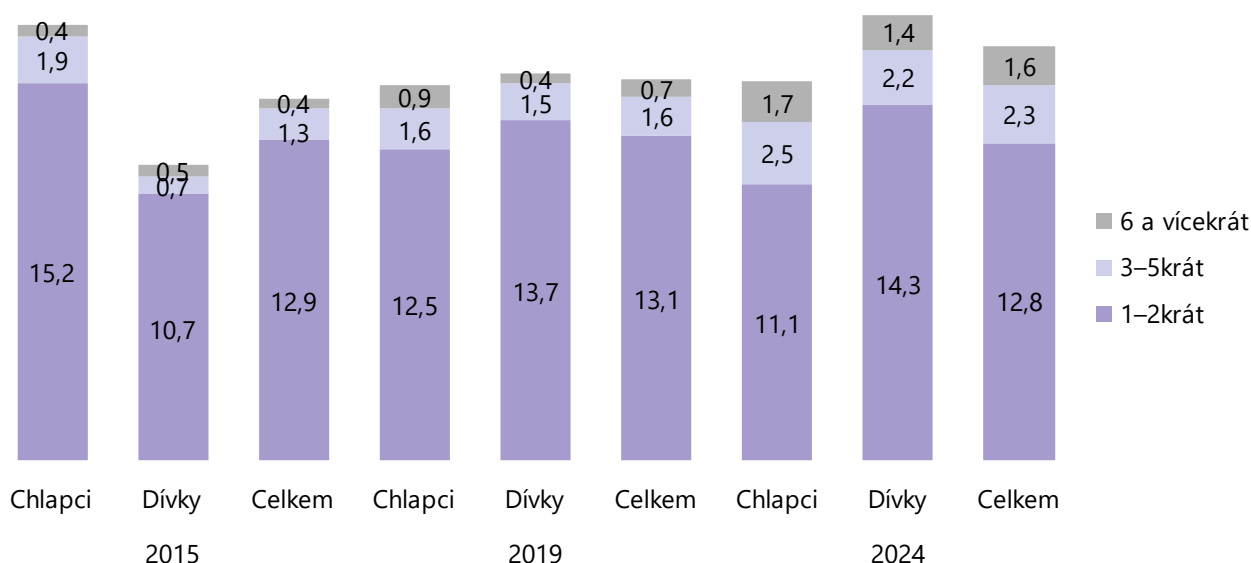
Oproti předchozí vlně studie lze u dívek sledovat nárůst zkušeností s pitím nadměrných dávek alkoholu v posledních 30 dnech (36,1 % v r. 2019 a 38,3 % v r. 2024), a to hlavně v případě častého pití nadměrných dávek (10,5 % v r. 2019 a 14,4 % v r. 2024). U chlapců je dlouhodobě patrný pokles míry pití nadměrných dávek alkoholu. Nicméně i u chlapců se v posledním sledovaném období zvýšil podíl těch, kteří pili nadměrné dávky s frekvencí 3krát nebo častěji (z 12,9 % v r. 2019 na 15,4 % v r. 2024). Dlouhodobě dochází k vyrovnávání rozdílů mezi chlapci a dívkami ve zkušenostech s pitím nadměrných dávek – graf 3-18.

graf 3-18: Frekvence pití nadměrných dávek alkoholu (tj. 5 a více sklenic při jedné příležitosti) v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %

V případě opilosti je dlouhodobě patrný výrazný nárůst zkušeností u dívek, a to z 11,9 % v r. 2015 na 17,9 % v r. 2024, přičemž podíl dívek, které uvádějí opakovanou opilost, se zvýšil téměř 3krát (z 1,2 % na 3,6 %). Podíl chlapců, kteří se opili v posledních 30 dnech, se v posledním sledovaném období téměř nezměnil, k výraznému nárůstu ve srovnání s předchozími roky však došlo v případě opakované zkušenosti s opilostí (2,3 % v r. 2015, 2,6 % v r. 2019 a 4,2 % v r. 2024) – graf 3-19.

graf 3-19: Frekvence výskytu opilosti v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání I. 2015–2024, v %

V r. 2024 byla mezi studenty, kteří alespoň jednou v životě pili alkohol, na desetistupňové škále zjišťována subjektivně vnímaná míra opilosti při poslední konzumaci alkoholu.⁷ Průměrně uváděli studenti stupeň opilosti 2,91 (2,88 chlapci a 2,95 dívky). Více než polovina dospívajících se domnívá, že při poslední konzumaci nebyla vůbec opilá (56,4 %), častěji chlapci (58,9 %) než dívky (54,1 %). Oproti tomu celkem 8,0 % 16letých uvedlo velmi silnou opilost, zhruba stejně chlapců jako dívek – tabulka 3-2.

tabulka 3-2: Stupeň opilosti při poslední příležitosti konzumace alkoholu podle pohlaví v r. 2024, v %

Stupeň opilosti	Chlapci	Dívky	Celkem
Vůbec nebyl/a opilý/á	58,9	54,1	56,4
Mírné ovlivnění alkoholem (2–4)	14,8	18,7	16,8
Střední stupeň opilosti (5–7)	18,0	19,5	18,8
Silná opilost (8–10)	8,3	7,7	8,0

3.2.3 První zkušenosti s pitím alkoholu

Obdobně jako u kouření cigaret je v rámci studie dlouhodobě sledován věk první zkušenosti s alkoholem⁸ a první zkušenost s opilostí. Nejvíce studentů poprvé zkusilo alkohol mezi

⁷ Odpověď 1 na škále označuje stav, kdy ovlivnění alkoholem nebylo žádné, zatímco 10 je označením pro velmi silnou opilost, tedy stav, kdy si dotázaný již nedokázal vzpomenout na to, co se stalo.

⁸ Zjišťováno bylo vypití celé sklenice alkoholického nápoje, nikoli „ochutnání“ nebo vypití jednoho loku alkoholu.

14. a 15. rokem věku (18,3 % 14letých a 17,9 % 15letých) a nejvíce se jich poprvé opilo ve věku 15 let (21,3 %). Časnou zkušenost s konzumací alkoholu (tj. před 14. narozeninami) mělo 44,1 % studentů a s opilostí 10,5 %, přičemž dívky uváděly časnou zkušenost s opilostí téměř 2krát častěji než chlapci – tabulka 3-3.

V období mezi r. 2015 a 2019 se výrazně snížil podíl studentů, kteří uváděli časnou zkušenost s alkoholem (z 68,4 % na 42,2 %) a rovněž klesl výskyt časně zkušeností s opilostí (z 10,2 % na 7,3 %). U chlapců byl zaznamenán další pokles i v posledním sledovaném období, zatímco podíl dívek, jak s časnou zkušeností s alkoholem, tak s opilostí, se výrazně zvýšil. Časnou zkušenost s opilostí v současnosti uvádí vyšší podíl dívek než v r. 2015 – tabulka 3-3.

tabulka 3-3: Časná zkušenost s alkoholem a s opilostí podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %

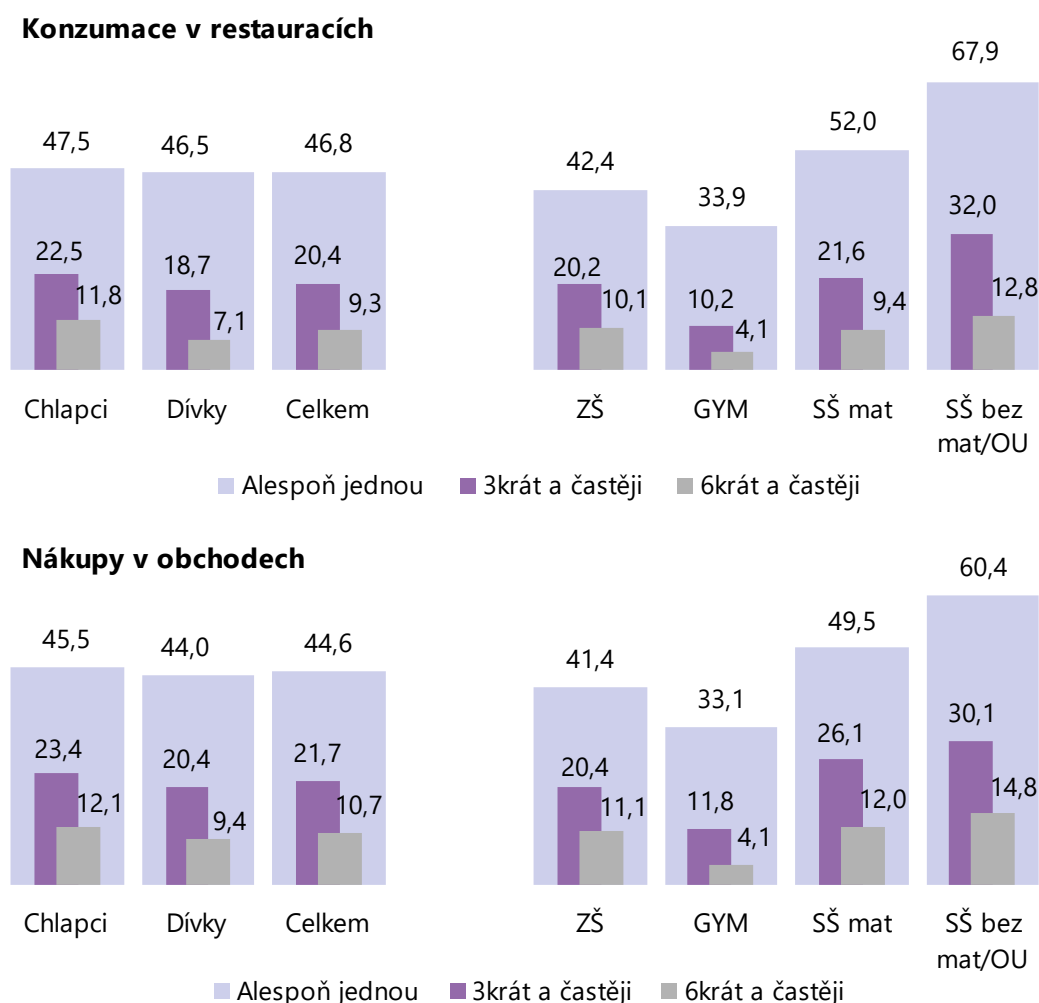
	2015			2019			2024		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
První sklenice alkoholu	71,7	65,2	68,4	45,9	38,3	42,2	43,0	45,1	44,1
První opilost	11,1	9,3	10,2	8,1	6,2	7,3	7,6	13,7	10,5

✖ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví, $p \leq 0,01$.

3.2.4 Konzumace alkoholu v restauracích a nákup alkoholu v obchodech

Mezi studenty, kteří uvedli konzumaci alkoholu v posledních 30 dnech, bylo podrobněji zjišťováno, kde si alkohol obstarali. Celkem 46,8 % 16letých uvedlo, že alkohol konzumovalo v restauraci, baru nebo hudebním klubu, přibližně stejně chlapců jako dívek. Celkem 20,4 % studentů pilo alkohol v restauraci s frekvencí třikrát nebo častěji (tj. přibližně jednou týdně) a 9,3 % dospívajících 6krát nebo častěji v posledních 30 dnech (tj. několikrát týdně nebo častěji), přičemž pravidelnou konzumaci uváděli chlapci častěji než dívky – graf 3-20.

graf 3-20: Konzumace alkoholu v restauraci a nákup alkoholu v obchodě (mezi těmi, co uvedli pít alkoholu v posledních 30 dnech) podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

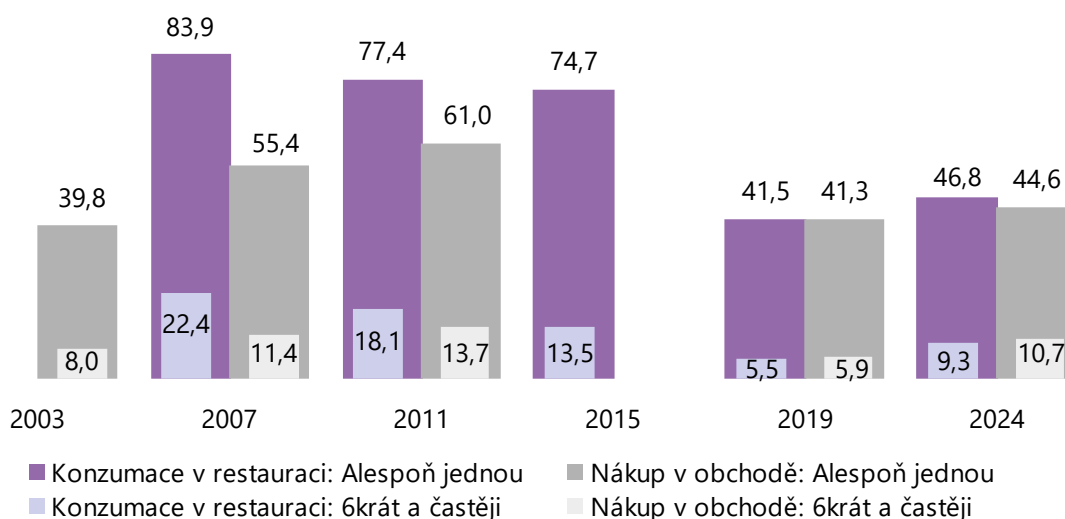
✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly podle typu školy jak u konzumace alkoholu v restauraci, tak u nákupu alkoholu v obchodech, a to včetně pravidelných zkušeností, $p \leq 0,01$. Statisticky významné rozdíly mezi pohlavími v případě konzumace alkoholu v restauracích s frekvencí několikrát do týdne (6krát a častěji v posledních 30 dnech), $p \leq 0,01$.

Velmi podobné byly podíly studentů, kteří alkohol koupili v obchodě, supermarketu, večerce nebo na čerpací stanici (44,6 % dotázaných), přičemž 3krát nebo častěji v posledních 30 dnech kupovala alkohol v obchodech více než pětina konzumentů alkoholu (21,7 %) a s frekvencí 6krát a častěji přibližně desetina (10,7 %) – graf 3-20.

Srovnání s přechozími vlnami studie ukázalo, že až do roku 2019 se dlouhodobě snižoval podíl 16letých, kteří uváděli zkušenosti s konzumací alkoholu v restauraci, baru nebo klubu (včetně opakované konzumace), přičemž výrazný pokles byl zaznamenán mezi r. 2015 a 2019 (z 83,9 % v r. 2003 na 74,7 % v r. 2015 a dále na 41,5 % v r. 2019). Současně v l. 2003–2011 docházelo k nárůstu podílu studentů, kteří si alkohol nakupovali v obchodech (z 39,8 % na 61,0 %), avšak v r. 2019 došlo k výraznému poklesu i v případě nákupu alkoholu v obchodech (41,3 %).

V posledním sledovaném období je možné pozorovat opětovný nárůst míry pití alkoholu v restauracích, a to především v případě pravidelné konzumace. Současně data z r. 2024 ukazují nárůst zkušeností dospívajících s nákupem alkoholu v obchodech, přičemž se téměř zdvojnásobil podíl dospívajících, kteří si alkohol kupovali opakovaně – graf 3-21.

graf 3-21: Konzumace alkoholu v restauraci a nákup alkoholu v obchodě (mezi těmi, kteří uvedli pití alkoholu v posledních 30 dnech), srovnání let 2003–2024, v %

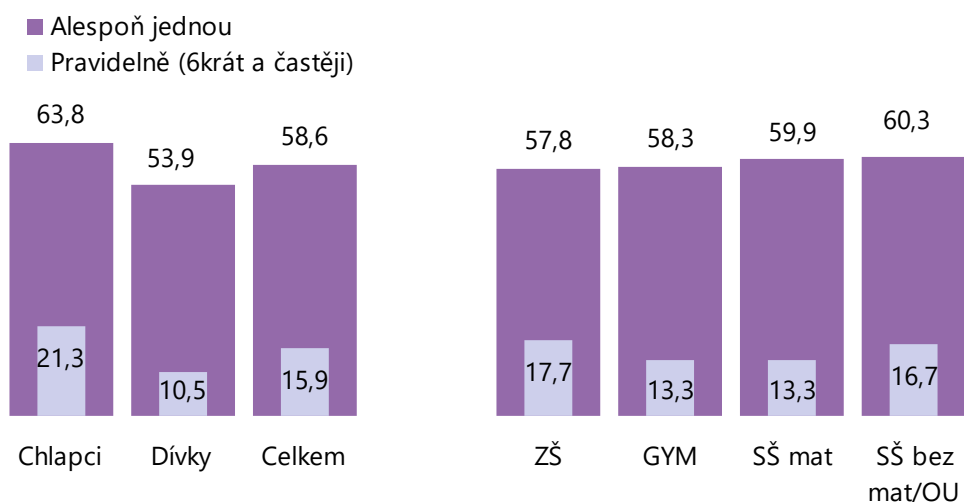
✘ Pozn: V r. 2003 nebyla zjišťována konzumace alkoholu v restauraci, v r. 2015 nebyl naopak sledován nákup alkoholu v obchodě.

3.2.5 Konzumace nealkoholického piva

V r. 2024 byla poprvé mezi 16letými v ČR mapována i konzumace nealkoholického piva. V posledních 12 měsících konzumovaly nealkoholické pivo více než tři čtvrtiny dospívajících (79,7 %) a v posledních 30 dnech více než polovina 16letých (58,6 %). Podíl chlapců, kteří pili nealkoholické pivo s frekvencí 6krát a častěji (tj. alespoň několikrát do týdne), byl ve srovnání s dívkami více než dvojnásobný. Oproti tomu napříč jednotlivými typy škol byl podíl studentů se zkušenostmi s konzumací nealkoholického piva poměrně vyrovnaný – graf 3-22.

Výsledky studie naznačují, že povědomí dospívajících o tom, že i nealkoholické pivo může obsahovat alkohol, je nepřesné/zkreslené – více než pětina studentů (21,5 %), kteří nikdy v životě nepili alkohol, uvedla konzumaci nealkoholického piva v posledních 30 dnech a 4,3 % z nich ho v posledních 30 dnech pila dokonce 6krát nebo častěji.

graf 3-22: Pití nealkoholického piva mezi dospívajícími v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu studované školy v r. 2024, v %

3.3 Konzumace energetických nápojů

Od r. 2019 je ve studii ESPAD sledována také konzumace energetických nápojů a zkušenosti studentů s pitím energetických nápojů v kombinaci s alkoholem.⁹

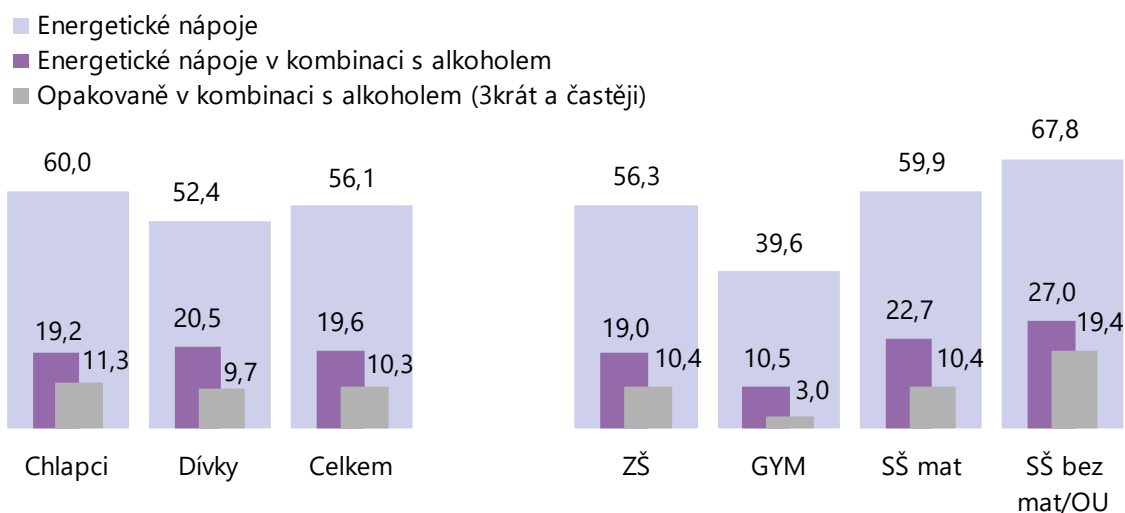
Zkušenost s pitím energetických nápojů alespoň jednou v životě uvedlo 86,8 % 16letých (87,1 % chlapců a 86,5 % dívek). Celkem 56,1 % studentů uvedlo konzumaci energetických nápojů v posledních 30 dnech, z nichž 7,3 % je pilo téměř denně nebo denně. Chlapci častěji než dívky uváděli nejen pití energetických nápojů v posledním měsíci (60,0 % chlapců a 52,4 % dívek), ale i jejich denní konzumaci (8,6 % chlapců a 6,2 % dívek).

Pití energetických nápojů v kombinaci s alkoholem při jedné příležitosti alespoň jednou v životě uvedlo 42,9 % 16letých, častěji šlo o dívky (45,0 %) než o chlapce (40,6 %). V posledních 30 dnech pilo energetické nápoje v kombinaci s alkoholem 19,6 % studentů a přibližně každý desátý dospívající je pil s frekvencí 3krát a častěji, tj. alespoň jednou týdně nebo častěji.

Zatímco pití energetických nápojů v kombinaci s alkoholem uváděly častěji dívky, opakované pití uváděli častěji chlapci. Nejvíce zkušeností s konzumací energetických nápojů v kombinaci s alkoholem, včetně opakované konzumace, uváděli studenti odborných učilišť (stejně jako v případě samotného pití energetických drinků) – graf 3-23.

⁹ Časté pití energetických nápojů může vést k poruchám chování, k úzkostným poruchám nebo poruchám spánku. Kombinace energetických nápojů s alkoholem snižuje subjektivní pocit opilosti a oddaluje ospalost při intoxikaci alkoholem, což prodlužuje dobu pití alkoholu a může vést k vyšším konzumovaným dávkám alkoholu.

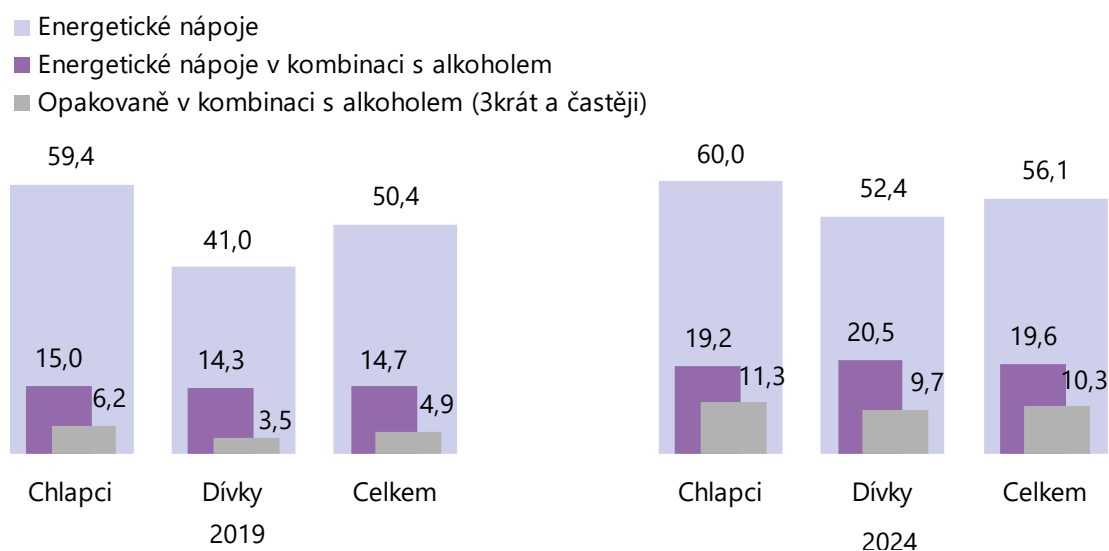
graf 3-23: Pití energetických nápojů v posledních 30 dnech a jejich kombinace s alkoholem podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly podle typu školy jak v konzumaci energetických nápojů, tak energetických nápojů v kombinaci s alkoholem, včetně opakované konzumace, $p \leq 0,01$. Statisticky významné rozdíly mezi pohlavími v případě konzumace energetických nápojů v posledních 30 dnech, $p \leq 0,01$.

Oproti předchozí vlně studie se zvýšil podíl dívek se zkušeností s konzumací energetických nápojů, i jejich konzumací v kombinaci s alkoholem, a to především opakovaně (téměř 3krát častěji). Také mezi chlapci se zvýšil podíl těch, kteří pili energetické v kombinaci s alkoholem (téměř dvakrát v případě opakované konzumace) – graf 3-24.

graf 3-24: Změny v míře konzumace energetických nápojů v posledních 30 dnech a jejich kombinace s alkoholem mezi dospívajícími mezi r. 2019 a 2024, v %

3.4 Užívání psychoaktivních léků

Ve studii ESPAD je dlouhodobě sledováno užívání psychoaktivních léků (sedativ, hypnotik a/nebo anxiolytik), a to jak na doporučení lékaře, tak bez lékařského předpisu. Sledováno je také užívání léků na bolest za účelem dostat se do nálady a užívání léků v kombinaci s alkoholem.

3.4.1 Užívání psychoaktivních léků na lékařský předpis

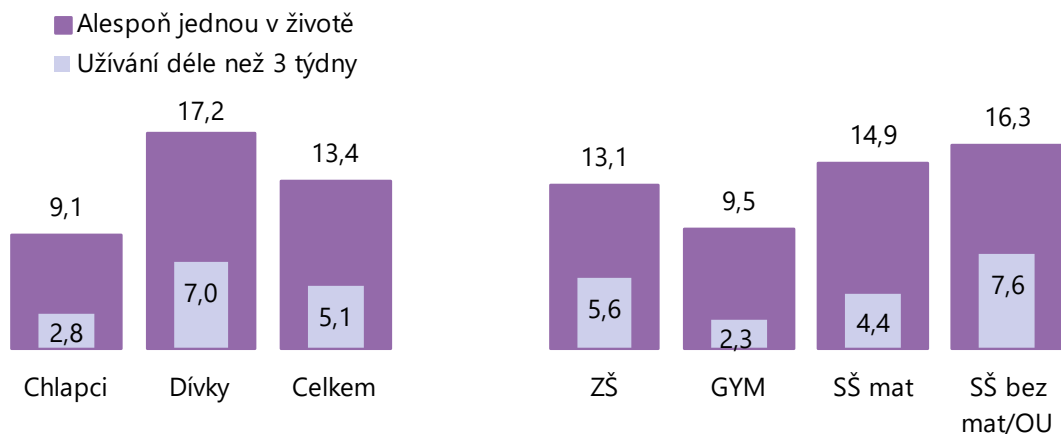
Užívání léků na uklidnění nebo na spaní na doporučení lékaře (např. Diazepam, Neurole, Lexaurin, Xanax nebo Stilnox) alespoň jednou v životě uvedlo celkem 13,4 % 16letých, v tom 5,1 % studentů užívalo léky na doporučení lékaře déle než 3 týdny, a to i přes to, že některé z uvedených léků spadají do kategorie benzodiazepinů, jejichž užívání po dobu delší než dva až čtyři týdny se nedoporučuje kvůli riziku rozvoje závislosti. Zkušenosti s užíváním léků na uklidnění na předpis, resp. s jejich dlouhodobým užíváním mělo přibližně 2–3krát více dívek než chlapců (9,1 % chlapců a 17,2 % dívek, resp. 2,8 % a 7,0 %).

Poprvé bylo v české části studie v r. 2024 v rámci samostatné otázky mapováno také užívání antidepresiv na lékařský předpis (např. Cipralex, Zoloft, Asentra, Deprex, Fluza nebo Trittico). Celkem 7,1 % studentů lékař někdy v životě předepsal antidepresiva, z nichž více než polovina je užívala déle než 3 týdny (prevalence užívání 4,7 %). Podíl dívek, které někdy užívaly antidepresiva, byl oproti chlapcům dvojnásobný (9,2 % dívek a 4,6 % chlapců), obdobně jako v případě užívání léků na uklidnění. I dlouhodobé užívání antidepresiv uváděly dívky oproti chlapcům přibližně 2krát častěji. Nejvíce zkušeností s užíváním antidepresiv uváděli studenti odborných učilišť (9,9 %), ale i žáci ZŠ (8,0 %) – graf 3-25.

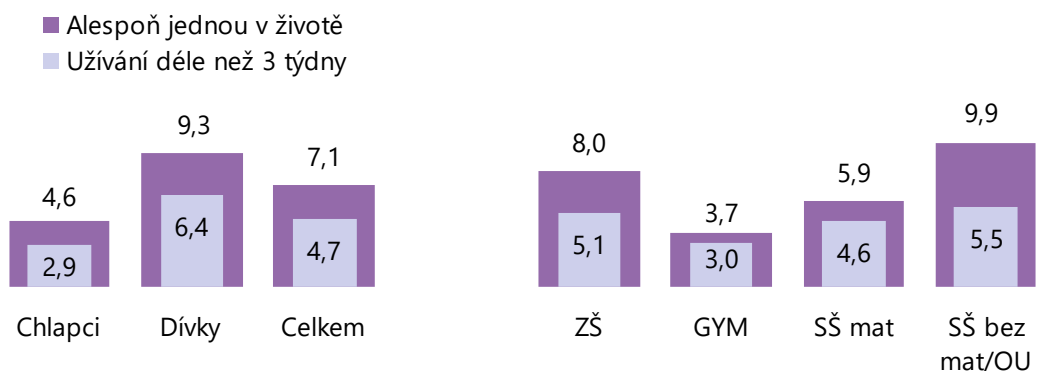
Ve srovnání s r. 2019 došlo k výraznému nárůstu míry zkušeností s užíváním léků na uklidnění a spaní u dívek, a to včetně užívání po dobu delší než 3 týdny. Mezi chlapci však zůstala míra užívání sedativ téměř beze změny – graf 3-26.

graf 3-25: Prevalence užívání sedativ, hypnotik a antidepresiv na lékařský předpis podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

Sedativa, hypnotika

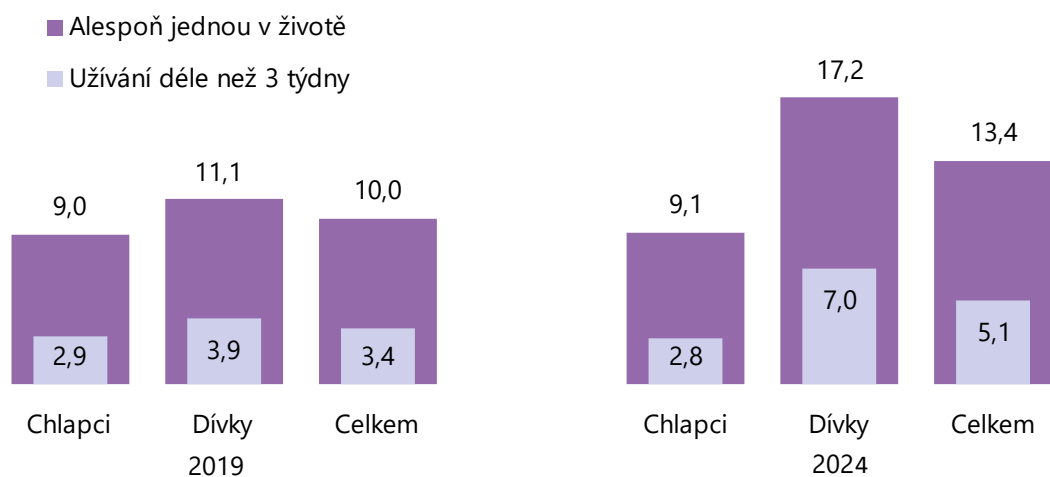

Antidepresiva

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly mezi pohlavími jak v případě užívání sedativ a hypnotik, tak antidepresiv na předpis, včetně dlouhodobého užívání, $p \leq 0,01$. Statisticky významné rozdíly podle typu školy v užívání sedativ a antidepresiv na předpis v životě, a u dlouhodobého užívání sedativ, $p \leq 0,05$.

graf 3-26: Změny v míře užívání sedativ a hypnotik na lékařský předpis mezi r. 2019 a 2024, v %

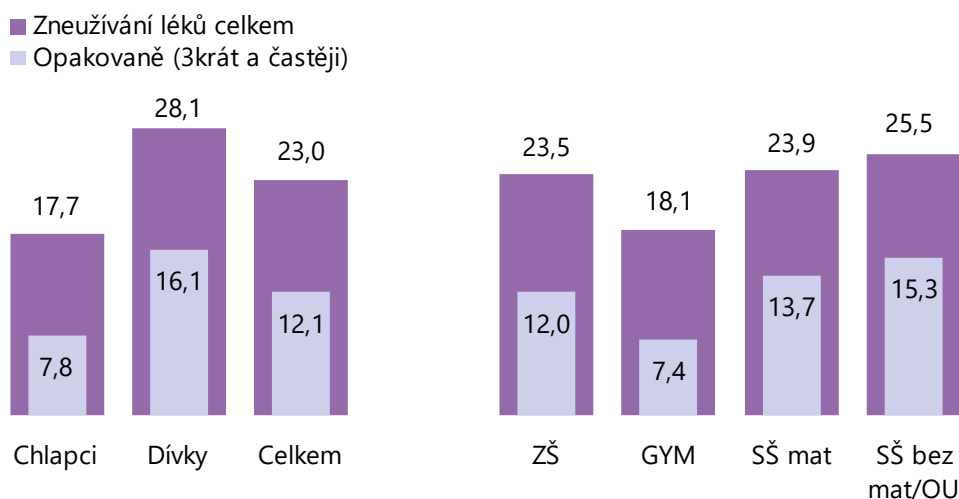
3.4.2 Zneužívání psychoaktivních léků

Ve studii je prostřednictvím několika samostatných otázek sledováno užívání léků na uklidnění nebo spaní bez lékařského předpisu za účelem dostat se tzv. do nálady, dále užívání léků proti bolesti za účelem dostat se do nálady a užití alkoholu spolu psychoaktivními léky za tímtež účelem. Užívání léků bez lékařského předpisu nebo za účelem dostat se do nálady, stejně jako užívání léků v kombinaci s alkoholem lze považovat za zneužívání psychoaktivních léků.

Léky se sedativním účinkem bez doporučení lékaře užilo někdy v životě 14,1 % 16letých (10,5 % chlapců a 17,4 % dívek), 6,5 % je užila opakovaně (tj. 3krát nebo častěji v životě). Léky proti bolesti za účelem dostat se do nálady užilo někdy 16,2 % studentů (12,9 % chlapců a 19,4 % dívek), v tom 8,1 % opakovaně. Psychoaktivní léky v kombinaci s alkoholem někdy v životě užilo 6,1 % (5,0 % chlapců a 7,3 % dívek), v tom 1,7 % opakovaně.

Zneužívání psychoaktivních léků¹⁰ uvedlo celkem 23,0 % studentů, z nich téměř polovina uvedla zneužívání léků opakovaně (12,1 %). Prevalence zneužívání léků byla výrazně vyšší u dívek, přičemž až 2krát častěji dívky uváděly opakované zneužívání léků. Míra zneužívání psychoaktivních léků (včetně opakovaného užívání) byla mezi dospívajícími z jednotlivých typů škol poměrně vyrovnaná, výjimkou byli pouze studenti gymnázií, kteří uváděli výrazně méně zkušeností s jejich zneužíváním – graf 3-27.

graf 3-27: Celoživotní prevalence zneužívání psychoaktivních léků mezi dospívajícími podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

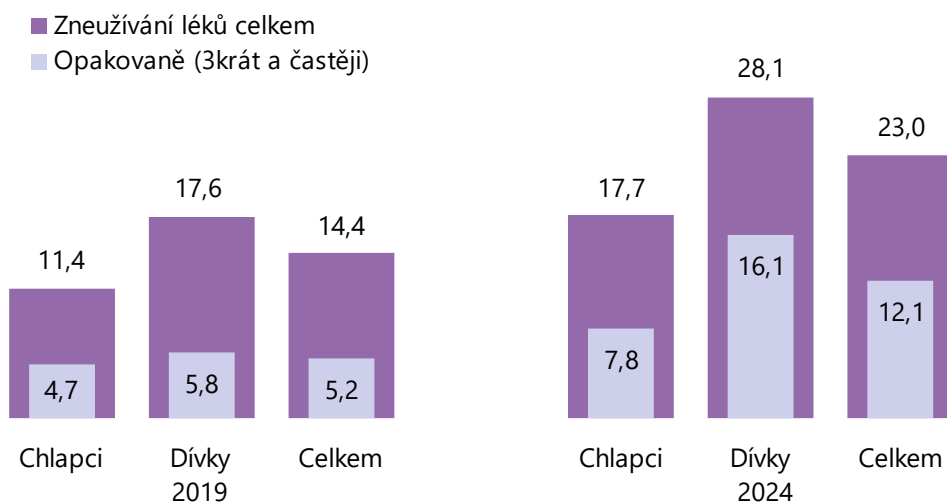
✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly mezi pohlavími u zneužívání psychoaktivních léků (včetně opakovaného užití), $p \leq 0,01$. Statisticky významné rozdíly podle typu školy u opakovaného zneužívání psychoaktivních léků, $p \leq 0,01$.

Oproti předchozí vlně studie uváděli studenti přibližně dvojnásobně vyšší zkušenosti s užíváním sedativ a hypnotik získaných bez lékařského předpisu (6,6 % v r. 2019 a 14,1 % v r. 2024),

¹⁰ Užívání bez lékařského předpisu a/nebo za účelem dostat se do nálady a/nebo užívání léků v kombinaci s alkoholem.

výrazný nárůst byl však zaznamenán také v míře užívání léků proti bolesti za účelem dostat se do nálady (z 9,8 % na 16,2 %). Míra užívání psychoaktivních léků v kombinaci s alkoholem (6,1 %) byla na obdobné úrovni jako v r. 2019 (5,8 %). V posledním sledovaném období se tak zvýšila celková míra zneužívání psychoaktivních léků, a to jak u chlapců, tak u dívek, přičemž nárůst opakovaného zneužívání léků u dívek byl oproti r. 2019 téměř trojnásobný – graf 3-28.

graf 3-28: Změny v celoživotní prevalenci zneužívání psychoaktivních léků mezi r. 2019 a 2024, v %

3.5 Zkušenosti s nelegálními drogami a dalšími psychoaktivními látkami

Alespoň jednu zkušenost s užitím nelegální drogy v životě¹¹ mělo v r. 2024 celkem 25,1 % 16letých (shodně chlapců i dívek), nejčastěji šlo o konopné látky. V posledních 12 měsících užilo nelegální drogu 20,1 % studentů a v posledních 30 dnech 8,9 %. Zkušenosti s nelegálními drogami v životě byly vyrovnané mezi chlapci a dívkami, prevalence aktuálního a současného užívání však byla mírně vyšší mezi dívkami. Nejméně zkušeností s užíváním nelegálních drog uváděli studenti gymnázií a naopak nejvíce dospívající z odborných učilišť – tabulka 3-4.

¹¹ Kategorie jakákoliv nelegální droga zahrnovala: konopné látky, extázi/MDMA, amfetaminy, metamfetamin (pervitin), kokain, heroin, LSD nebo jiné halucinogeny, halucinogenní houby a GHB.

tabulka 3-4: Prevalence užívání nelegálních drog podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

Prevalence	Chlapci	Dívky	Celkem	ZŠ	GYM	SŠ mat	SŠ bez mat/OU
Celoživotní	25,1	25,1	25,1	23,3	18,7	28,0	34,5
V posledních 12 měsících	19,4	20,7	20,1	18,3	16,5	22,9	25,9
V posledních 30 dnech	8,4	9,3	8,9	7,7	7,3	11,1	11,4

Dlouhodobě je možné pozorovat pokles míry zkušeností 16letých s užitím nelegálních drog. Z výsledků studie vyplývá, že prevalence užití nelegálních drog dlouhodobě klesá ve všech sledovaných časových horizontech (v životě, v posledních 12 měsících i v posledních 30 dnech), a to shodně u chlapců i dívek – tabulka 3-5.

tabulka 3-5: Vývoj prevalence užívání nelegálních drog, srovnání let 2015, 2019 a 2024, v %

Prevalence	2015			2019			2024		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Celoživotní	36,7	38,1	37,4	30,1	28,5	29,3	25,1	25,1	25,1
V posledních 12 měsících	26,7	28,6	27,7	24,7	22,9	23,8	19,4	20,7	20,1
V posledních 30 dnech	14,3	12,5	13,4	12,6	12,2	12,4	8,4	9,3	8,9

3.5.1 Konopné látky

Konopné látky (marihuanu nebo hašiš) zkusilo alespoň jednou v životě celkem 23,9 % studentů (shodně chlapců i dívek), z nich 9,3 % uvedlo jednorázový experiment s konopnými látkami a 14,6 % jejich opakované užití (3krát nebo častěji v životě).

Většina zkušeností dospívajících s konopnými látkami pochází z období posledních 12 měsíců – více než tři čtvrtiny studentů, kteří uvedli alespoň jednu zkušenost, užilo konopí v tomto období (prevalence 19,0 %). Současné užívání (tj. v posledních 30 dnech) uvedlo 8,3 % 16letých. Nejméně zkušeností s konopnými látkami uváděli studenti gymnázií, naopak nejvíce studenti odborných učilišť – tabulka 3-6.

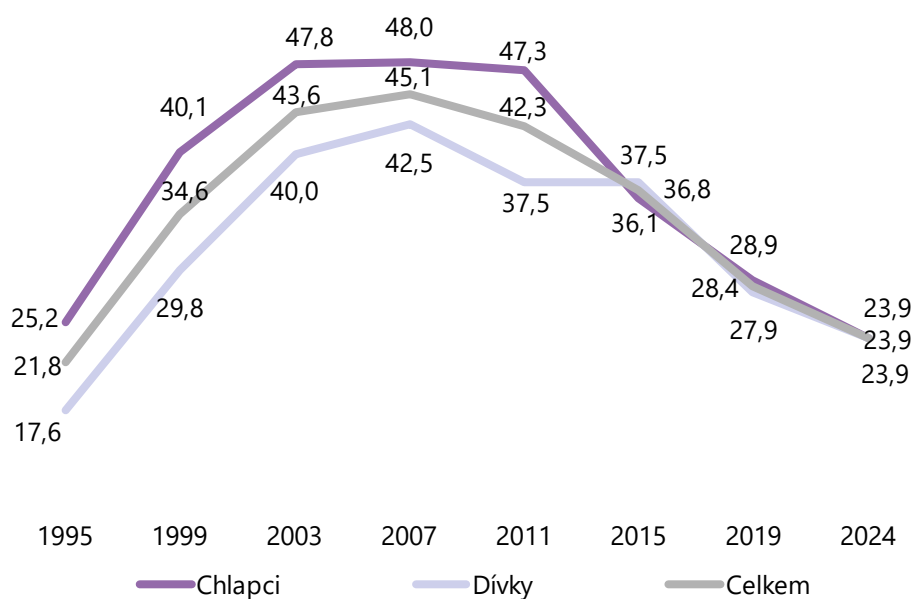
tabulka 3-6: Prevalence užívání konopných látek podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

Prevalence	Chlapci	Dívky	Celkem	ZŠ	GYM	SŠ mat	SŠ bez mat/OU
Celoživotní	23,9	23,9	23,9	21,8	17,8	26,6	34,5
V posledních 12 měsících	18,7	19,3	19,0	17,0	15,9	21,7	25,9
V posledních 30 dnech	7,9	8,5	8,3	7,1	6,8	10,1	11,1

✘ Pozn. Rozdíly v míře užívání mezi studenty jednotlivých typů škol se ukázaly jako statisticky významné ($p \leq 0,01$).

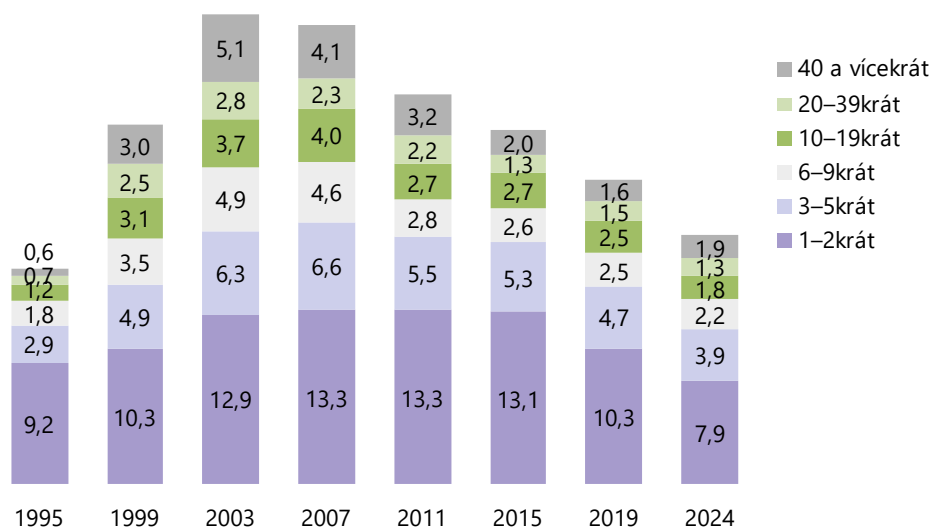
Po nárůstu míry zkušeností studentů s užitím konopných látek v období mezi r. 1995 a 2007 na dvojnásobek hodnot sledovaných v polovině 90. let 20. století dochází od r. 2007 naopak u 16letých k trvalému poklesu celoživotní prevalence. Až do r. 2011 uváděli výrazně vyšší zkušenosti s konopnými látkami chlapci, v posledních 10 letech je situace u chlapců a dívek vyrovnaná – graf 3-29.

graf 3-29: Vývoj zkušeností s konopnými látkami (celoživotní prevalence) v letech 1995–2024, v %

Míra aktuálního užívání konopných látek (tj. v posledních 12 měsících) mezi 16letými klesá již od r. 2003. Mezi l. 2003 a 2015 klesal výhradně podíl studentů, kteří užili konopné látky opakovaně (tj. 3krát a častěji). Od r. 2019 se snižuje i podíl dospívajících, kteří uvádějí jednorázovou zkušenost s konopím – graf 3-30.

graf 3-30: Frekvence užívání konopných látek v posledních 12 měsících, srovnání let 1995–2024, v %

3.5.1.1 První zkušenosti s užíváním konopných látek

V rámci studie jsou dlouhodobě mezi 16letými sledovány také první zkušenosti s užíváním konopných látek. Nejčastěji užíli studenti poprvé konopí ve věku 15 let (10,7 %), častěji šlo o chlapce (11,6 %) než dívky (9,8 %). Oproti tomu časnou zkušenost s užitím konopí (před 14. narozeninami) uvádělo více dívek (4,7 %) než chlapců (3,5 %).

Dlouhodobě až do roku 2019 klesal podíl dospívajících, kteří uváděli časnou zkušenost s užitím konopí (z 9,3 % v r. 2007 na 3,2 % v r. 2019). V posledním sledovaném období však podíl dospívajících s časnou zkušeností opět vzrostl (na 4,1 %). Zvýšil se především podíl dívek, které užíly konopí před 14. narozeninami (3,1 % v r. 2019 a 4,7 % v r. 2024), zatímco chlapci uváděli časnou zkušenost téměř stejně často (3,4 % v r. 2019 a 3,5 % v r. 2024).

3.5.1.2 Intenzivní užívání konopných látek

V r. 2024 byla stejně jako v r. 2019 do dotazníku zařazena screeningová škála CAST (*Cannabis Abuse Screening Test*), která umožňuje odhadnout výskyt intenzivního užívání konopných látek mezi dospívajícími (Spilka et al., 2013, Legleye et al., 2013, Legleye et al., 2011, Bastiani et al., 2013). Škála se skládá z 6 otázek zaměřených na užívání konopných látek v posledních 12 měsících:¹²

¹² Vyhodnocení škály je založeno na binární variantě odpovědí – jednotlivé otázky mohou nabývat hodnot 0 (nikdy, případně zřídka v případě prvních dvou otázek) nebo 1 (zřídka, občas, celkem často, velmi často). Po sečtení odpovědí může výsledné skóre dosahovat 0–6 bodů. Respondenti, kteří získají 0–1 bod, nevykazují riziko v souvislosti s užíváním konopných látek, 2–3 body značí mírné riziko a 4+ více bodů vysoké riziko vzniku problémů.

- Kouřil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš před polednem?
- Kouřil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš o samotě?
- Měl/a jste někdy problémy s pamětí, když jste kouřil/a marihuanu nebo hašiš?
- Řekli Vám někdy Vaši přátelé nebo členové rodiny, že byste měl/a snížit spotřebu nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš?
- Zkusil/a jste někdy snížit spotřebu nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš, ale neúspěšně?
- Měl/a jste někdy problémy kvůli užívání marihuany nebo hašiše (např. hádka, rvačka, nehoda, špatné výsledky ve škole)?

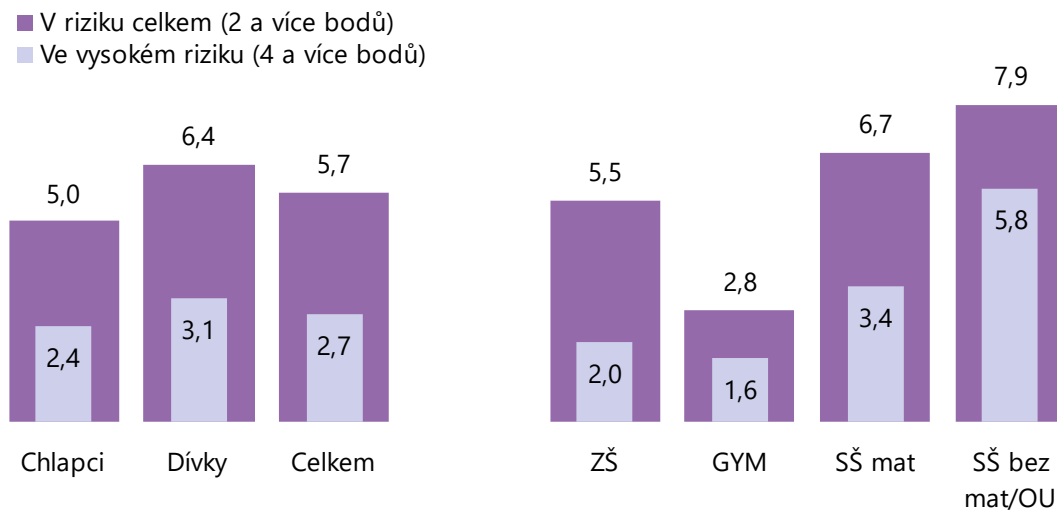
Podle screeningové škály se v r. 2024 v kategorii rizika v souvislosti s užíváním konopných látek (tj. získali alespoň 2 body na uvedené škále) nacházelo celkem 5,7 % 16letých studentů (95% CI: 4,8–6,5 %), v tom 3,0 % spadala do kategorie mírného/nízkého rizika (2–3 body) a 2,7 % (95% CI: 2,1–3,3 %) do kategorie vysokého rizika (4 a více bodů na škále CAST). Do rizika v souvislosti s užíváním konopných látek spadalo více dívek než chlapců – 2,6 % chlapců a 3,3 % dívek v mírném riziku, resp. 2,4 % chlapců a 3,1 % dívek ve vysokém riziku. Podíl osob v riziku v souvislosti s užíváním konopí je nejnižší mezi studenty gymnázií (2–3krát nižší než u vrstevníků z jiných typů škol), a naopak nejvyšší mezi studenty odborných učilišť – graf 3-31.

Po zúžení odhadu pouze na dospívající, kteří užili konopné látky v posledních 12 měsících, spadalo do kategorie rizika 31,6 % uživatelů (29,8 % chlapců a 33,8 % dívek), v tom 16,4 % spadalo do kategorie nízkého rizika (15,8 %, resp. 17,4 %) a 15,2 % do vysokého rizika (14,0 % chlapců a 16,4 % dívek).

Při extrapolaci na populaci dospívajících ve věku 15–16 let jde odhadem o 12–16 tis. osob v riziku v souvislosti s užíváním konopí, z nich odhadem 5–8 tis. osob ve vysokém riziku. Při extrapolaci na celou populaci dospívajících ve věku 15–19 let jde odhadem o 29–39 tis. osob, v tom 13–20 tis. ve vysokém riziku v souvislosti s užíváním konopí.

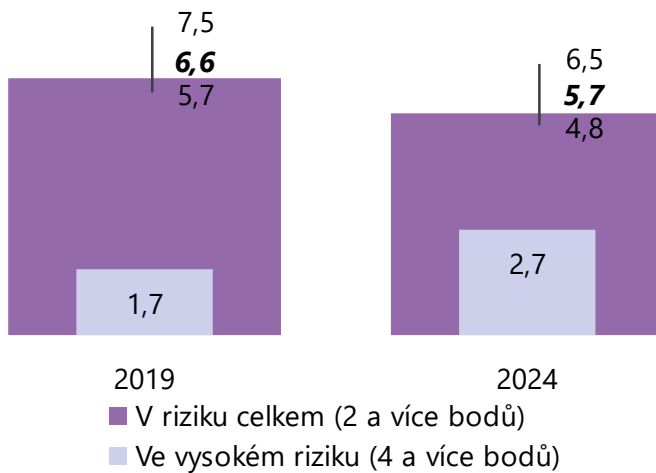
Ve srovnání s předchozí vlnou studie se v r. 2024 snížil podíl 16letých chlapců spadajících do kategorie rizika v souvislosti s užíváním konopných látek (z 6,6 % v r. 2019 na 5,0 % v r. 2024), přičemž prevalence intenzivního užívání mezi dívkami dosáhla obdobných hodnot jako v r. 2019 (6,6 %, resp. 6,4 % v r. 2024). V posledním období se však zvýšil podíl těch, kteří spadali do vysokého rizika – graf 3-32, a to jak mezi chlapci, tak i dívkami.

graf 3-31: Odhad podílu studentů v riziku problémů v souvislosti s užíváním konopných látek podle škály CAST v r. 2024, v %

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle typu školy, $p \leq 0,01$.

graf 3-32: Míra prevalence intenzivního užívání konopných látek v populaci 16letých studentů v l. 2019 a 2024, v %

3.5.1.3 Užívání HHC a CBD

V r. 2024 byly poprvé v české části studie sledovány také zkušenosti studentů s užíváním semisyntetického kanabinoidu HHC¹³ a nepсихоaktivního kanabidiolu CBD.¹⁴

Celkem 22,9 % 16letých (22,6 % chlapců a 23,2 % dívek) mělo alespoň jednu zkušenost s užitím HHC v životě, v tom 11,8 % ho užilo opakovaně, tj. 3krát nebo častěji v životě, téměř stejně chlapců (12,2 %) jako dívek (11,5 %). Přibližně 80 % studentů, kteří uvedli alespoň jednu zkušenost, užilo HHC v posledních 12 měsících (prevalence 18,3 %). Míra současného užívání (tj. v posledních 30 dnech) dosáhla 4,8 %.¹⁵ Nejméně zkušeností s užíváním HHC uváděli studenti gymnázií – tabulka 3-7.

tabulka 3-7: Prevalence užívání HHC podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

Prevalence	Chlapci	Dívky	Celkem	ZŠ	GYM	SŠ mat	SŠ bez mat/OU
Celoživotní	22,6	23,2	22,9	20,2	15,4	27,9	33,3
V posledních 12 měsících	17,9	18,6	18,3	16,2	13,6	23,0	22,7
V posledních 30 dnech	5,6	4,1	4,8	4,7	3,7	5,6	5,2

✘ Pozn.: Statisticky významné rozdíly podle typu školy v celoživotní prevalenci a prevalenci v posledních 12 měsících, $p \leq 0,01$.

CBD konopí a CBD produkty zkusilo někdy v životě celkem 12,7 % studentů (13,4 % chlapců a 12,0 % dívek), užití v posledních 12 měsících uvedlo 8,5 % dospívajících (8,7 % chlapců a 8,2 % dívek) a v posledních 30 dnech 2,1 % (2,7 % chlapců a 1,7 % dívek). Podíl dospívajících, kteří měli alespoň jednu zkušenost s užitím CBD v životě, byl nejvyšší mezi studenty odborných učilišť (21,2 %), avšak aktuální a současné užívání uváděli nejčastěji studenti SŠ s maturitou (10,2 %, resp. 3,7 %).

¹³ Hexahydrokanabinol (HHC) je fyto-kanabinoid přirozeně se vyskytující v nízkých koncentracích v pylu a semenech rostlin konopí. Strukturně je HHC podobný delta-9-tetrahydrokanabinolu, tj. hlavní psychoaktivní složce konopí. Mezi produkty obsahující HHC patří květ konopí, předbalené konopné cigarety, cartridge a e-liquidy do vaporizérů, oleje a tzv. edibles, tj. produkty určené ke konzumaci, obvykle ve formě cukrovinek, jako jsou želé bonbony nebo sušenky.

¹⁴ Jde o CBD konopí a CBD produkty s vysokým obsahem CBD/kanabidiolu a nízkým nebo nulovým obsahem psychoaktivního delta-9-THC.

¹⁵ V březnu 2024 bylo HHC zařazeno na seznam zakázaných látek. V datech lze tedy vidět velký rozdíl mezi mírou zkušeností v období posledních 12 měsíců a současným užíváním HHC.

3.5.2 Nekonopné drogy

Užití jiné nelegální drogy než konopných látek alespoň jednou v životě uvedlo celkem 6,1 % 16letých (6,3 % chlapců a 5,8 % dívek). Z nekonopných drog dospívající v r. 2024 nejčastěji uváděli zkušenost s užitím LSD nebo jiných halucinogenů (3,0 %), halucinogenních hub a extáze (2,7 %, resp. 2,6 %). Ve studii bylo sledováno také užívání nových syntetických drog¹⁶ – zkušenost s nimi alespoň jednou v životě uvedlo 4,3 % studentů. Vzhledem k široké definici mohli studenti do kategorie zařazovat různé látky bez další specifikace, o jakou látku konkrétně šlo. Zkušenost s těkavými látkami uvedlo 3,7 % studentů, zkušenost s anabolickými steroidy uvedlo 1,6 % – tabulka 3-8.

Obdobně jako u konopných látek měli studenti většinu zkušeností s užitím jiných nelegálních drog v období posledních 12 měsíců, přičemž nejčastěji šlo o extázi (2,1 %), LSD nebo jiné halucinogeny (1,8 %) a halucinogenní houby (1,7 %). Užívání nelegálních drog v posledních 30 dnech (mimo konopí) je mezi dospívajícími na minimální úrovni, přičemž prevalence užívání se pohybovala mezi 0,4–1,0 %.

Ve srovnání s předchozí vlnou studie došlo podobně jako u konopí i v případě nekonopných drog k poklesu míry prevalence zkušeností s nimi – v případě extáze, halucinogenních hub a LSD nebo jiných halucinogenů je pokles patrný již od r. 2003, u pervitinu a heroínu již od r. 1999. Naopak dlouhodobě mírně rostou uváděné zkušenosti studentů s kokainem (z 0,5 % v r. 1995 na 1,9 % v r. 2024).

Míra užívání pervitinu je v posledních 10 letech stabilní a pokračuje pokles míry užívání LSD a jiných halucinogenů. V posledním sledovaném období se mírně zvýšily zkušenosti dospívajících s užíváním heroínu (graf 3-33) a současně došlo mezi chlapci k výraznému poklesu celoživotní prevalence užívání těkavých látek (z 5,1 % v r. 2019 na 2,8 % v r. 2024) a naopak nárůstu zkušeností s anabolickými steroidy (z 0,9 % v r. 2019 na 2,6 % v r. 2024).

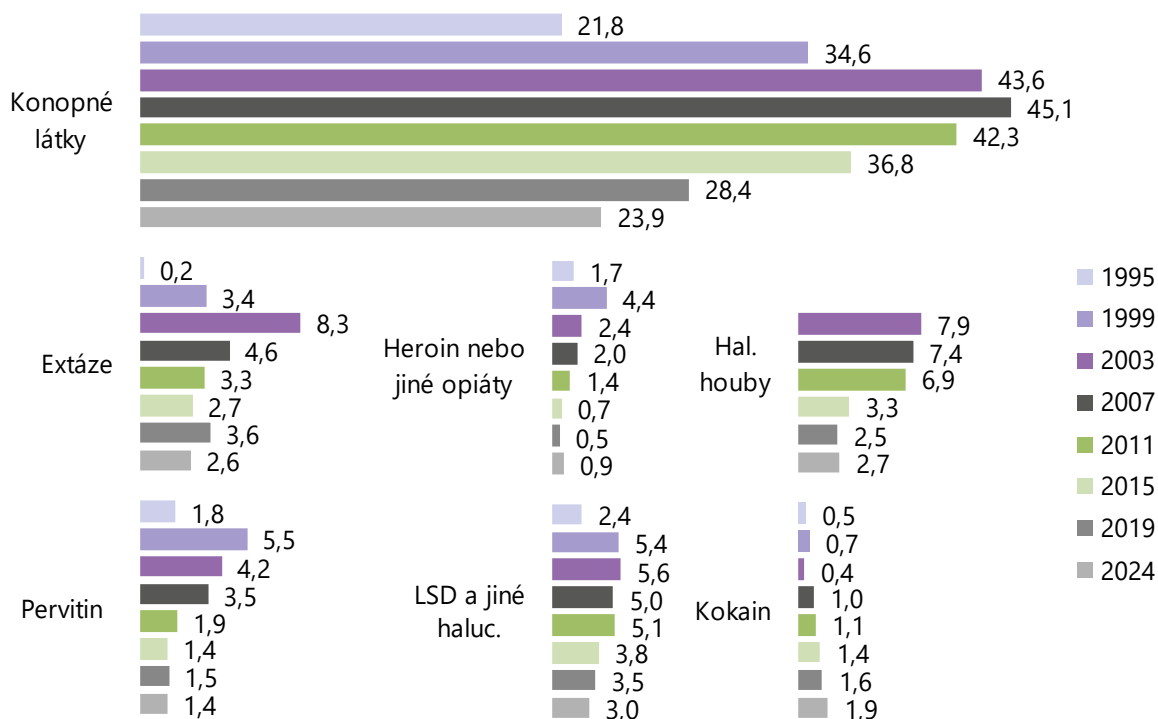
¹⁶ Nové psychoaktivní látky byly v dotazníku definovány jako látky, které mají podobné účinky jako nelegální drogy (např. jako marihuana nebo extáze) a které se vyskytují v různých formách, např. bylinné směsi, prášku, krystalů nebo tablet. Nejčastěji jsou nabízeny prostřednictvím internetu, a to pod různými jmény (jde o stimulantia, např. mefedron/mňaučko, pentylone, látky podobné konopí, např. AMB-CHMICA, nebo halucinogeny, např. 2C-B, 3-MeO-PCP).

tabulka 3-8: Prevalence užívání nelegálních drog podle pohlaví v r. 2024, v %

Nelegální droga	Celoživotní prevalence			V posledních 12 měsících			V posledních 30 dnech		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Jakákoliv nelegální droga*	25,1	25,1	25,1	19,4	20,7	20,1	8,4	9,3	8,9
Konopné látky	23,9	23,9	23,9	18,7	19,3	19,0	7,9	8,5	8,3
Jakákoliv nekonopná droga	6,3	5,8	6,1	4,0	4,8	4,5	2,0	1,5	1,9
Extáze/MDMA	2,8	2,4	2,6	2,2	2,0	2,1	1,1	0,8	1,0
Pervitin	1,2	1,3	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	0,6	0,9
Amfetaminy	1,3	1,5	1,4	1,0	1,5	1,3	0,8	0,7	0,8
Kokain	1,8	1,8	1,9	1,2	0,8	1,0	0,8	0,2	0,6
Heroin nebo jiné opiáty	1,0	0,6	0,8	0,9	0,5	0,8	0,9	0,3	0,7
LSD a jiné halucinogeny	2,9	2,9	3,0	1,6	1,9	1,8	0,4	0,3	0,4
Halucinogenní houby	2,4	2,7	2,6	1,4	1,9	1,7	0,4	0,3	0,4
GHB	0,6	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3
NPS	3,7	4,9	4,3	2,9	3,8	3,4	-	-	-
Těkavé látky	2,8	4,4	3,6	1,9	3,3	2,6	1,2	1,5	1,4
Anabolické steroidy	2,5	0,5	1,5	2,2	0,5	1,4	1,9	0,3	1,1

✘ Pozn.: * Kategorie zahrnuje konopné látky, extázi/MDMA, amfetaminy, metamfetamin (pervitin), kokain, heroin, LSD nebo jiné halucinogeny, halucinogenní houby a GHB.

graf 3-33: Vývoj zkušeností dospívajících s nelegálními drogami (celoživotní prevalence) v letech 1995–2024, v %

3.5.3 Psychomodulační látky

Poprvé byly v rámci české části studie v r. 2024 u dospívajících mapovány zkušenosti s užíváním kratomu.¹⁷ Alespoň jednu zkušenost s užitím kratomu v životě uvedla téměř pětina studentů (18,9 %), v tom 8,8 % dospívajících (11,4 % chlapců a 6,1 % dívek) ho užilo opakovaně (3krát nebo vícekrát), nejčastěji šlo o studenty odborných učilišť (17,8 %).

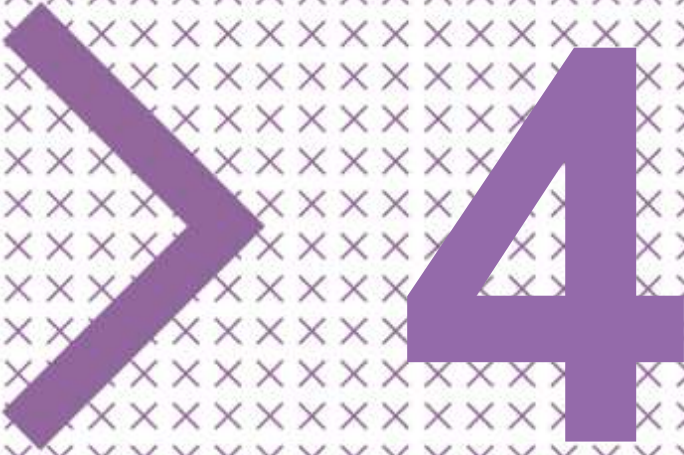
Míra aktuálního užívání dosáhla 16,7 %, v posledních 30 dnech kratom užíval přibližně každý desátý dospívající, téměř 2krát více chlapců (13,0 %) než děvčat (7,0 %). Podíl současných uživatelů byl mezi studenty gymnázií ve srovnání s jejich vrstevníky z jiných typů škol 2–3krát nižší – tabulka 3-9.

tabulka 3-9: Prevalence užívání kratomu podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

Prevalence	Chlapci	Dívky	Celkem	ZŠ	GYM	SŠ mat	SŠ bez mat/OU
Celoživotní	22,2	15,4	18,9	16,4	11,2	23,6	29,6
V posledních 12 měsících	20,3	13,0	16,7	14,9	10,0	20,7	24,1
V posledních 30 dnech	13,0	7,0	10,0	9,0	5,1	11,9	16,7

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví a typu školy ve všech sledovaných časových horizontech, $p \leq 0,01$.

¹⁷ Kratom je směs psychoaktivních látek pocházející z listů stromu *Mitragyna speciosa*. Hlavními účinnými látkami jsou alkaloidy, zejména mitragynin a 7-hydroxymitragynin. V malých dávkách má stimulační účinek, ve vyšších dávkách působí sedativně. Také se používá na tlumení mírné až středně silné bolesti. Jeho pravidelné užívání může vést k vytvoření tolerance a mírné až středně silné závislosti s psychickými i fyzickými projevy. V ČR je kratom nejrozšířenější ve formě zeleného prášku ze sušených listů, případně ve formě tekutého extraktu či v tabletách. Prodej kratomu nebyl až do konce r. 2025 v ČR zakázán ani regulován, od 1. ledna 2026 je v souladu s platnou legislativou o psychomodulačních látkách dostupný pouze osobám starším 18 let v licencovaných prodejnách a prostřednictvím internetu s kontrolou věku kupujícího.

4 Názory a postoje studentů k užívání návykových látek

V rámci studie ESPAD je dlouhodobě mapována subjektivně vnímaná dostupnost tradičních návykových látek (klasických cigaret, alkoholických nápojů, psychoaktivních léků a vybraných nelegálních drog) a vnímání rizik spojených s užíváním těchto látek mezi 16letými. Nově byla do studie v r. 2024 zařazena také subjektivně vnímaná dostupnost alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků a psychoaktivních látek jako jsou HHC a kratom. Současně byly do dotazníku zařazeny i otázky zaměřené na subjektivní vnímání rizik spojených s užíváním těchto látek.

4.1 Subjektivně vnímaná dostupnost návykových látek

4.1.1 Cigarety a alternativní tabákové a/nebo nikotinové výrobky

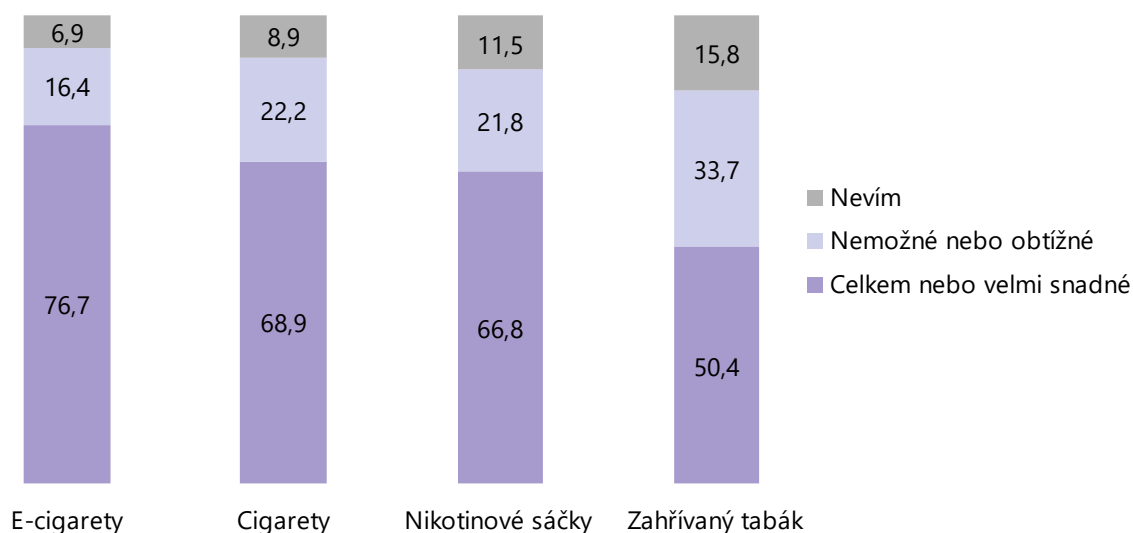
Subjektivně vnímaná dostupnost cigaret je ve studii sledována již od r. 1999. Klasické cigarety by si v r. 2024 celkem snadno nebo velmi snadno dokázalo obstarat 68,9 % 16letých (71,6 % chlapců a 66,5 % dívek). Za snadno dostupné považují cigarety především studenti odborných učilišť (78,0 %), nejméně dostupné jsou žákům ZŠ (64,0 %).

Celkem 76,7 % studentů by si dokázalo celkem snadno nebo velmi snadno obstarat e-cigarety, přibližně dvě třetiny dospívajících nikotinové sáčky (66,8 %) a zhruba polovina zahřívané tabákové výrobky (50,4 %), nicméně v případě zahřívaných tabákových výrobků a nikotinových sáčků byl mezi dotázanými relativně vysoký podíl dospívajících, kteří nedokázali jejich dostupnost posoudit (15,8 %, resp. 11,5 %) – graf 4-1.

Chlapci uváděli vyšší dostupnost zahřívaných tabákových výrobků (53,6 % chlapců a 47,8 % dívek) a především nikotinových sáčků (71,3 %, resp. 63,0 %). Ve vnímání dostupnosti e-cigaret se chlapci a dívky mezi sebou příliš nelišili (76,1 % chlapců a 77,4 % dívek).

V případě zahříváných tabákových výroků a nikotinových sáčků uváděli studenti ze všech typů SŠ mnohem vyšší dostupnost než jejich vrstevníci z 9. tříd ZŠ.

graf 4-1: Subjektivně vnímaná dostupnost cigaret a alternativních nikotinových a/nebo tabákových výrobků v r. 2024, v %

4.1.2 Alkoholické nápoje

Od r. 1995 je v rámci studie sledována subjektivně vnímaná dostupnost jednotlivých druhů alkoholických nápojů. Obdobně jako u cigaret je subjektivní dostupnost alkoholu v ČR i přes její dlouhodobý pokles mezi 16letými poměrně vysoká.

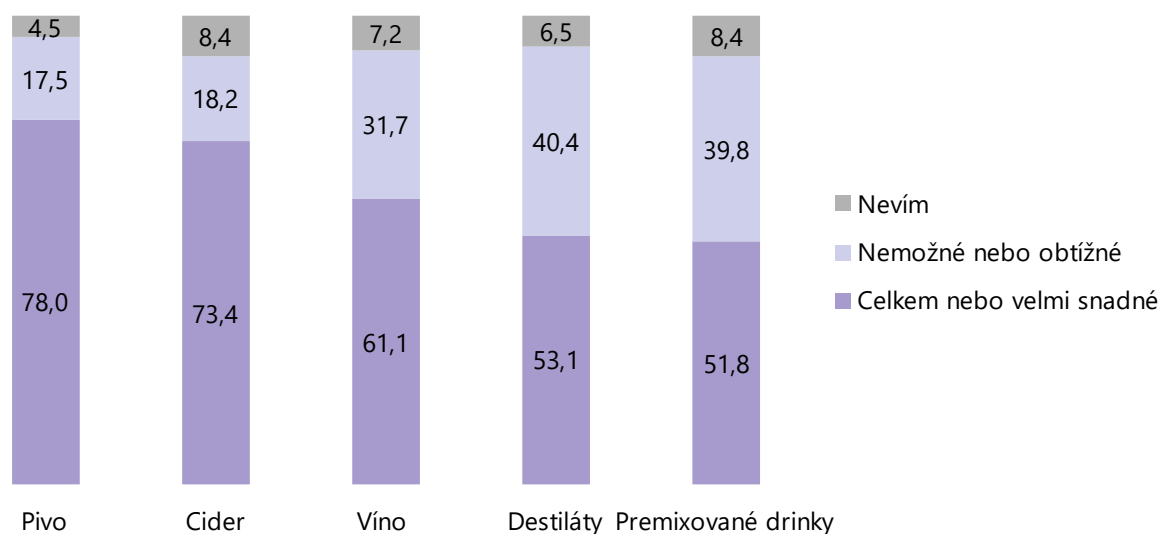
Podle poslední vlny studie z r. 2024 si více než tři čtvrtiny studentů celkem snadno nebo velmi snadno dokážou obstarat pivo nebo cider¹⁸ (78,0 %, resp. 73,4 %). Více než polovina dospívajících by si snadno obstarala i jiný druh alkoholu, přičemž nejnižší dostupnost uváděli studenti u premixovaných drinků¹⁹ – graf 4-2.

Ve vnímání dostupnosti alkoholických nápojů se chlapci a dívky mezi sebou příliš neliší, dívky však uváděly oproti chlapcům mírně vyšší dostupnost cideru (70,9 % chlapců a 75,7 % dívek), piva (76,6 %, resp. 79,7 %) a vína (59,2 %, resp. 62,9 %). Chlapci naopak považovali ve srovnání s dívkami za dostupnější destiláty (54,2 % chlapců a 51,6 % dívek) a premixované drinky (52,7 %, resp. 50,9 %).

¹⁸ Do kategorie cideru spadá mimo jiné Frisco.

¹⁹ Jde o mixované nápoje prodávané v obchodech v plechovkách, např. Božkov Cuba Libre, Fernet Stock Bavorák Citrus, Amundsen Vodka & Soda, Republica Božkov Mojito, spritz aj.

graf 4-2: Subjektivně vnímaná dostupnost alkoholických nápojů v r. 2024, v %

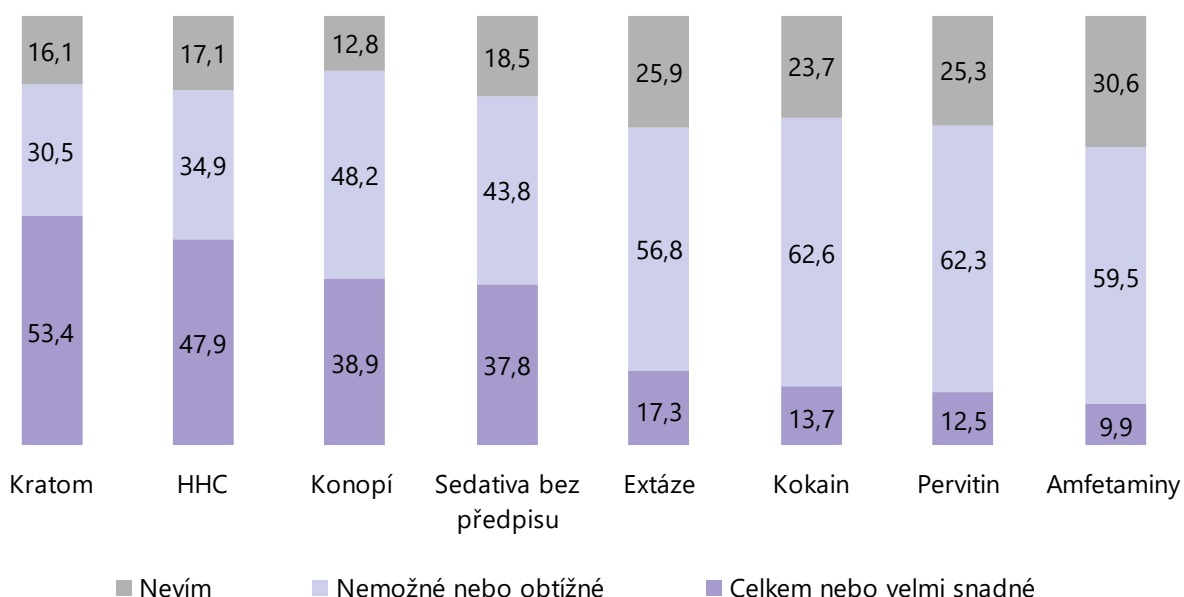
4.1.3 Psychoaktivní léky, kratom a nelegální návykové látky

Nejvíce 16letých by si celkem nebo velmi snadno dokázalo obstarat kratom (53,4 %) a HHC²⁰ (47,9 %). Více než třetina studentů (38,9 %) by si dokázala snadno obstarat konopné látky, více chlapců (41,8 %) než dívek (36,2 %). Nejvyšší dostupnost konopných látek uváděli studenti SŠ s maturitou (42,6 %). Sedativa (a jejich získání bez lékařského předpisu) vnímá jako snadno dostupná více než třetina dospívajících (37,8 %), častěji dívky než chlapci (35,5 %, resp. 40,1 %).

Jiné nelegální drogy jsou dospívajícími vnímány spíše jako obtížně dostupné – za nejsnáze dostupnou považovali dospívající extázi (17,3 %) a naopak nejnižší dostupnost uváděli studenti u amfetaminů (9,9 %). Přibližně čtvrtina, resp. téměř třetina studentů nedokáže jejich dostupnost vůbec posoudit – graf 4-3.

²⁰ Od března 2024 bylo HHC zařazeno na seznam omamných a psychotropních látek.

graf 4-3: Subjektivně vnímaná dostupnost sedativ, kratomu a vybraných nelegálních drog v r. 2024, v %

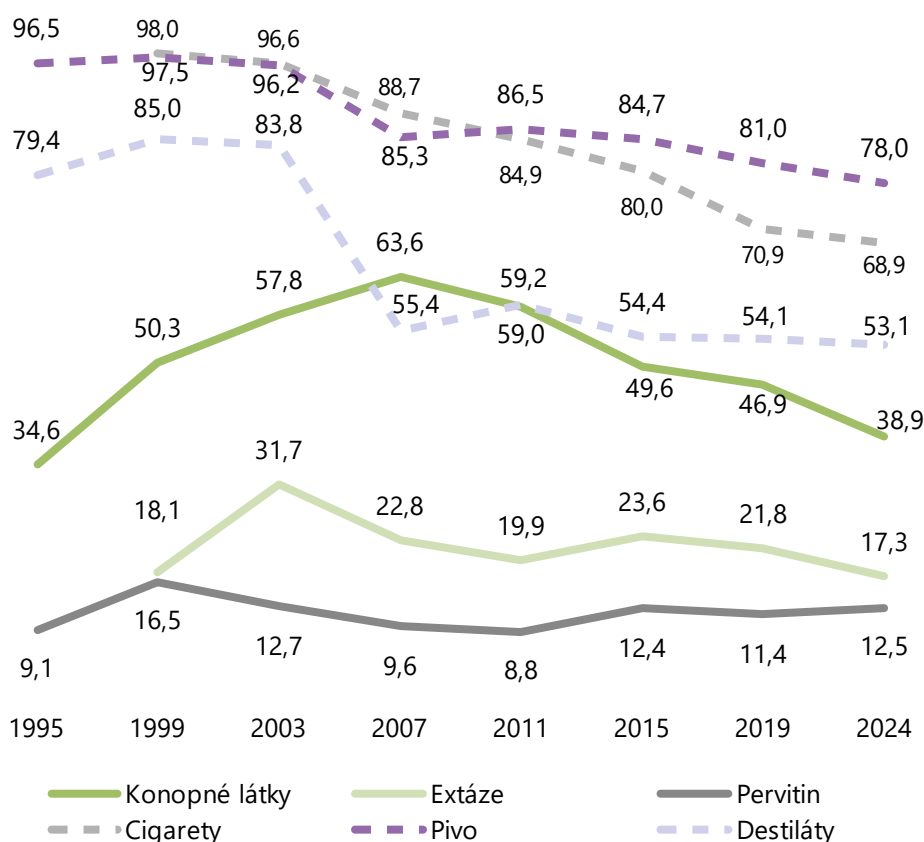

4.1.4 Trendy v subjektivně vnímané dostupnosti návykových látek mezi 16letými v letech 1995–2024

V dlouhodobém horizontu je mezi dospívajícími patrný trvalý klesající trend ve vnímané dostupnosti cigaret a většiny alkoholických nápojů. V případě destilátů byl sledován výrazný pokles v dostupnosti především v období mezi r. 2003 a 2007, zatímco v posledních 10 letech se jejich subjektivně vnímaná dostupnost snižuje pouze nepatrně.

Subjektivně vnímaná dostupnost konopných látek klesá již od r. 2007, což je zcela v souladu s trendy klesající prevalence užívání konopných látek. V případě pervitinu byl po předchozím poklesu subjektivně vnímané dostupnosti (od r. 1999) zaznamenán mezi r. 2011 a 2015 opětovný nárůst, v posledních 10 letech však zůstává hodnocení dostupnosti na přibližně stejné úrovni. Subjektivní dostupnost extáze klesala od r. 2003 a obdobně jako u pervitinu se zvýšila v l. 2011–2015, přičemž od r. 2015 je v hodnocení dostupnosti extáze patrný opět mírně klesající trend – graf 4-4.

graf 4-4: Vývoj subjektivně vnímané dostupnosti vybraných legálních a nelegálních drog v letech 1995–2024, % odpovědí „celkem snadno“ a „velmi snadno“ dostupné

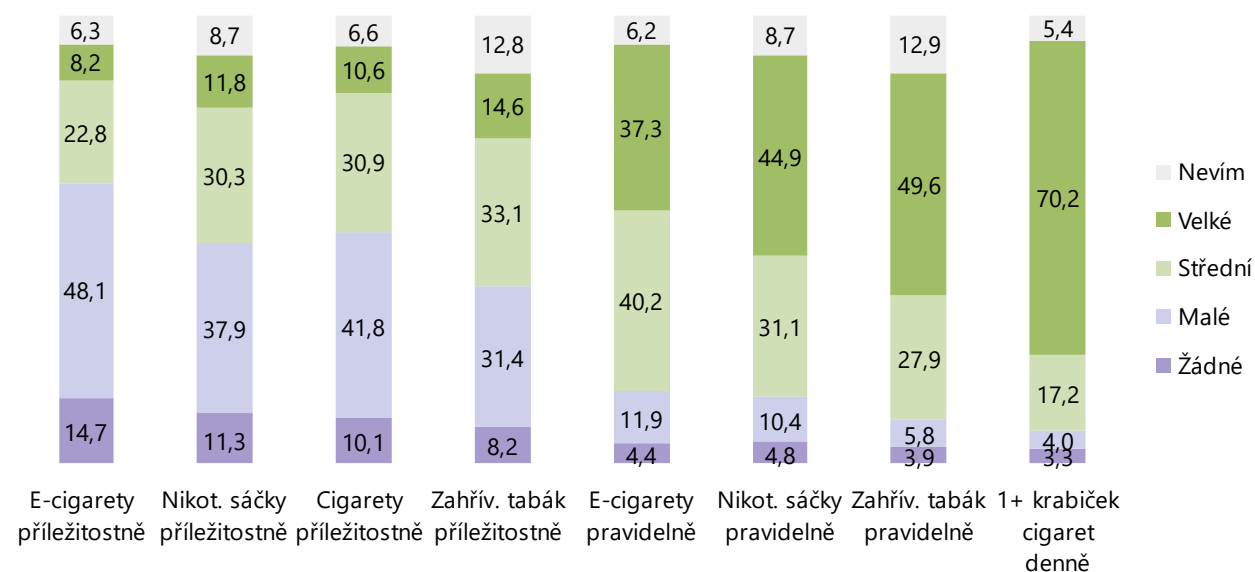

4.2 Vnímání rizik spojených s užíváním návykových látek

4.2.1 Cigarety a alternativní tabákové a/nebo nikotinové výrobky

Příležitostné kouření cigaret a užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků nepovažují čeští šestnáctiletí za příliš zdravotně rizikové. Oproti tomu denní kouření cigaret a pravidelné užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků již jsou za rizikové považovány většinou studentů – 87,4 % studentů považuje za střední nebo velké riziko denní kouření 20 a více cigaret, více než tři čtvrtiny dospívajících pravidelné užívání e-cigaret, zahříváných tabákových výrobků nebo nikotinových sáčků – graf 4-5. Ze srovnání jednotlivých tabákových a/nebo nikotinových výrobků vyplývá, že za nejméně rizikové považují dospívající e-cigarety a nikotinové sáčky. Za nejvíce rizikové je považováno pravidelné denní kouření klasických cigaret.

graf 4-5: Vnímání rizika kouření cigaret a užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků v r. 2024, v %

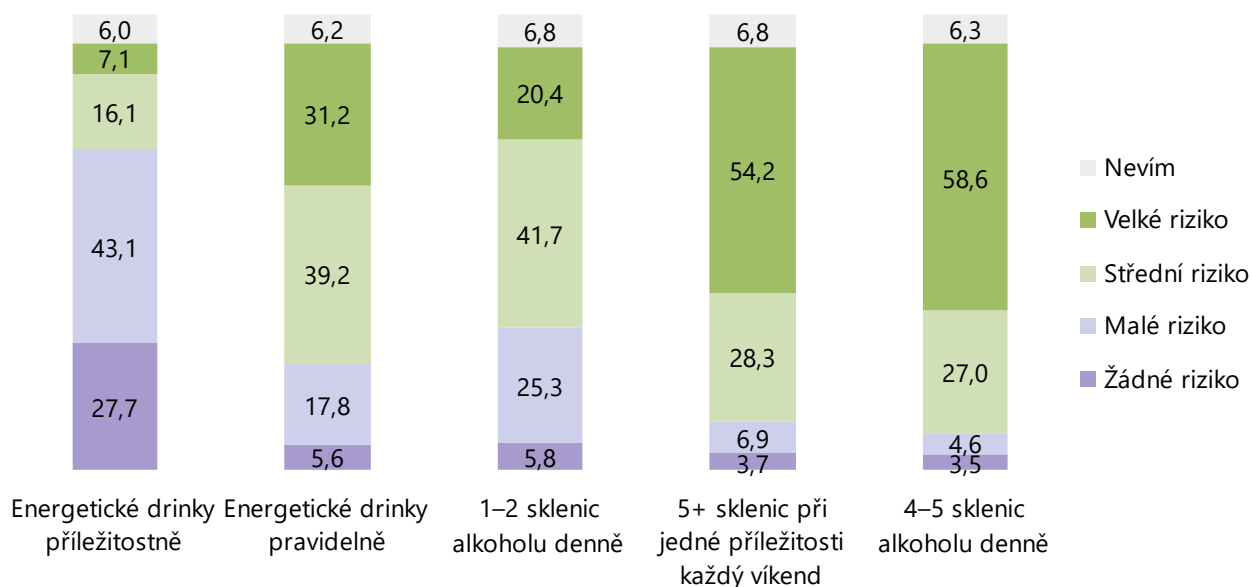
Vyšší rizika spojená s denním kouřením cigaret a pravidelným užíváním alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků uváděly častěji dívky, a to především u pravidelného užívání zahříváných tabákových výrobků (73,6 % chlapců a 81,2 % dívek) a nikotinových sáčků (69,9 %, resp. 82,0 %).

4.2.2 Energetické nápoje a alkohol

Příležitostné pití energetických nápojů nepovažují dospívající za rizikové, nicméně 70,4 % studentů považuje za rizikové jejich pravidelné pití. Celkem 31,1 % dospívajících nepovažuje za rizikové denní pití 1–2 sklenic alkoholu, avšak pravidelné pití 4–5 sklenic alkoholu je rizikové podle 85,6 % dospívajících – graf 4-6.

Časté pití nadměrných dávek považuje za rizikové 82,5 % dospívajících. Pravidelnou (denní) konzumaci alkoholu považují za rizikovou častěji dívky, a to jak v případě 4–5 sklenic alkoholu (střední nebo velké riziko uvádí 82,1 % chlapců a 89,0 % dívek), tak v případě 1–2 sklenic alkoholu (57,3 % chlapců a 66,8 % dívek).

graf 4-6: Vnímání rizikovosti energetických drinků a alkoholických nápojů v r. 2024, v %

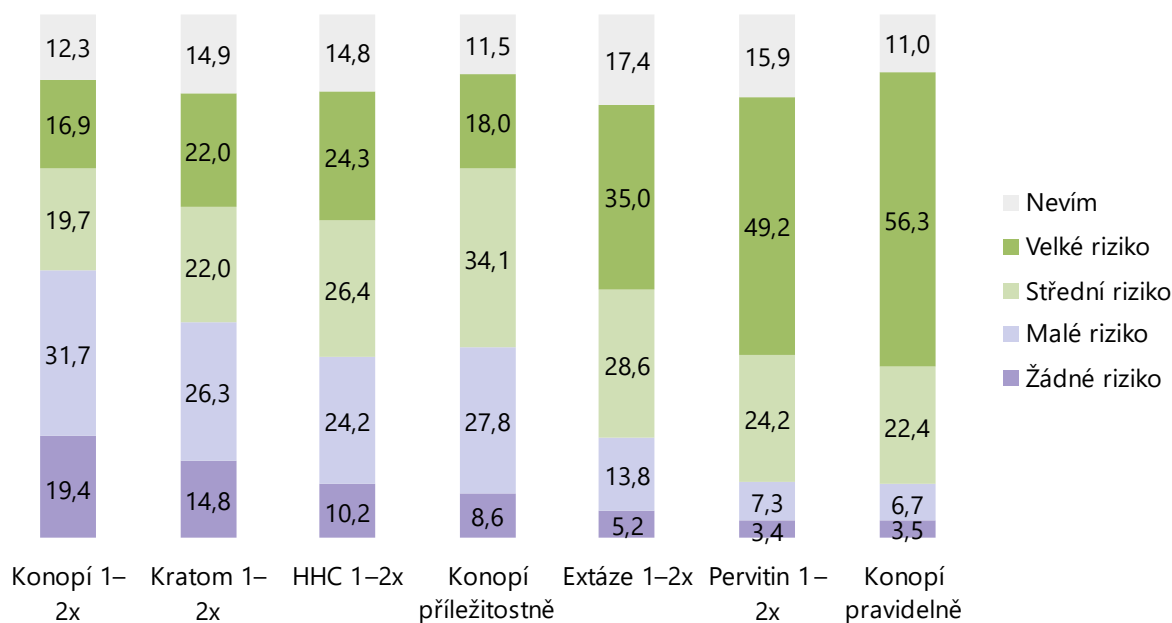
4.2.3 Nelegální návykové látky a kratom

Experimentální a příležitostné užívání konopných látek, stejně jako experimentální užívání kratomu a HHC nejsou studenty vnímány jako příliš rizikové. Pro více než polovinu 16letých (51,1 %) je jednorázový experiment s konopím téměř bez rizika (žádné nebo malé riziko), jeho příležitostné užívání nemá téměř žádná rizika podle více než třetiny studentů (36,4 %). Celkem 41,1 % vnímá experiment s kratomem jako bezrizikový a 34,4 % dospívajících nepovažuje za rizikové experimentování s HHC. Jednorázové užití HHC je tedy podle dospívajících obdobně rizikové jako příležitostné užívání konopí.

Experiment s ostatními nelegálními drogami je vnímán jako výrazně rizikovější. Současně se ukazuje, že přibližně 11–17 % dospívajících nedokáže rizikovost nelegálních látek vůbec posoudit (tj. vybírali kategorii „nevím“) – graf 4-7.

Dívky ve srovnání s chlapci uváděly výrazně vyšší rizikovost (střední a velké riziko) v případě jednorázového experimentu s kratomem (39,2 % chlapců a 48,6 % dívek) i pravidelného užívání konopných látek (75,1 %, resp. 82,7 %). V případě jednorázového užití extáze a pervitinu nejsou rozdíly ve vnímání rizik mezi chlapci a dívkami.

graf 4-7: Vnímání rizikovosti nelegálních návykových látek a kratomu v r. 2024, v %

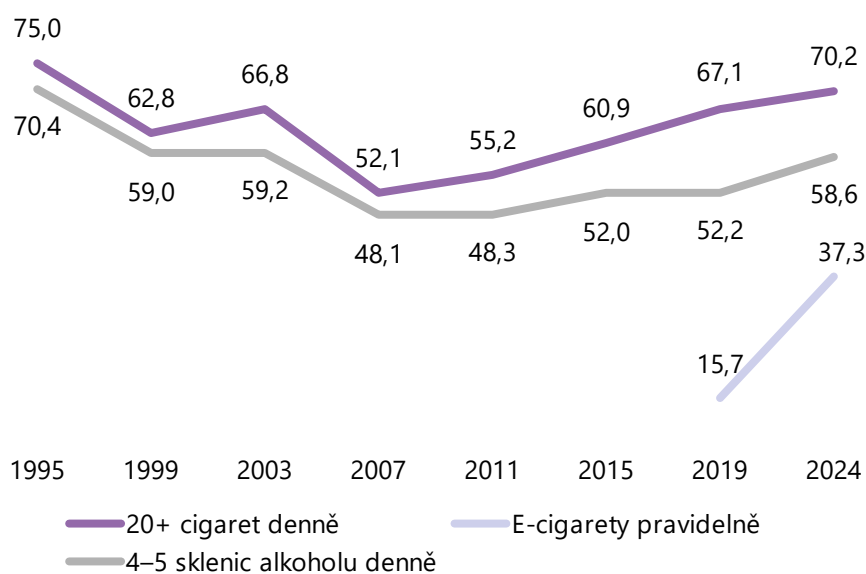

4.2.4 Trendy ve vnímání rizikovosti psychoaktivních látek mezi 16letými v letech 1995–2024

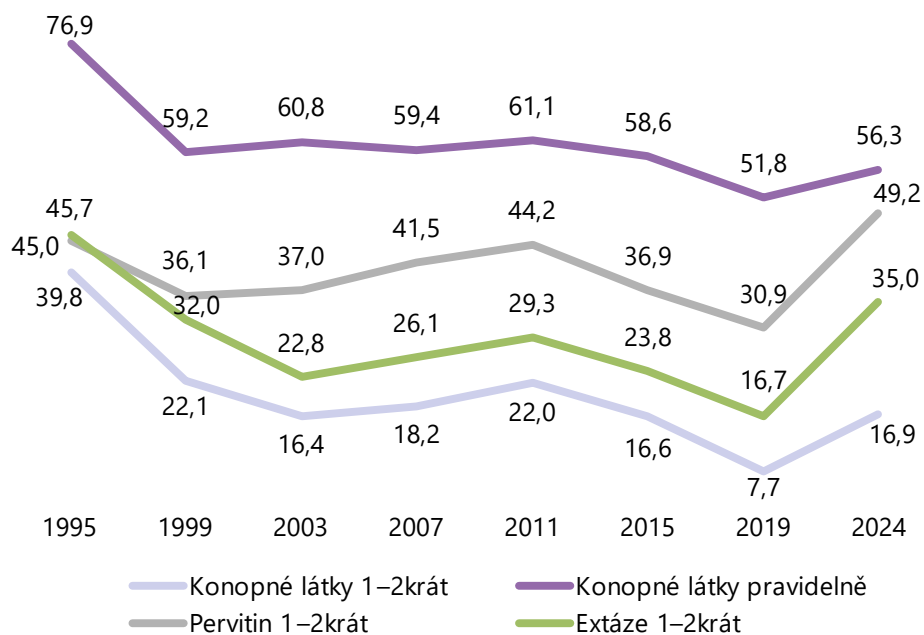
V dlouhodobém horizontu (od r. 2007) narůstá podíl 16letých, kteří považují za rizikové pravidelné kouření klasických cigaret i denní konzumaci alkoholu – graf 4-8. Na druhou stranu v l. 2011–2019 klesal podíl studentů, kteří považovali za velké riziko jednorázové užití konopných látek, extáze i pervitinu, ale také podíl těch, kteří považovali pravidelné užívání konopných látek za velké riziko – graf 4-9.

V posledním sledovaném období však došlo v hodnocení rizik spojených s užíváním nelegálních drog k výraznému nárůstu, přičemž oproti r. 2019 považuje experimentování s konopnými látkami nebo s extází za velmi rizikové přibližně 2krát více studentů. Současně se oproti předchozí vlně studie více než zdvojnásobil podíl dospívajících, kteří vnímají jako velké riziko také pravidelné užívání e-cigaret.

graf 4-8: Subjektivně vnímaná rizikovost cigaret, e-cigaret a alkoholu v letech 1995–2024, % odpovědí „velké riziko“

graf 4-9: Subjektivně vnímaná rizikovost vybraných nelegálních drog v letech 1995–2024, % odpovědí „velké riziko“

5

5 Sociální kontext užívání návykových látek

Kromě samotného rozsahu užívání návykových látek hraje důležitou roli také kontext, ve kterém k užívání látek dochází. Ukazuje se, že důvody a motivace k užívání návykových látek jsou významným prediktorem výskytu rizikových forem konzumace návykových látek. Zatímco až do roku 2019 byla v rámci studie ESPAD pravidelně sledována očekávání dospívajících od konzumace alkoholu a konopných látek, v roce 2024 došlo s ohledem na povinně zařazované otázky na evropské úrovni k úpravě obsahu dotazníku a použity byly pro mapování kontextu užívání návykových látek jiné škály.

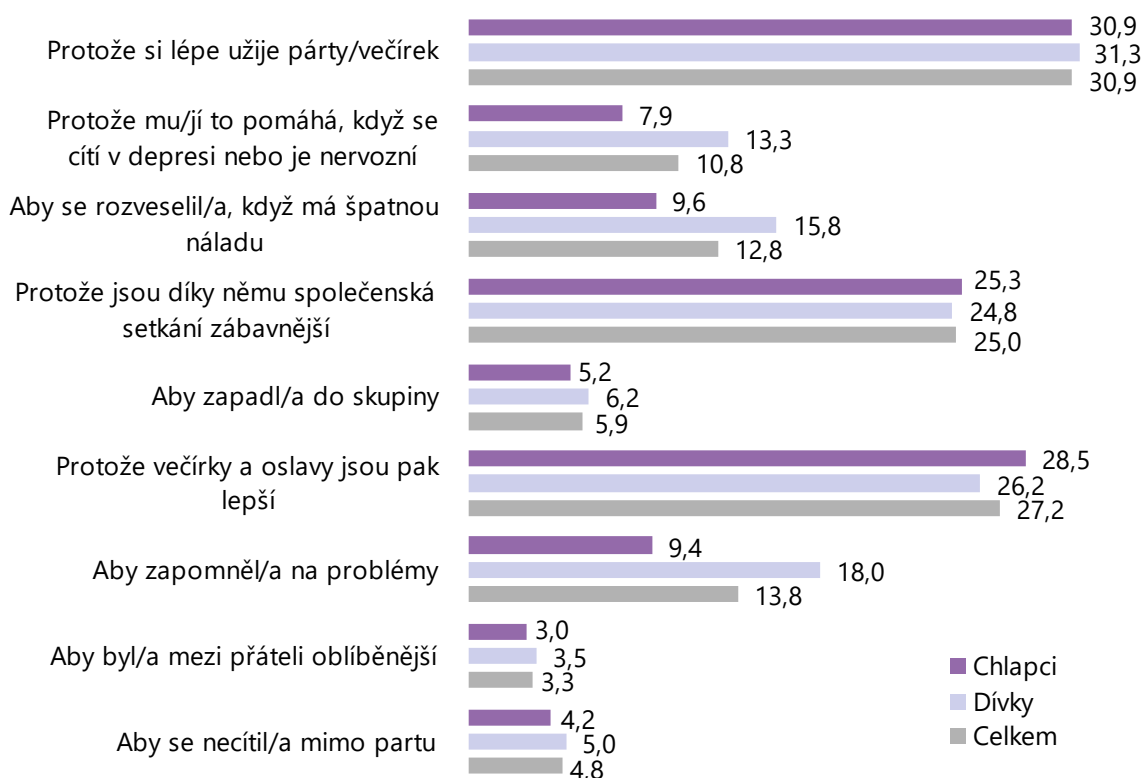

5.1 Důvody užívání návykových látek

V r. 2024 byli studenti v rámci studie dotazováni na motivaci ke konzumaci alkoholu v posledních 12 měsících. V ČR byly mapovány rovněž důvody užívání konopných látek.

Téměř třetina 16letých pila alkohol v posledních 12 měsících (a to vždy nebo většinou) zejména proto, aby si lépe užila večírek (30,9 %), přibližně pro čtvrtinu studentů jsou společenská setkání a večírky díky alkoholu zábavnější (25,0 %). Naopak nejméně dospívajících pilo alkohol proto, aby se necítili mimo partu (4,8 %), nebo proto, aby byli oblíbenější mezi přáteli (3,3 %). Dívky téměř 2krát častěji než chlapci pravidelně pily alkohol, když se cítily v depresi nebo byly nervózní (7,9 % chlapců a 13,3 % dívek), měly špatnou náladu a chtěly se rozveselit (9,6 % chlapců a 15,8 % dívek) nebo aby zapomněly na problémy (9,4 % vs. 18,0 %) – graf 5-1.

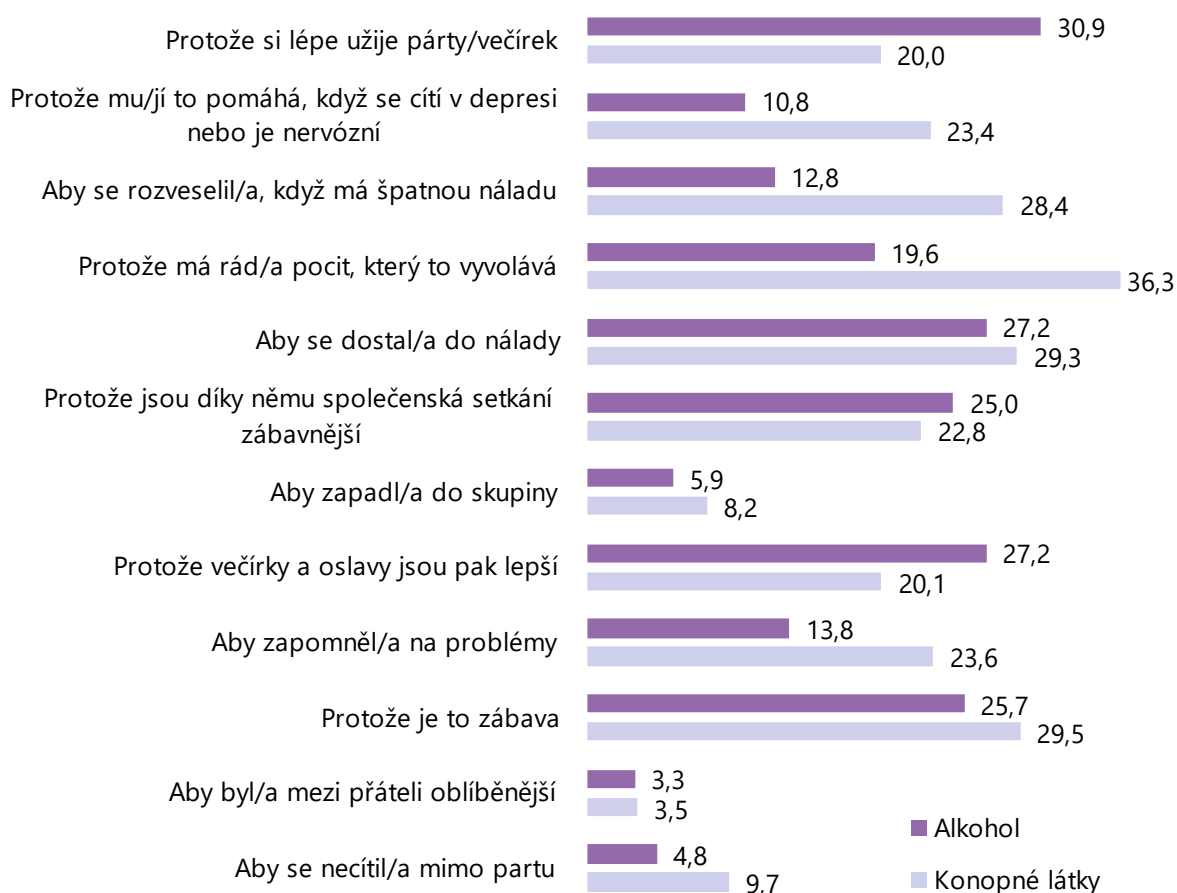
graf 5-1: Motivace k pití alkoholu mezi dospívajícími podle pohlaví v r. 2024, % odpovědí „vždy“ a „pokaždé“

Nejvíce dospívajících užilo konopných látek v posledních 12 měsících proto, že mají rádi pocit, který užívání konopí vyvolává (36,3 %). Téměř třetina užívala konopí, protože je to zábavné (29,5 %) nebo aby se dostali do nálady (29,3 %). Pouze 3,5 % studentů užilo konopí proto, aby byli oblíbenější mezi přáteli.

Jak vyplývá z výsledků studie, v motivaci pro konzumaci alkoholu a užívání konopných látek jsou mezi dospívajícími výrazné rozdíly. Podíl studentů, kteří užili konopí, když měli špatnou náladu (28,4 %), byl oproti studentům, kteří za tímto účelem pili alkohol více než dvojnásobný (12,8 %). Obdobně uživatelé konopných látek oproti konzumentům alkoholu uváděli častěji důvody, jako jsou např. pocity deprese, touha zapomenout na problémy, pocit, které užití dané látky vyvolává, nebo aby se necítili mimo partu. Oproti tomu očekávání, že si lépe užijí večírek, večírky budou lepší a společenská setkání budou zábavnější, měli častěji studenti spojená s konzumací alkoholu – graf 5-2.

graf 5-2: Motivace k pití alkoholu a užívání konopných látek mezi dospívajícími v r. 2024, % odpovědí „vždy“ a „pokaždé“

5.2 Negativní dopady užívání návykových látek

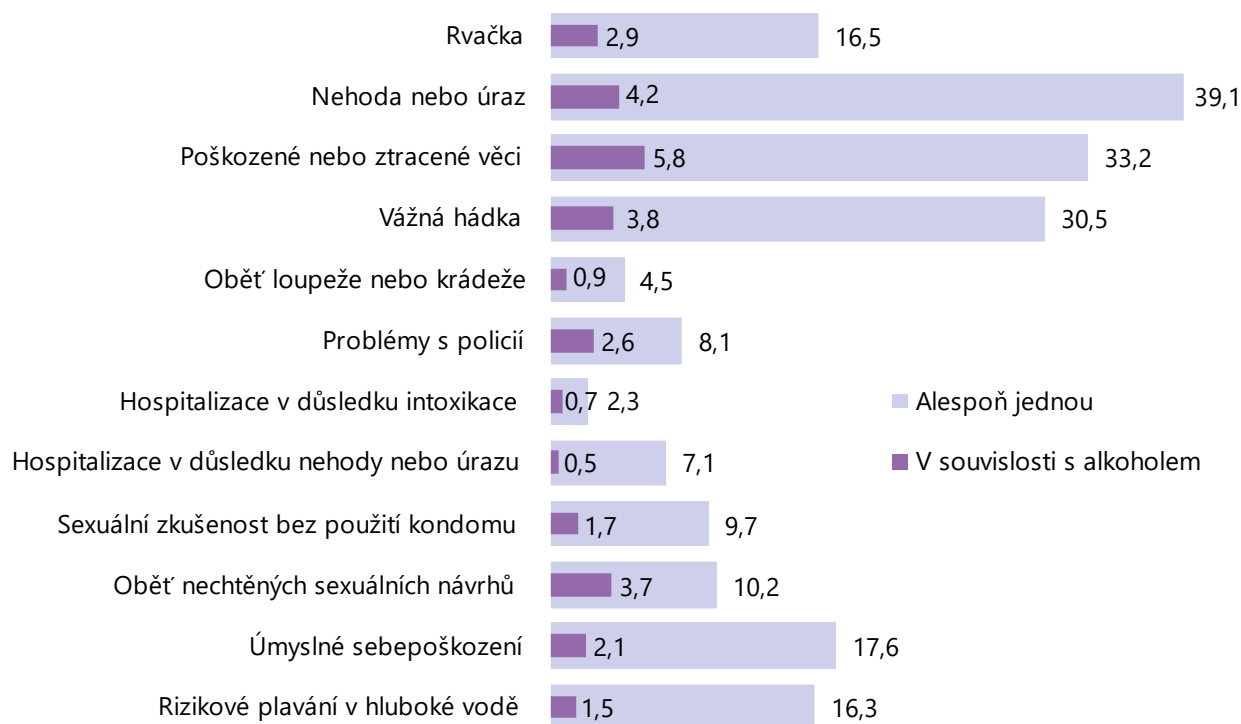
V r. 2024 byla do dotazníku, stejně jako v r. 2019, zařazena baterie otázek zaměřených výskyt problémů nebo rizikových situací, do kterých se studenti dostali v posledních 12 měsících, a jejich souvislost s užíváním alkoholu nebo nelegálních drog.

Nejčastěji uváděnými byly nehoda nebo úraz (39,1 %), poškozené nebo ztracené věci (33,2 %) a vážná hádka (30,5 %). Přibližně 16–18 % studentů uvedlo rizikové plavání v hluboké vodě, rvačku nebo úmyslné sebepoškození. Přibližně dvakrát více chlapců než dívek uvádělo, že se účastnili rvačky, zatímco dívky častěji uváděly vážnou hádku. Největší rozdíly mezi chlapci a dívkami byly v případě zkušeností s nechtěnými sexuálními návrhy (2,8 % chlapců a 16,9 % dívek) a s úmyslným sebepoškozením (8,0 % chlapců a 26,2 % dívek).

V souvislosti s pitím alkoholu bylo mezi studenty nejčastěji zmiňováno poškození nebo ztráta věcí (5,8 %), nehoda nebo úraz (4,2 %), vážná hádka (3,8 %) a nechtěné sexuální návrhy (3,7 %) – graf 5-3. Ukázalo se, že alkohol tvořil významný podíl na výskytu problémů zejména

v případě nechtěných sexuálních návrhů (36,0 % případů souviselo s alkoholem) a problémů s policií (32,0 %). Z formulace otázek v dotazníku však není jasné, zda jde o souvislost s užíváním alkoholu samotným respondentem nebo zda k rizikovým situacím došlo v souvislosti s konzumací alkoholu jiné osoby. V důsledku užívání nelegálních návykových látek se v problémech či rizikových situacích ocitlo méně než 1 % dospívajících.

graf 5-3: Výskyt vybraných problémů v posledních 12 měsících a výskyt problémů v souvislosti s konzumací alkoholu v r. 2024, v %

Oproti r. 2019 uváděli studenti častější výskyt problémů a rizikových situací, přičemž se především výrazně zvýšil podíl 16letých, kteří měli zkušenosti s nechtěnými sexuálními návrhy, s úmyslným sebepoškozováním nebo s poškozením či ztrátou věcí. Naopak se v posledním sledovaném období mírně snížil podíl dospívajících, kteří uváděli sexuální zkušenost bez použití kondomu – graf 5-4.

graf 5-4: Změny ve výskytu vybraných problémů mezi 16letými v posledních 12 měsících, % odpovědí alespoň jednou

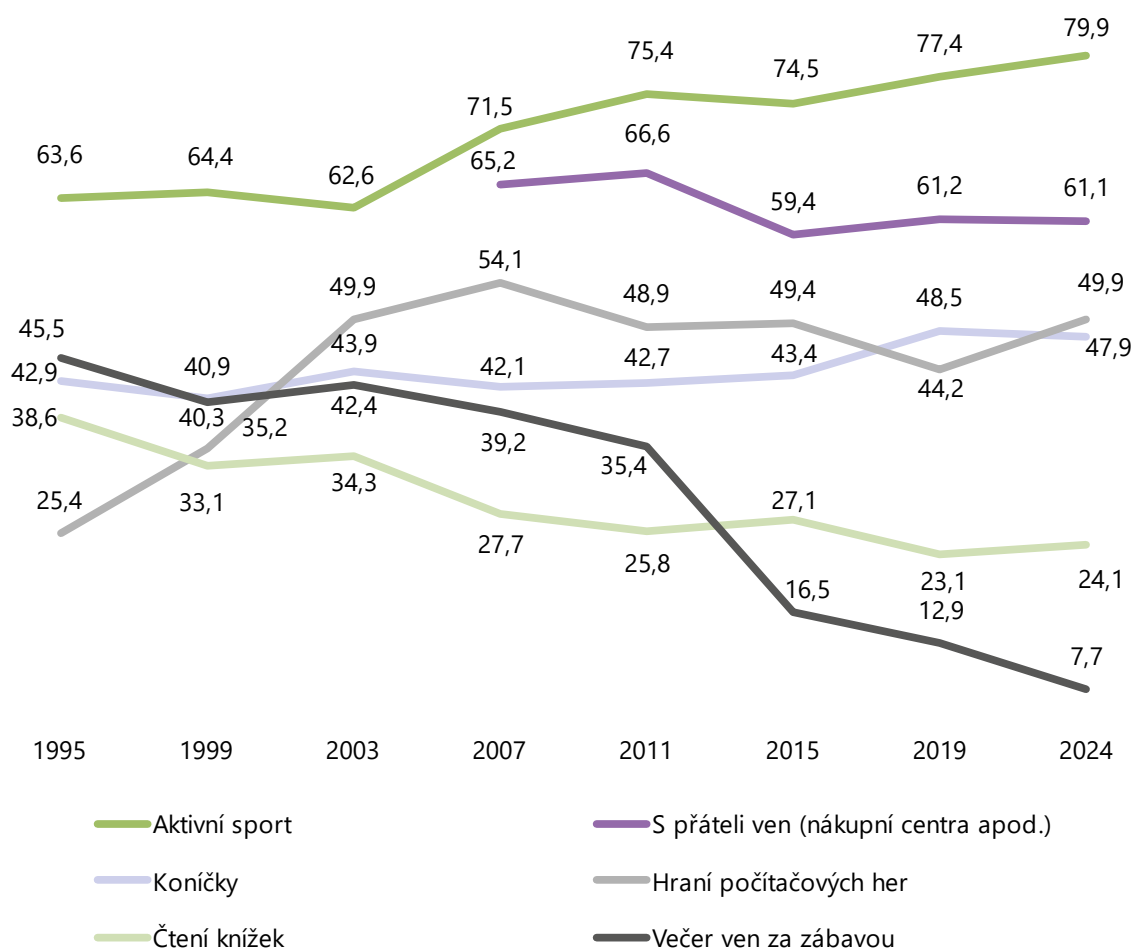
5.3 Životní styl dospívajících

Studie ESPAD dlouhodobě umožňuje prostřednictvím jedné otázky zaměřené na obvyklé trávení volného času sledovat změny v oblasti životního stylu dospívajících, které mohou souviset s trendy v oblasti užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování.

Dospívající mnohem méně často než dříve tráví svůj volný čas neorganizovanými aktivitami s přáteli venku, přičemž se dlouhodobě snižuje zejména podíl 16letých, kteří pravidelně (tj. alespoň jednou týdně) chodí večer ven s přáteli za zábavou, přičemž nejvýraznější pokles byl zaznamenán mezi l. 2011 a 2015 (z 35,4 % na 16,5 %). V posledních 10 letech se podíl dospívajících, kteří tráví svůj volný čas pravidelně s přáteli, dále snížil přibližně o polovinu (na 7,7 % v r. 2024).

Dlouhodobě roste podíl dospívajících, kteří se pravidelně věnují aktivnímu sportu. Četbou knih pro zábavu v posledních 10 letech tráví čas přibližně čtvrtina dospívajících – graf 5-5. V posledních letech se řada aktivit mládeže přesunula na internet (komunikace s vrstevníky přes sociální sítě, hraní digitálních her) a studenti se tak často nacházejí v riziku nadměrného užívání či závislosti na digitálních technologiích.

graf 5-5: Obvyklé trávení volného času – frekvence 1 týdně a častěji, srovnání let 1995–2024, v %

6

6 Trávení času na internetu a s digitálními technologiemi

V rámci studie ESPAD je v posledních 10 letech podrobně sledováno trávení času na internetu, a to především trávení času hraním digitálních her, tj. her na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli nebo jiném elektronickém zařízení, a trávení času na sociálních sítích. Jde o významné fenomény životního stylu současných dospívajících, které moderují způsob, jakým dospívající tráví čas, navazují vztahy a komunikují s okolím. V r. 2015 byla proto do studie ESPAD zařazena škála mapující nadměrné hraní digitálních (počítačových) her a excesivní užívání a trávení času na sociálních sítích.

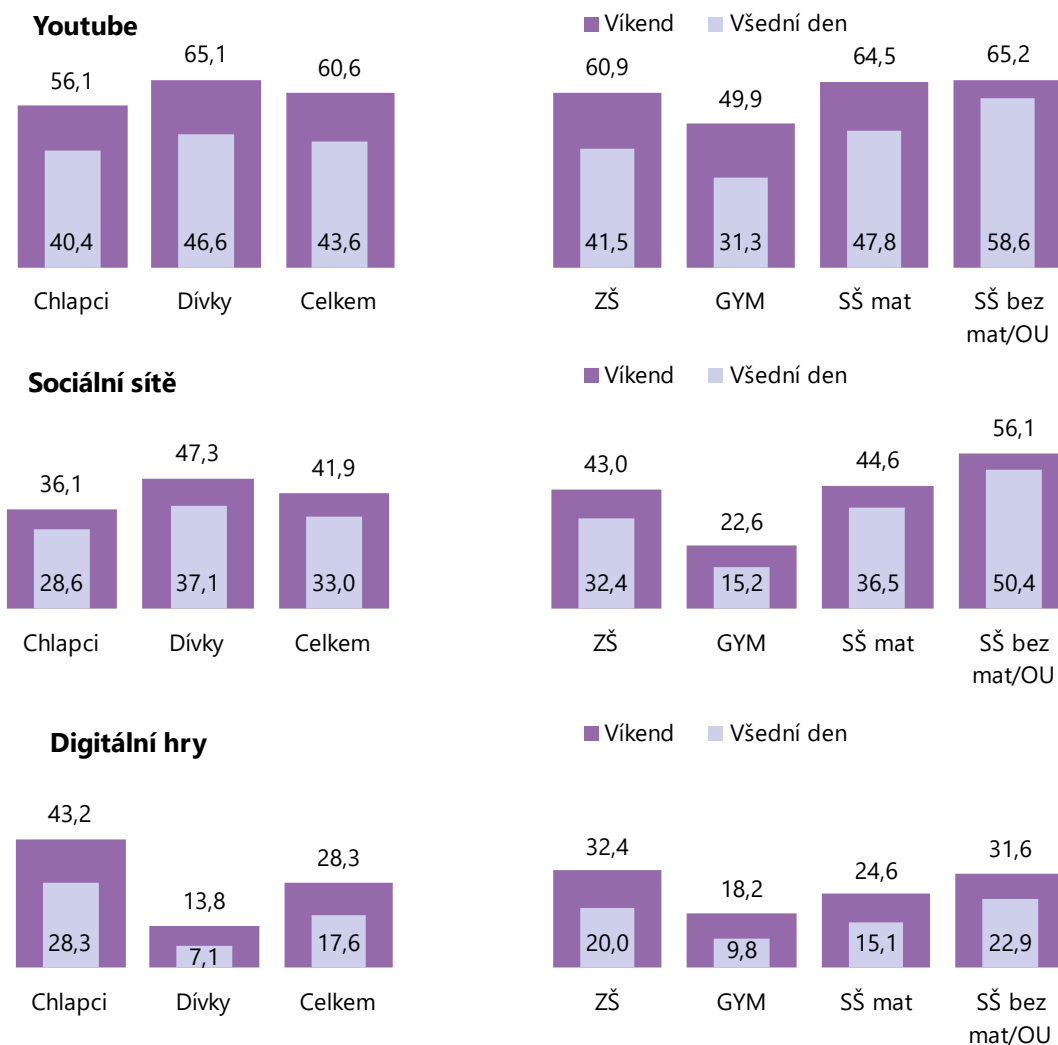
6.1 Hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích

Celkem 22,2 % studentů hraje digitální hry 7 dní v týdnu (34,1 % chlapců oproti 10,3 % dívek), současně více než třetina dívek (35,3 %) uvedla, že v posledním týdnu digitální hry vůbec nehrála. Celkem 17,6 % dospívajících hrálo v posledních 7 dnech v běžný všední den digitální hry nadměrně/rizikově (tj. 4 a více hodin denně), přičemž o víkendu tráví studenti hraním her výrazně více času. Podíl chlapců, kteří hráli digitální hry nadměrně, byl oproti dívkám 3–4krát větší. Nejčastěji nadměrné hraní her uváděli žáci základních škol a studenti odborných učilišť – graf 6-1.

Ještě vyšší podíl 16letých trávil v posledních 7 dnech nadměrně čas aktivní komunikací přes sociální sítě nebo chatovací aplikace (např. Instagram, WhatsApp, Facebook, Skype, Snapchat). Celkem 33,0 % dospívajících tráví v běžný všední den více než 4 hodiny na sociálních sítích, výrazně více dívek než chlapců a nejčastěji studenti odborných učilišť – graf 6-1. O víkendu je stejně jako v případě digitálních her čas trávený na sociálních sítích ještě vyšší. Přibližně pětina dospívajících trávila na sociálních sítích o víkendu více než 6 hodin denně (19,9 %).

Nejvíce dospívajících tráví 4 a více hodin sledováním nebo sdílením videí na Youtube, TikTok nebo podobných platformách – 43,6 % studentů ve všední den a 60,6 % o víkendu, přičemž nejčastěji šlo studenty odborných učilišť a také studenty středních škol s maturitou – graf 6-1. Téměř třetina dospívajících (31,7 %) tráví sdílením či sledováním videí o víkendu více než 6 hodin denně.

graf 6-1: Nadměrné trávení času (4 a více hodin denně) hraním digitálních her, na sociálních sítích a sledováním či sdílením videí, ve všední den a o víkendu, v r. 2024, v %

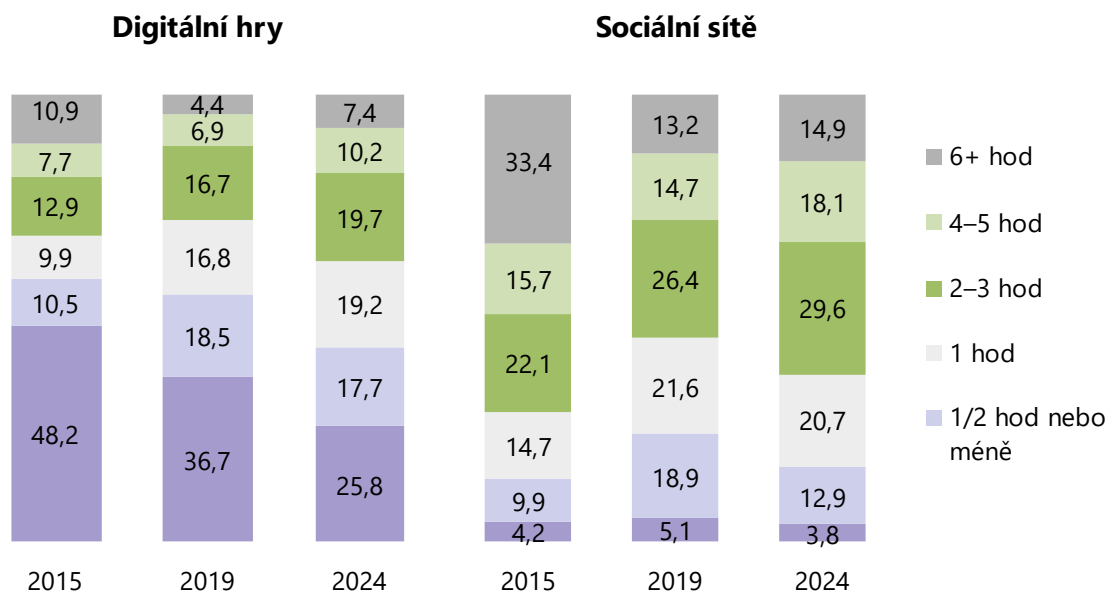

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví a typu školy v případě sledování videí, trávení času na sociálních sítích i hraním digitálních her (ve všední den i o víkendu), $p \leq 0,01$.

V posledních 10 letech došlo v případě digitálních her k nárůstu podílu 16letých, kteří denně tráví čas hraním her (z 51,8 % v r. 2015 na 74,2 % v r. 2024). Oproti r. 2019 se také výrazně zvýšil podíl dospívajících, kteří hráli hry 4 nebo více hodin denně (z 11,3 % na 17,6 %), a to na podobné hodnoty jako v r. 2015 (18,6 %).

Podíl studentů, kteří tráví čas na sociálních sítích, se dlouhodobě příliš nemění. Oproti předchozí vlně studie se v r. 2024 se však zvýšil podíl těch, kteří na sociálních sítích tráví 4 a více hodin denně (z 27,9 % na 33,0 %) – graf 6-2.

graf 6-2: Změny v trávení času hraním digitálních her a na sociálních sítích ve všední den, srovnání I. 2015–2024, v %

✘ Pozn.: V r. 2015 byl v rámci sociálních sítí sledován i čas trávený na YouTube.

6.2 Problémové hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích

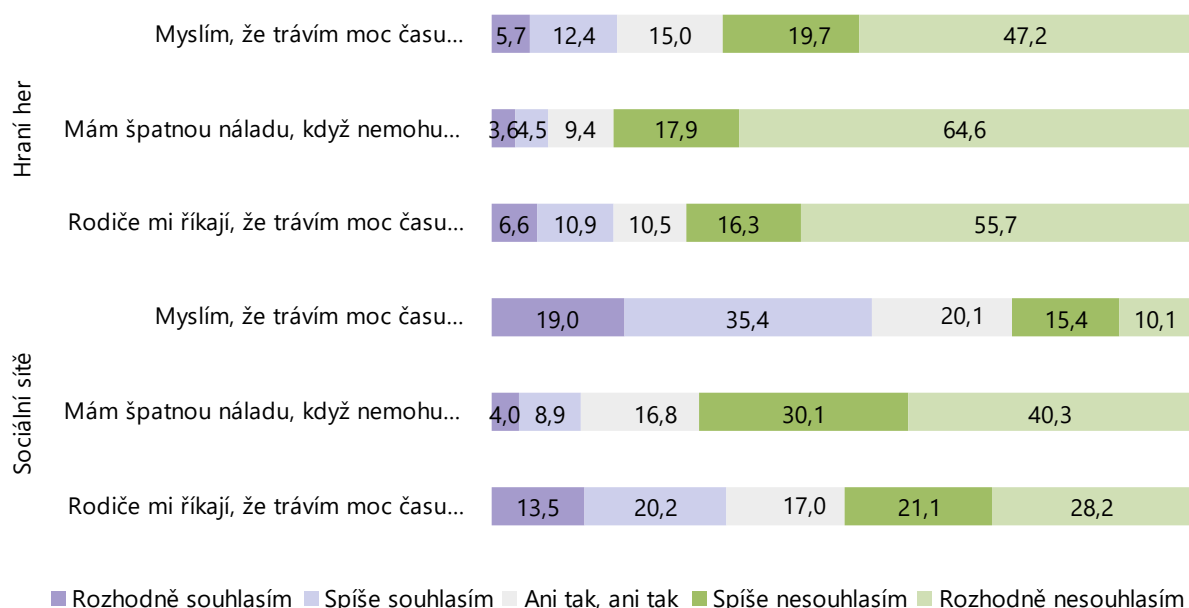
Problémové hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích je ve studii ESPAD mapováno od r. 2015 prostřednictvím 3položkové screeningové škály zaměřené na subjektivní vnímání problémů spojených s hraním digitálních her a 3položkové škály zaměřené na subjektivní vnímání problémů spojených s trávením času na sociálních sítích²¹ (Holstein et al., 2014):

- myslím si, že trávím moc času hraním her / na sociálních sítích,
- mám špatnou náladu, když nemůžu hrát hry / být na sociálních sítích,
- rodiče si myslí, že trávím moc času hraním her / na sociálních sítích.

²¹ Studenti odpovídali na 5bodové Likertově škále od „rozhodně souhlasím“ po „rozhodně nesouhlasím“. Výsledné skóre je součet pozitivních odpovědí (tj. rozhodně souhlasím nebo souhlasím) na jednotlivé otázky a může nabývat hodnoty 0–3 body, kde 0–1 bod odpovídá žádnému nebo velmi nízkému riziku a dosažení výsledného skóre 2–3 body naznačuje vysoké riziko vzniku problémů v souvislosti s hraním her, resp. trávením času na sociálních sítích.

Samotní studenti často uvádějí, že mají pocit, že tráví příliš času hraním her na počítači, tabletu nebo mobilním telefonu (18,1 %), podle 17,5 % se čas trávený hraním nelíbí jejich rodičům. Celkem 8,1 % uvedlo, že má špatnou náladu, když nemůže hrát hry. Zatímco 54,4 % samotných studentů vnímá, že tráví příliš času na sociálních sítích, pouze přibližně třetina dospívajících uvedla (33,7 %), že si to myslí také jejich rodiče. Celkem 12,9 % dotázaných mělo špatnou náladu, když nemohli být na sociálních sítích – graf 6-3.

graf 6-3: Odpovědi na otázky screeningových škál zaměřených na hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích v r. 2024, v %

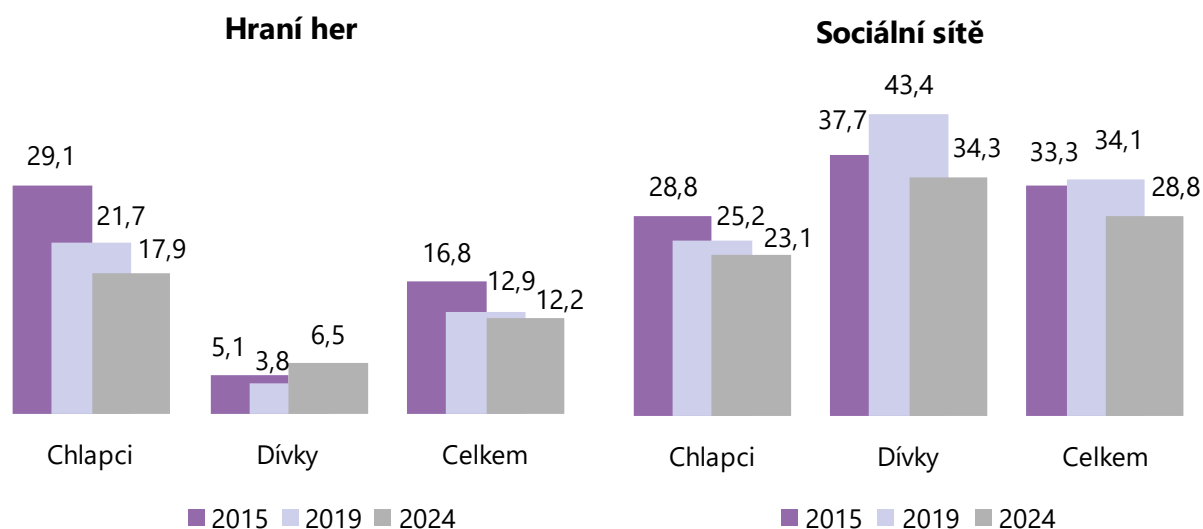
Podle screeningové škály zaměřené na subjektivní vnímání problémů spojených s hraním digitálních her spadalo do kategorie rizika (2–3 body) celkem 12,2 % 16letých, téměř 3krát více chlapců než dívek (17,9 % chlapců a 6,5 % dívek). Nejčastěji šlo o žáky základních škol (14,2 %).

Výsledky screeningové škály zaměřené na subjektivní vnímání problémů spojených s trávením času na sociálních sítích naznačují, že se v kategorii rizika nacházela více než čtvrtina 16letých (28,8 %), mnohem více dívek (34,3 %) než chlapců (23,1 %). Podíl osob v riziku byl nejvyšší mezi studenty gymnázií (36,8 %) – graf 6-4.

Ve srovnání s r. 2019 klesl podíl chlapců, kteří spadají jak do rizika v souvislosti s hraním digitálních her, tak do rizika v souvislosti s trávením času na sociálních sítích. Mezi dívkami klesl pouze podíl těch, které se nacházely v riziku s trávením času na sociálních sítích. Současně s tím však mnohem více dívek spadalo do rizika v souvislosti s hraním her – graf 6-4.

Dlouhodobě se v kategorii rizika v souvislosti s hraním digitálních her nachází 12–17 % 16letých a do kategorie rizika v souvislosti s trávením času na sociálních sítích spadá 29–34 % studentů.

graf 6-4: Podíl dospívajících v kategorii rizika v souvislosti s hraním digitálních her a trávením času na sociálních sítích v I. 2015–2024, v %

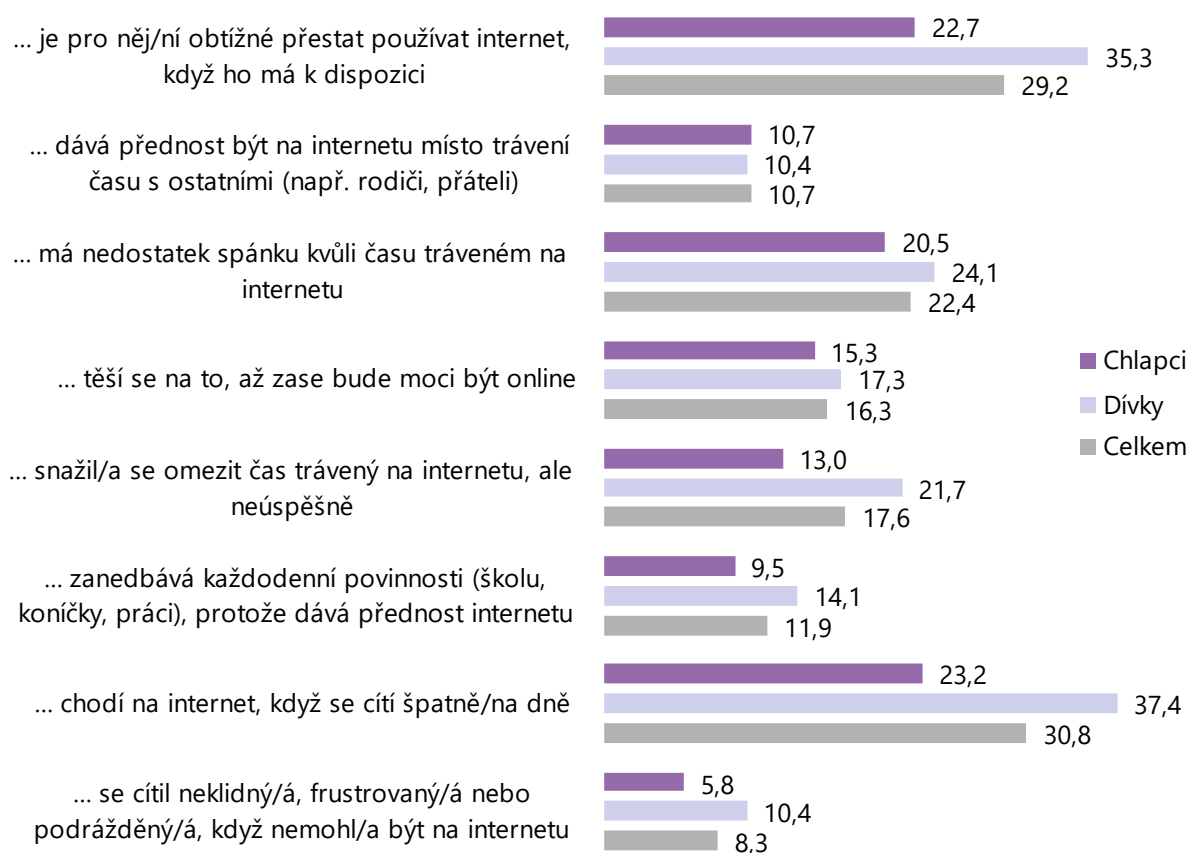
6.3 Kompulzivní užívání internetu

V r. 2024 bylo v rámci studie prostřednictvím screeningové škály CIUS (*Compulsive Internet Use Scale*) poprvé sledováno také kompulzivní užívání internetu,²² přičemž v ČR byla pro vyhodnocení kompulzivního užívání internetu použita 8položková verze škály (Gmel, 2017).

Téměř třetina 16letých uvedla, že chodí na internet, když se cítí špatně nebo na dně (30,8 %), nebo že je pro ně obtížné přestat používat internet, když ho mají k dispozici (29,2 %). Naopak nejméně často uváděli studenti, že se cítili neklidní, frustrovaní nebo podráždění, když nemohli být na internetu (8,3 %). Problémy spojené s užíváním internetu měly ve srovnání s chlapci mnohem častěji dívky. Pouze upřednostnění času na internetu na úkor času stráveného s rodinou a přáteli uvedl přibližně stejný podíl chlapců a dívek – graf 6-5.

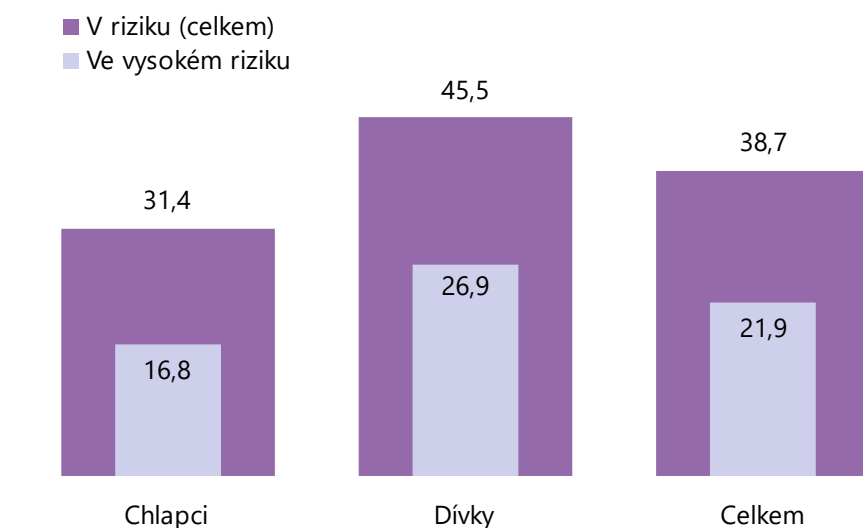
²² Původní screeningová škála CIUS obsahuje 14 položek. Pro vyhodnocení kompulzivního užívání internetu jsou však využívány i kratší verze této škály (např. 5, 7, 8 a 9položková verze). Při použití 8položkové škály dosahuje výsledné skóre 0–32 bodů – skóre 12–15 bodů naznačuje mírné riziko kompulzivního užívání internetu, zatímco 16–32 bodů ukazuje vysoké riziko kompulzivního užívání internetu.

graf 6-5: Výskyt problémů spojených s užíváním internetu podle pohlaví v r. 2024, % odpovědí „často“ a „velmi často“

Do kategorie rizika kompulzivního/problematického užívání internetu spadalo podle screeningové škály CIUS celkem 38,7 % 16letých, přičemž více než pětina se nacházela ve vysokém riziku (21,9 %). Do kategorie rizika spadalo výrazně více dívek (45,5 %) než chlapců (31,4 %) – graf 6-6. Z pohledu typu škol se v riziku nacházelo 34,5 % žáků ZŠ a 42–43 % studentů na všech typech středních škol.

graf 6-6: Podíl dospívajících v kategorii rizika kompulzivního užívání internetu podle pohlaví v r. 2024, v %

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly mezi pohlavími, $p \leq 0,01$.

7 Hraní hazardních her (gambling)

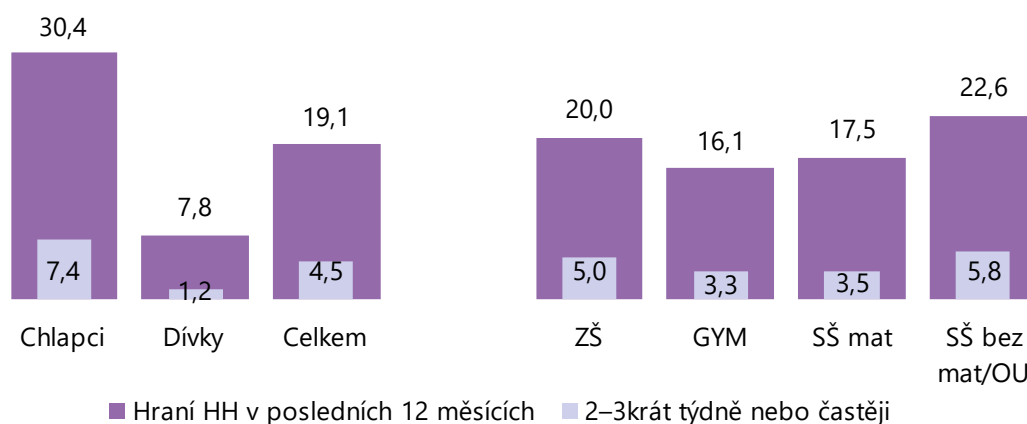
Dotazník od r. 2015 pokrývá také oblast hraní hazardních her, definovaných jako hraní her o peníze. Samostatný modul zahrnuje otázky zaměřené na účast na vybraných typech hazardních her provozovaných jak na internetu (online), tak mimo internet v kamenných provozovnách (off-line), frekvenci hraní her o peníze v posledních 12 měsících i dvě screeningové škály, které umožňují odhadnout podíl dospívajících v riziku v souvislosti s hraním hazardních her.

7.1 Prevalence hraní hazardních her

V r. 2024 na úvodní otázku na hraní hazardních her (HH) v posledních 12 měsících, která odráží to, co studenti sami vnímají jako hazardní hry, uvedlo celkem 19,1 % 16letých (30,4 % chlapců a 7,8 % dívek), že hrálo o peníze. Celkem 10,8 % studentů hrálo v posledním roce s frekvencí 1krát měsíčně nebo méně často (16,5 % chlapců a 5,1 % dívek) a naopak 4,5 % dospívajících uvedlo hraní s frekvencí 2krát týdně nebo častěji, přibližně 6krát více chlapců než děvčat. Hraní HH v posledních 12 měsících (včetně častého hraní) uváděli nejčastěji studenti odborných učilišť, následovaní žáky 9. tříd základních škol – graf 7-1.

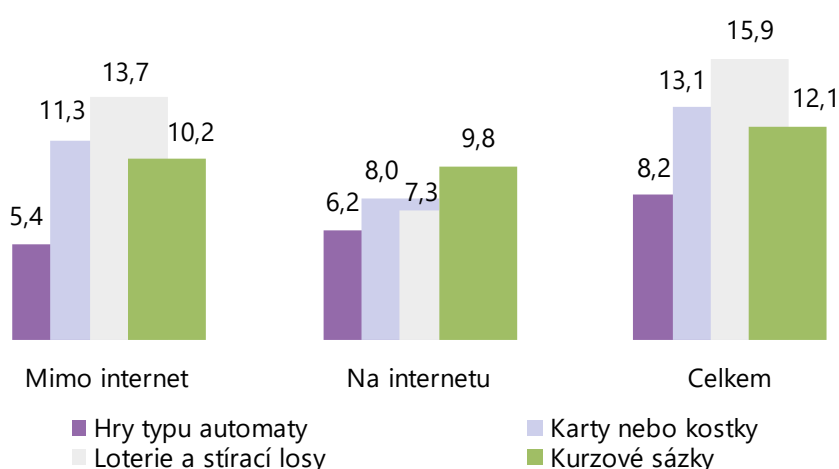
graf 7-1: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících a časté/pravidelné hraní (s frekvencí 2–3krát týdně nebo častěji) podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %

✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly v hraní hazardních her podle pohlaví, včetně hraní s frekvencí několikrát do týdne), $p \leq 0,01$.

Samostatně bylo sledováno hraní jednotlivých typů hazardních her, a to jak v prostředí internetu, tak v kamenných provozovnách (tj. mimo internet). Nejčastěji uváděnou hazardní hrou mimo internet byly loterie a stírací losy (13,7 %), následované hraním karetních her a kostek (11,3 %). V online prostředí uváděli dospívající nejčastěji zkušenosti s kurzovým sázením (9,8 %) a s hraním her typu karty, kostky (8,0 %) – graf 7-2. Hraní většiny typů her (online i mimo internet) uváděli několikanásobně častěji chlapani. Pouze zkušenosti s loteriemi byly mezi chlapani a dívkami poměrně vyrovnané, a to jak mimo internet (15,2 % chlapanů a 12,4 % dívek), tak na internetu (8,7 %, resp. 6,0 %).

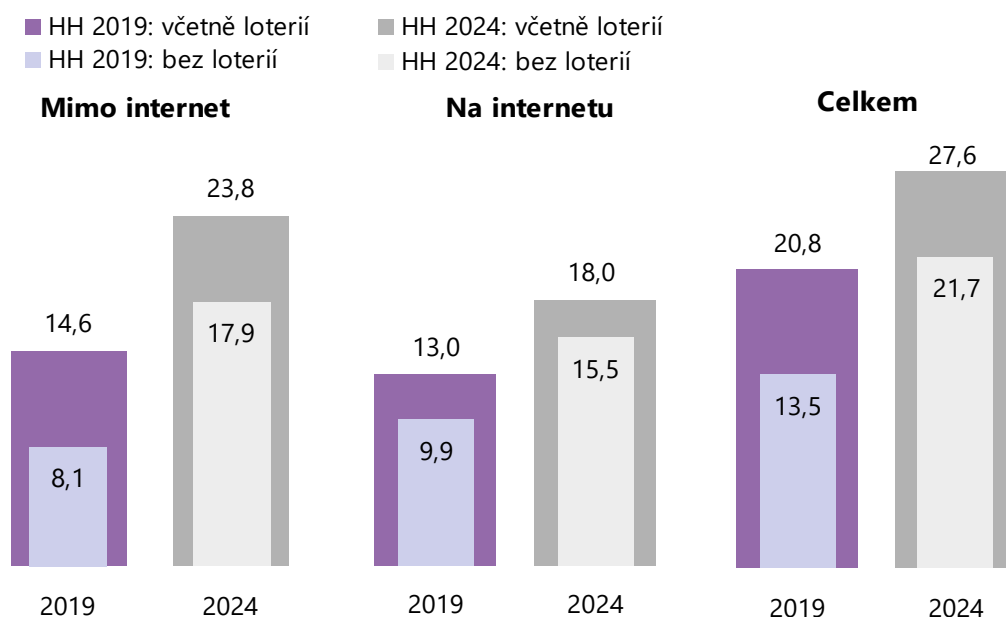
graf 7-2: Hraní hazardních her v posledních 12 měsících mimo internet a na internetu, v r. 2024, v %

Při součtu odpovědí na otázky týkající se jednotlivých typů her uvedlo hraní her o peníze v posledních 12 měsících (mimo internet) celkem 23,8 % studentů, po vyloučení loterií 17,9 % dospívajících. Na internetu hrálo hry o peníze celkem 18,0 % studentů (po vyloučení loterií 15,5 % dotázaných). Celkem tedy (na internetu i mimo něj) hrálo hry o peníze 27,6 % 16letých (35,8 % chlapanů a 20,2 % dívek), po vyloučení loterií 21,7 % studentů (30,7 % chlapanů a 13,2 % dívek). Oproti předchozí vlně studie uváděli 16letí v r. 2024 více zkušeností s aktuálním hraním hazardních her (v posledních 12 měsících), a to především s hraním her mimo internet – graf 7-3.

Takto získaná prevalence hraní her je výrazně vyšší než odpovědi respondentů na jednoduchou úvodní otázku, zda a s jakou frekvencí hráli hry o peníze v posledních 12 měsících (19,1 %). Při podrobnější analýze se ukázalo, že téměř polovina (47 %) těch, kteří se účastnili loterií (na internetu i mimo internet), a 37–38 % těch, kteří hráli karty nebo kostky, tyto hry v úvodní otázce nepovažovala za hazard.

graf 7-3: Změny v míře hraní hazardních her mezi dospívajícími v posledních 12 měsících mezi r. 2019 a 2024, v %

7.2 Problémové hraní hazardních her

Součástí dotazníku v r. 2024 byly, stejně jako ve dvou předchozích vlnách studie, také dvě screeningové škály zaměřené na odhad výskytu problémového hraní mezi dospívajícími, a to 2položková škála *Lie/bet* (Johnson et al., 1997) a 3položková škála CSPG (*Consumption Screen for Problem Gambling*) (Rockloff, 2012).

Podle screeningové škály *Lie/bet*²³ se v riziku rozvoje problémového hráčství (tj. získali alespoň 1 bod na uvedené škále) nacházelo 7,0 % dospívajících (95% CI: 6,1–7,9 %), přičemž podíl chlapců byl oproti dívkám až 4,5krát vyšší (11,7 % chlapců a 2,6 % dívek). Do vysokého rizika (2 body na škále *Lie/Bet*) spadalo 1,1 % dospívajících (95% CI: 0,7–1,5 %), z nich 1,8 % chlapců a 0,3 % dívek. Po zúžení odhadu na hráče hazardních her v posledních 12 měsících (jak na internetu, tak mimo něj) se ukázalo, že v riziku se podle škály *Lie/bet* nacházelo celkem 25,7 % hráčů (32,9 % chlapců a 12,8 % dívek), v tom 4,0 % se nacházela ve vysokém riziku (5,2 % chlapců a 1,4 % dívek).

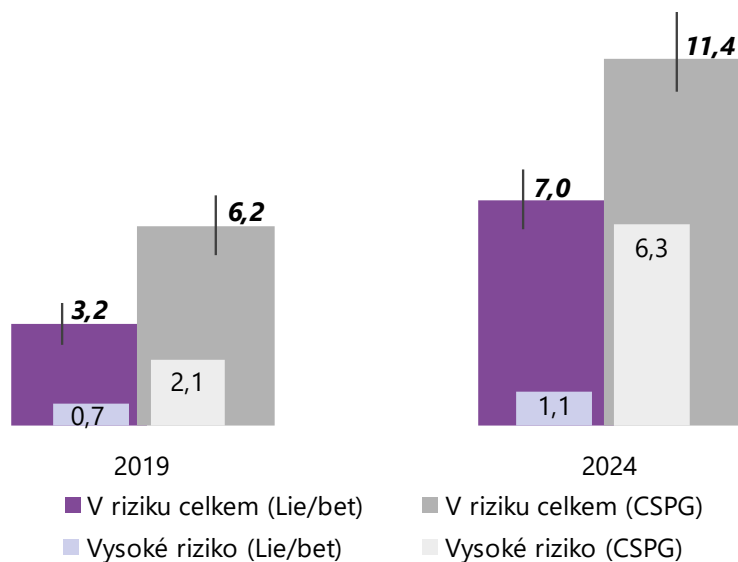
²³ Škála zjišťuje ve dvou otázkách, zda respondenti měli (1) potřebu hrát o více peněz, či zda (2) lhali svému okolí o míře hraní. Po sečtení odpovědí může výsledné skóre dosahovat 0–2 bodů – skóre 1 bod naznačuje nízké riziko rozvoje problémového hraní, skóre 2 body vysoké riziko rozvoje problémového hraní.

Podle škály CSPG,²⁴ která je založená na frekvenci hraní HH, času tráveném hraním a intenzitě hraní (tj. hraní 2 a více hodin při jedné příležitosti), bylo v riziku problémového hráčství celkem 11,4 % dospívajících (95% CI: 10,2–12,6 %), přibližně 6krát více chlapců (19,6 %) než dívek (3,2 %). Do kategorie vysokého rizika (tj. získali 4 a více bodů na škále CSPG) spadalo 6,3 % studentů (95% CI: 5,4–7,2 %), 10,5 % chlapců a 2,2 % dívek. Při přepočtu odhadu na aktuální hráče hazardních her se ukázalo, že do rizika problémového hraní spadalo 35,9 % hráčů (47,6 % chlapců a 14,2 % dívek), v tom 21,0 % se nacházelo ve vysokém riziku (26,9 % chlapců a 10,6 % dívek). Škála CSPG dlouhodobě poskytuje výrazně vyšší odhady podílu problémových hráčů než škála Lie/bet, vyšší je především odhadovaný podíl studentů ve vysokém riziku problémového hráčství.

V posledním sledovaném období se výrazně zvýšil odhad podílu problémových hráčů mezi 16letými i odhad podílu hráčů ve vysokém riziku, a to podle obou použitých screeningových škál – graf 7-4.

Při extrapolaci výsledků na populaci dospívajících ve věku 15–16 let se podle screeningové škály Lie/bet nachází odhadem 15–20 tis. osob v riziku problémového hráčství, v tom odhadem 2–4 tis. osob ve vysokém riziku. Při extrapolaci na celou populaci dospívajících ve věku 15–19 let jde odhadem o 37–48 tis. osob, v tom 4–9 tis. se nachází ve vysokém riziku rozvoje problémového hráčství.

graf 7-4: Odhad výskytu problémového hráčství v populaci 16letých studentů, srovnání let 2019–2024, v %

²⁴ Po součtu odpovědí může výsledné skóre nabývat hodnot 0–11 bodů – zisk 0–1 bodu nepředstavuje riziko rozvoje problémového hráčství, skóre 2–3 body naznačuje nízké riziko a skóre 4–11 bodů naznačuje vysoké riziko.

8

8 Duševní zdraví

V roce 2024 bylo poprvé do mezinárodního dotazníku zařazeno téma duševního zdraví a duševního wellbeingu dospívajících. V českém dotazníku byla již v roce 2019 zahrnuta screeningová škála MHI-5 (tzv. index duševního zdraví, Mental Health Inventory) a umožňuje tak srovnání situace před pandemií COVID-19 a po ní. Povinně použitá screeningová škála (WHO-5, Index emoční pohody) současně nově umožňuje porovnat duševní pohodu dospívajících napříč Evropou. Samostatně bylo v ČR nad rámec povinných otázek sledováno sebepoškozující chování a suicidální myšlenky, které jsou projevy dalších problémů v oblasti duševního zdraví.

8.1 Index emoční pohody (WHO-5)

Screeningová škála WHO-5 (*Index emoční pohody*) umožňuje zhodnocení subjektivního wellbeingu studentů (v posledních 2 týdnech). Škála je postavena na 5 otázkách, prostřednictvím kterých je u studentů zjišťováno, jak jsou se sebou samými a svým životem spokojeni²⁵ (World Health Organization, 2024):

- > byl/a jsem veselý/á a v dobré náladě,
- > byl/a jsem klidný/á a uvolněný/á,
- > byl/a jsem aktivní a plný/á elánu,
- > probouzel/a jsem se osvěžený/á a odpočínutý/á,
- > můj každodenní život byl naplněn věcmi, které mne zajímají.

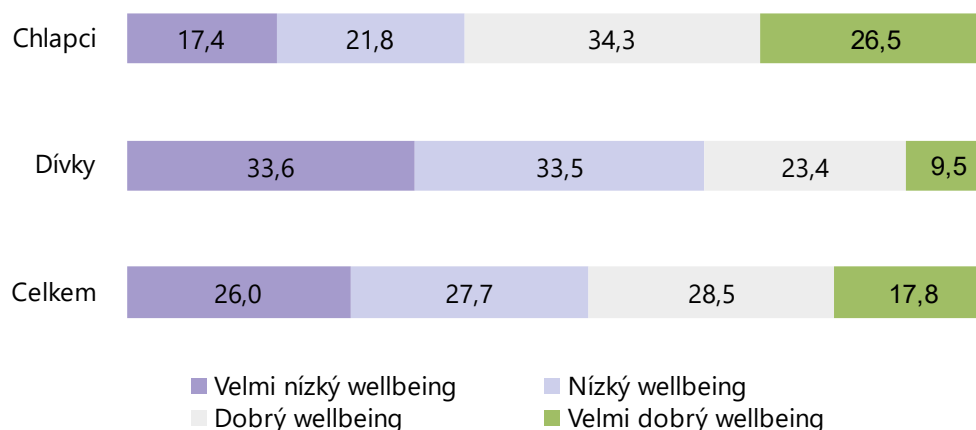
Podle screeningové škály WHO-5 dosahovali 16letí v r. 2024 průměrného skóre 45,7 bodů, přičemž skóre chlapců (52,1 bodů) bylo výrazně vyšší oproti dívkám (39,8 bodů). Podle výsledků mělo pouze 46,3 % studentů velmi dobrý nebo dobrý wellbeing (52 a více bodů).

---

²⁵ Studenti odpovídali na 6bodové Likertově škále od 0 „nikdy“ po 5 „celou dobu“. Po sečtení odpovědí může hrubé skóre dosahovat 0–25 bodů. Pro získání procentuálního skóre s hodnotami od 0 do 100 se hrubé skóre násobí čtyřmi. Dosažení výsledného skóre 0–31 bodů naznačuje velmi nízký wellbeing, 32–51 bodů nízký wellbeing, 52–71 bodů dobrý wellbeing a 72–100 bodů velmi dobrý wellbeing.

V dobré emoční pohodě se nacházelo téměř 2krát více chlapců než dívek (60,8 %, resp. 32,9 %) – graf 8-1. Naopak velmi nízký wellbeing uváděla více než čtvrtina studentů (26,1 %) – jde o dospívající, kterým by měla být poskytnuta odborná pomoc.

graf 8-1: Hodnocení duševní pohody u 16letých podle pohlaví v r. 2024, v %

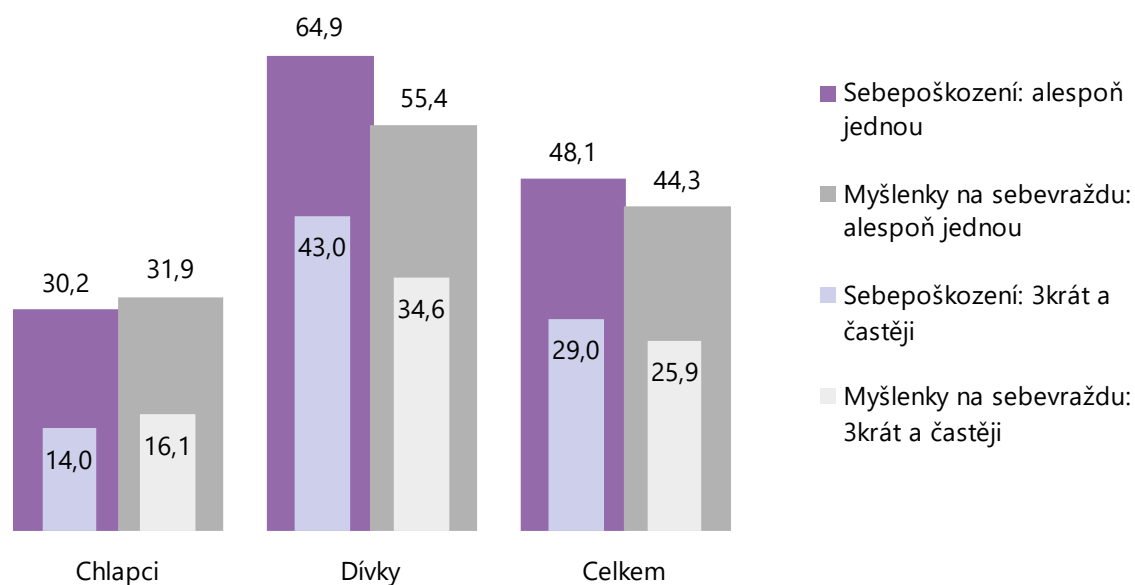
✘ Pozn: Statisticky významné rozdíly podle pohlaví, $p \leq 0,01$.

8.2 Sebepoškozující a suicidální chování

Mezi dospívajícími v ČR bylo v rámci studie sledováno suicidální a sebepoškozující chování. Celkem 44,3 % studentů připustilo, že alespoň jednou v životě mělo suicidální myšlenky. Přibližně čtvrtina dospívajících pomyslela na sebevraždu opakovaně (tj. 3krát nebo častěji), podíl dívek (34,6 %) byl oproti chlapcům (16,1 %) více než dvojnásobný.

Vyšší zastoupení studentů uvedlo zkušenosti se sebepoškozováním. Alespoň jednu zkušenost v životě měla téměř polovina 16letých (48,1 %), z nichž se téměř třetina sebepoškozovala opakovaně – přibližně 3krát častěji dívky než chlapci – graf 8-2.

graf 8-2: Celoživotní prevalence suicidálního a sebepoškozující chování u dospívajících podle pohlaví v r. 2024, v %

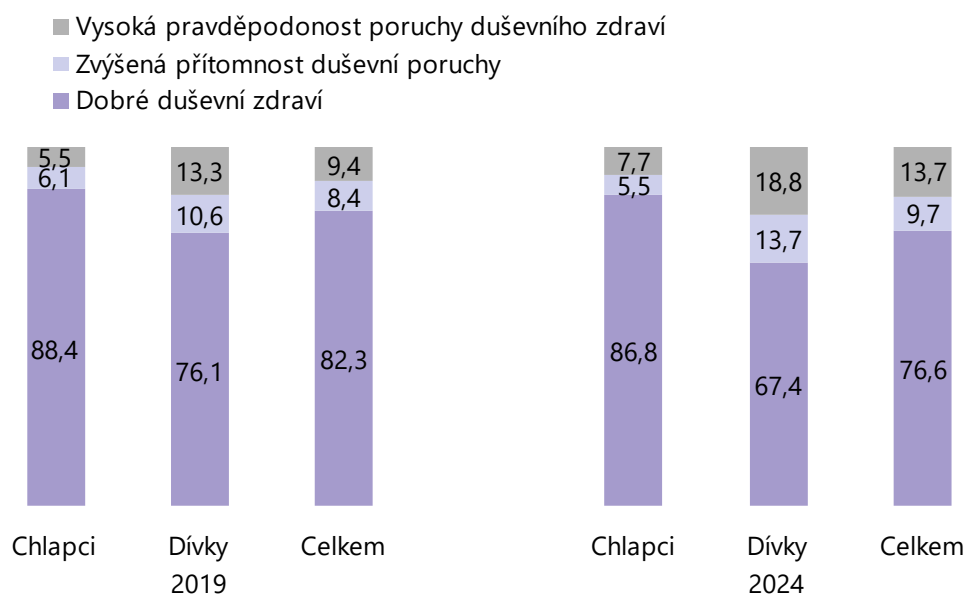
8.3 Změny v oblasti duševního zdraví

Druhou screeningovou škálou, která byla do dotazníku zařazena pro zmapování trendů v oblasti duševního zdraví dospívajících, byla 5položková screeningová škála MHI-5 (*Index duševního zdraví*). Jednotlivé položky škály se u respondentů zaměřují na to, jak často se cítí v posledním týdnu nervózní, ve špatné náladě, pesimističtí a smutní, šťastní, v klidu a v pohodě, a indikuje případné psychické obtíže (Berwick a kol., 1991; Ware a kol., 1993; Cuijpers a kol., 2009; Dvořáková a Chomynová, 2024).

Podle škály MHI-5 vykazovalo v r. 2024 celkem 76,6 % 16letých dobré duševní zdraví (86,8 % chlapců a 67,4 % dívek), zatímco 9,7 % studentů vykazovalo zvýšenou přítomnost úzkostně depresivních příznaků a dalších 13,7 % dospívajících spadalo do kategorie vysoké pravděpodobnosti poruchy duševního zdraví. Podíl dívek v kategorii zhoršeného duševního zdraví byl oproti chlapcům téměř 2,5krát vyšší (13,2 % chlapců a 32,6 % dívek).

Ve srovnání s předchozí vlnou studie se výrazně zvýšil podíl dívek spadajících do kategorie zhoršeného duševního zdraví, a to z 23,9 % v r. 2019 na 32,6 % v r. 2024. Mezi chlapci byl zaznamenán pouze mírný nárůst podílu respondentů v kategorii zhoršeného duševního zdraví (z 11,6 % na 13,2 %) – graf 8-3.

graf 8-3: Změny v duševním zdraví dospívajících mezi r. 2019 a 2024, v % (Index duševního zdraví, MHI-5), v %

9

9 Regionální srovnání

Data získaná v rámci české části studie ESPAD umožňuje po přihlédnutí ke specifickým výběrům škol v jednotlivých krajích porovnat situaci v oblasti užívání návykových látek mezi dospívajícími v regionech. Pro regionální srovnání jsou využívána data získaná od všech žáků a studentů, kteří se v uvedených ročnících vybraných škol zapojili do studie, tj. bez ohledu na ročník narození studentů.

9.1 Výběrový soubor v krajích ČR

Výběr škol oslovených pro studii ESPAD 2024 podle typu je reprezentativní na národní úrovni, nikoliv však na úrovni jednotlivých krajů – v jednotlivých krajích se tak do studie ESPAD zapojili studenti z různých typů škol, což se, vzhledem k rozdílné míře užívání návykových látek i výskytu dalších forem rizikového chování mezi studenty podle typu škol, promítá i do rozdílů pozorovaných mezi kraji v rámci ČR. Ve všech krajích se do studie zapojili žáci základních škol, ovšem v některých krajích nebylo zastoupení gymnázií, středních odborných škol s maturitou nebo odborných učilišť. Výjimkou je Karlovarský kraj, kde se s ohledem na postup výběru škol na národní úrovni do studie ESPAD nezapojila žádná základní ani střední škola – tabulka 9-1.

tabulka 9-1: Počet studentů zapojených do studie v r. 2024 podle krajů a typu škol

Kraj	Počet studentů celkem	Podíl v ČR	Základní školy	Gymnázia (čtyřletá a víceletá)	Střední odborné školy s maturitou	Odborná učiliště (bez maturity)
Praha	1 697	25,0	816	484	397	0
Středočeský	900	13,3	458	160	257	25
Jihočeský	445	6,6	189	88	121	47
Plzeňský	187	2,8	62	0	86	39
Karlovarský	0	0,0	0	0	0	0
Ústecký	512	7,6	149	150	177	36
Liberecký	296	4,4	144	0	152	0
Královéhradecký	261	3,9	91	95	75	0
Pardubický	302	4,5	120	61	103	18
Vysočina	224	3,3	182	0	42	0
Jihomoravský	407	6,0	164	95	148	0
Olomoucký	381	5,6	176	205	0	0
Zlínský	348	5,1	104	97	119	28
Moravskoslezský	816	12,0	273	118	340	85
ČR celkem	6 776	100,0	2928	1 553	2 017	278

9.2 Kouření cigaret a užívání alternativních výrobků, konzumace alkoholu a psychoaktivních léků

Prevalenci kouření klasických (tabákových) cigaret, užívání e-cigaret a konzumaci alkoholu v současnosti (tj. v posledních 30 dnech), včetně rizikových forem, uvádí tabulka 9-2. Míra kouření klasických cigaret je vyšší v Jihočeském a Plzeňském kraji, vyšší míru užívání e-cigaret uvádějí studenti v Plzeňském, Zlínském a Moravskoslezském kraji. Nadprůměrnou míru konzumace alkoholu, včetně rizikových forem pití, uvádějí studenti v Jihočeském kraji, Kraji Vysočina, Zlínském a Moravskoslezském kraji.

Míru užívání sedativ/hypnotik nebo antidepresiv na lékařský předpis a celoživotní prevalenci zneužívání psychoaktivních léků shrnuje tabulka 9-3. Vyšší míru užívání psychoaktivních léků uvádějí studenti v Pardubickém, Jihočeském a Moravskoslezském kraji. Vyšší míru zneužívání vykazují Ústecký kraj, Kraj Vysočina a Plzeňský kraj.

tabulka 9-2: Kouření cigaret, užívání e-cigaret a užívání alkoholu (včetně rizikových forem) v posledních 30 dnech podle krajů v r. 2024, v %

Kraj	Kouření cigaret	Denní kouření cigaret	Užívání e-cigaret	Denní užívání e-cigaret*	Konzumace alkoholu	Pití nadměrných dávek	Časté pití nadměrných dávek (3+)	Opilost
Praha	17,3	4,2	23,9	11,8	53,3	31,5	12,7	16,9
Středočeský	18,0	5,1	25,8	11,6	53,1	34,3	13,3	14,6
Jihočeský	28,1	10,0	36,8	15,6	65,0	44,7	18,5	22,6
Plzeňský	26,3	9,1	31,4	19,4	58,2	42,9	16,5	18,4
Ústecký	18,2	7,2	31,0	17,6	56,9	37,3	14,8	16,5
Liberecký	18,3	2,7	31,4	15,2	50,9	29,7	9,9	13,7
Královéhradecký	10,8	2,3	23,5	7,3	56,9	31,5	11,5	10,4
Pardubický	16,2	2,4	21,2	7,0	55,4	31,3	7,7	12,6
Vysočina	15,4	5,4	31,2	13,1	60,7	41,0	19,8	16,7
Jihomoravský	22,5	3,2	35,1	16,5	60,7	35,1	14,1	16,3
Olomoucký	12,1	3,2	22,7	7,4	53,7	26,9	9,5	11,1
Zlínský	16,7	5,2	37,1	20,1	59,3	39,3	15,9	20,9
Moravskoslezský	20,8	5,3	35,6	20,9	57,3	38,1	18,2	16,7

✘ Pozn.: * U e-cigaret bylo zjišťováno užívání s frekvencí denně nebo téměř denně.

tabulka 9-3: Celoživotní prevalence užívání psychoaktivních léků na předpis a prevalence zneužívání psychoaktivních léků v životě podle krajů v r. 2024, v %

Kraj	Užívání sedativ na předpis	Užívání antidepresiv na předpis	Zneužívání psychoaktivních léků*
Praha	13,8	7,9	22,6
Středočeský	12,3	6,7	22,2
Jihočeský	15,6	7,6	23,0
Plzeňský	9,3	6,6	23,6
Ústecký	13,9	9,8	25,8
Liberecký	11,9	4,8	19,5
Královéhradecký	9,3	4,7	18,0
Pardubický	15,7	6,0	21,1
Vysočina	12,8	7,3	24,2
Jihomoravský	13,6	6,0	22,5
Olomoucký	10,6	5,3	19,4
Zlínský	12,1	6,1	22,9
Moravskoslezský	14,7	8,0	23,3

✘ Pozn.: * Kategorie zahrnovala užití léků se sedativním účinkem bez doporučení lékaře, nebo užití léků proti bolesti za účelem dostat se do nálady (bez lékařského předpisu) a užití alkoholu spolu psychoaktivními léky za tímto účelem.

9.3 Užívání nelegálních drog a dalších psychoaktivních látek

Celoživotní prevalenci užívání vybraných nelegálních drog srovnává tabulka 9-4. Vyšší prevalenci zkušeností s konopnými látkami uvádějí studenti v Jihočeském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Častější zkušenosti s ostatními nelegálními drogy uvádějí studenti v Praze, Ústeckém a Moravskoslezském kraji a zkušenosti s kratomem v Jihočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji. Zkušenosti s HHC uvádějí častěji studenti v Moravskoslezském, Jihočeském a Jihomoravském kraji.

tabulka 9-4: Celoživotní prevalence užívání vybraných nelegálních drog a dalších psychoaktivních látek podle krajů v r. 2024, v %

Kraj	Konopí	Extáze	Pervitin	LSD / jiné haluciny	Halucino- genní houby	HHC	Kratom
Praha	24,0	3,9	2,6	4,2	4,1	23,4	16,3
Středočeský	22,2	1,9	1,3	3,1	3,1	21,6	17,1
Jihočeský	29,1	3,9	1,6	3,5	2,8	26,1	25,6
Plzeňský	26,5	2,7	1,6	3,8	5,4	21,4	15,8
Ústecký	26,6	4,0	2,4	4,2	3,2	24,4	15,8
Liberecký	22,6	1,0	0,7	0,3	0,7	18,4	14,6
Královéhradecký	19,6	1,2	1,5	3,1	3,1	15,9	17,6
Pardubický	17,3	2,0	0,3	2,4	2,7	15,1	15,6
Vysočina	18,1	3,6	2,3	2,4	2,4	16,7	16,8
Jihomoravský	27,3	2,5	0,7	2,5	2,2	25,6	21,0
Olomoucký	14,2	2,1	1,3	2,1	2,4	15,7	17,2
Zlínský	22,7	1,5	0,9	2,6	3,8	25,1	19,5
Moravskoslezský	27,5	4,0	2,2	4,5	4,0	27,5	24,7

Vyšší míru hraní hazardních her (včetně loterií), a to jak na internetu, tak mimo něj, uvádějí studenti v Moravskoslezském, Jihočeském kraji, Praze a Středočeském kraji – tabulka 9-5. Ve všech krajích s výjimkou Kraje Vysočina, Plzeňského kraje a Prahy převládá účast na loteriích – v těchto krajích je vyšší míra zapojení do her typu karty nebo kostky. Studenti v Moravskoslezském kraji a Praze uvádějí vyšší míru účasti na kurzových sázkách.

Nadměrné trávení času sledováním videí na YouTube uvádějí především studenti z Pardubického, Jihomoravského a Plzeňského kraje. Intenzivní hraní digitálních her vykazují studenti Moravskoslezského kraje, Královéhradeckého, Plzeňského a Středočeského kraje – tabulka 9-6. Nadměrné trávení času na sociálních sítích vykazují zejména studenti v Plzeňském, Moravskoslezském a Libereckém kraji.

tabulka 9-5: Hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle krajů v r. 2024, v %

Kraj	Hry typu automaty	Karty nebo kostky	Loterie, stírací losy	Kurzové sázení	HH celkem (na internetu i mimo něj)
Praha	10,3	14,8	14,6	14,2	28,2
Středočeský	7,3	12,9	17,0	13,0	28,1
Jihočeský	7,7	14,9	20,5	11,3	28,9
Plzeňský	4,6	14,9	13,8	10,3	24,6
Ústecký	8,3	9,1	16,6	9,3	25,7
Liberecký	5,6	8,4	17,0	8,3	26,3
Královéhradecký	7,5	12,0	13,9	12,7	26,6
Pardubický	6,8	10,9	14,3	11,9	26,5
Vysočina	7,2	14,5	8,7	4,9	20,7
Jihomoravský	7,7	7,8	14,0	9,8	25,5
Olomoucký	5,5	7,9	15,1	9,1	24,3
Zlínský	9,5	9,0	18,0	11,8	27,7
Moravskoslezský	11,2	12,6	16,4	14,7	30,0

tabulka 9-6: Nadměrné trávení času (4 a více hodin denně) hraním digitálních her, na sociálních sítích a sledováním či sdílením videí, ve všední den a o víkendu, podle pohlaví v r. 2024, v %

Kraj	YouTube		Sociální sítě		Hraní her	
	Všední den	Víkend	Všední den	Víkend	Všední den	Víkend
Praha	39,6	57,8	26,4	33,9	17,5	28,3
Středočeský	45,1	62,9	33,7	42,8	18,7	30,8
Jihočeský	41,6	59,6	32,7	38,9	14,2	26,6
Plzeňský	47,5	56,8	42,1	45,6	18,9	38,3
Ústecký	47,2	64,1	32,8	39,0	16,3	29,6
Liberecký	43,6	67,1	35,2	42,7	15,2	26,6
Královéhradecký	34,9	51,2	20,5	31,0	19,3	30,3
Pardubický	49,5	64,8	30,1	40,8	13,9	24,3
Vysočina	43,4	67,1	32,6	42,9	17,8	30,8
Jihomoravský	47,9	64,8	34,4	43,0	16,2	31,4
Olomoucký	34,8	53,2	20,5	26,4	12,8	22,7
Zlínský	41,6	60,1	30,6	39,9	15,5	25,3
Moravskoslezský	45,7	60,9	37,4	47,5	20,6	31,6

➤ 10

10 Mezinárodní srovnání

V r. 2024 proběhla již 8. vlna mezinárodní studie ESPAD, do které se zapojilo celkem 37 evropských zemí. Česká republika patří spolu s Dánskem, Estonskem, Faerskými ostrovy, Finskem, Chorvatskem, Irskem, Islandem, Itálií, Kyprem, Litvou, Lotyšskem, Maďarskem, Maltou, Norskem, Polskem, Portugalskem, Slovenskem, Slovinskem, Švédskem a Ukrajinou mezi 21 zemí, které se zapojily dosud do všech vln sběru dat studie ESPAD. V roce 2024 bylo v rámci evropské studie dotázáno celkem 113 882 studentů ve věku 15–16 let.

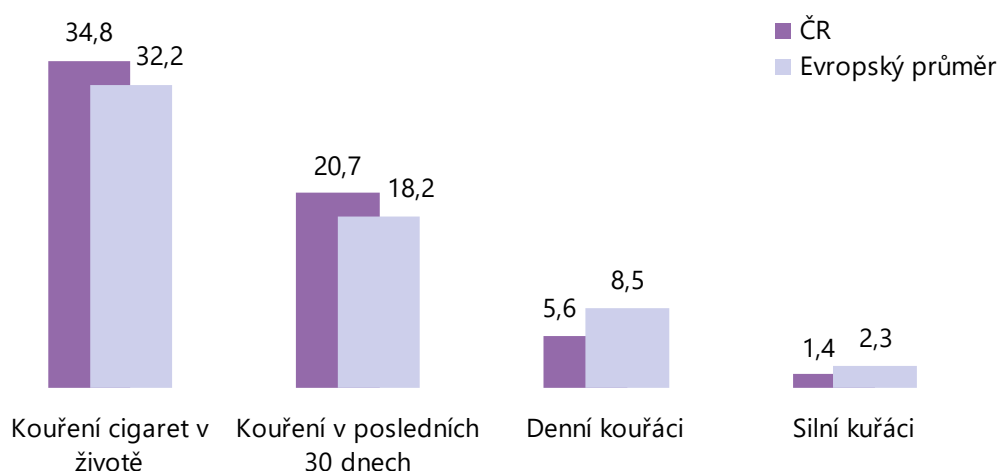
V roce 2021 byl spuštěn datový portál projektu ESPAD (*ESPAD Data Portal*), který prezentuje hlavní výsledky studie v přehledných grafech, mapách a vizualizacích. Dostupné jsou výsledky k aktuální situaci i trendům ve vývoji vybraných ukazatelů, a to jak na celoevropské úrovni, tak pro jednotlivé země, které se do projektu zapojily.

Pro hodnocení situace a trendů na celoevropské úrovni byl konstruován tzv. *evropský průměr*, který je neváženým průměrem výsledků za země, které se v daném roce zapojily do projektu. Tento tzv. evropský průměr se liší od tzv. *průměru EU*, který používá jako referenční hodnotu Agentura Evropské unie pro drogy (EUDA). EUDA do tohoto průměru zahrnuje pouze země Evropské unie, nikoliv všechny země, jak je tomu v mezinárodních zprávách projektu ESPAD a na datovém portále.

10.1 Kouření cigaret a užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků

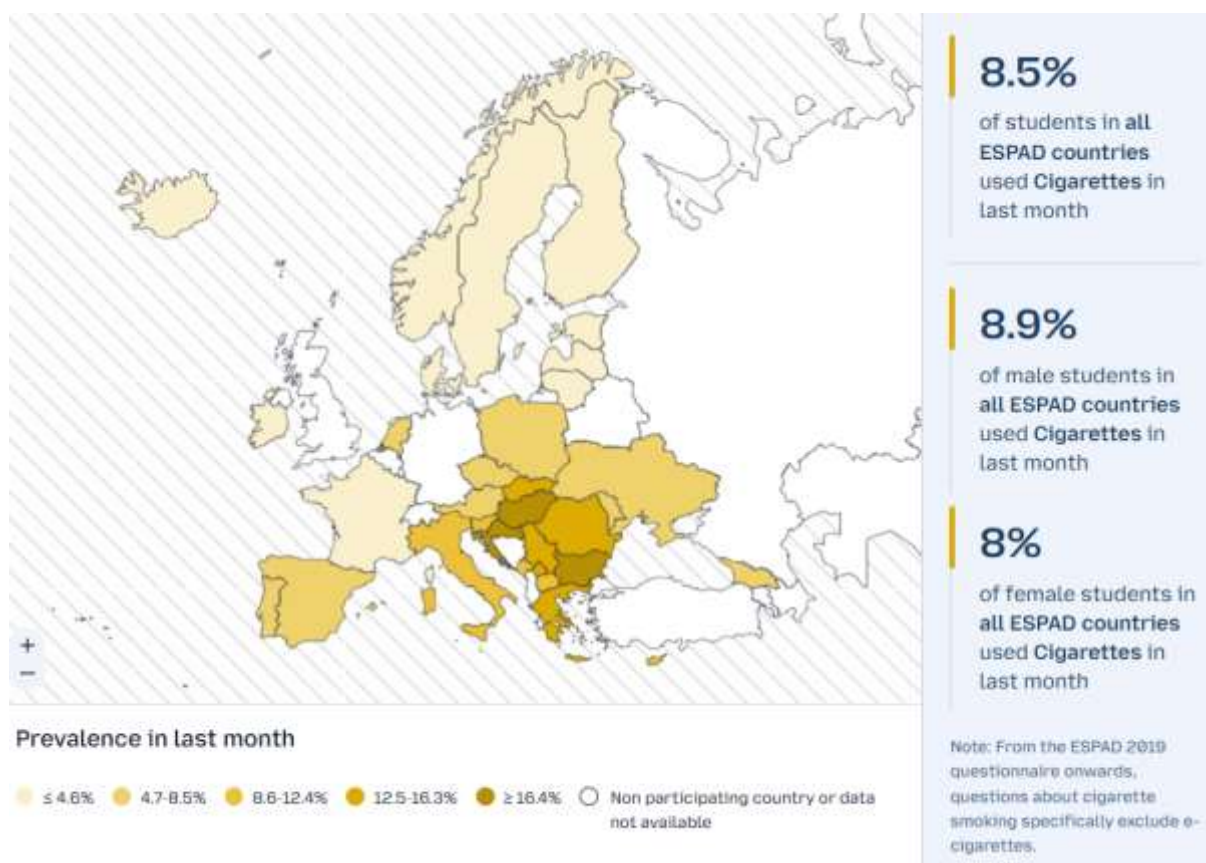
K poklesu míry kouření mezi dospívajícími dochází v posledních letech nejen v ČR, ale i ve většině evropských zemí. Prevalence kouření klasických cigaret je v ČR srovnatelná s evropským průměrem, a to jak v případě zkušeností 16letých s kouřením životě, tak v případě kouření v posledních 30 dnech. Podíl denních kuřáků a silných kuřáků je v ČR dokonce podprůměrný – graf 10-1. Nejvyšší míru denního kouření cigaret uváděli studenti v Bulharsku (19,9 %) a Chorvatsku (19,6 %), nejnižší naopak na Islandu (0,8 %) a ve Švédsku (1,9 %) – mapa 10-1.

graf 10-1: Prevalence kouření klasických cigaret mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-1: Denní kouření v posledních 30 dnech mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %

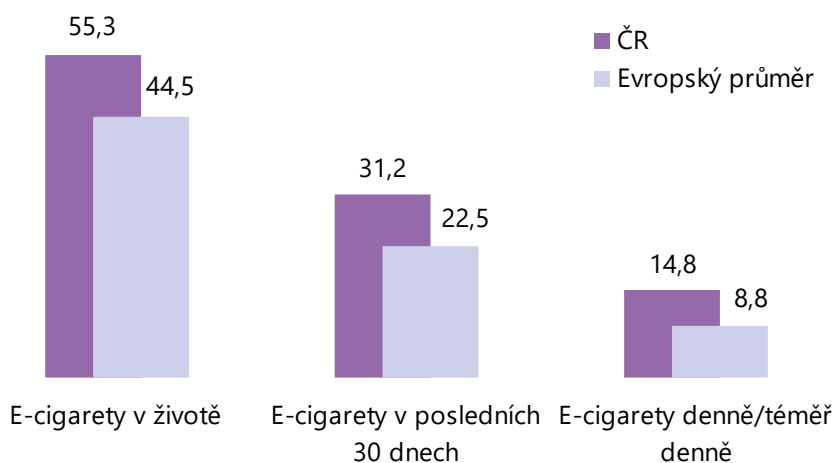

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

Oproti tomu zkušenosti dospívajících s e-cigaretami v ČR jsou vysoko nad evropským průměrem – graf 10-2. Nejvyšší podíl dospívajících užívajících e-cigarety v posledním roce byl

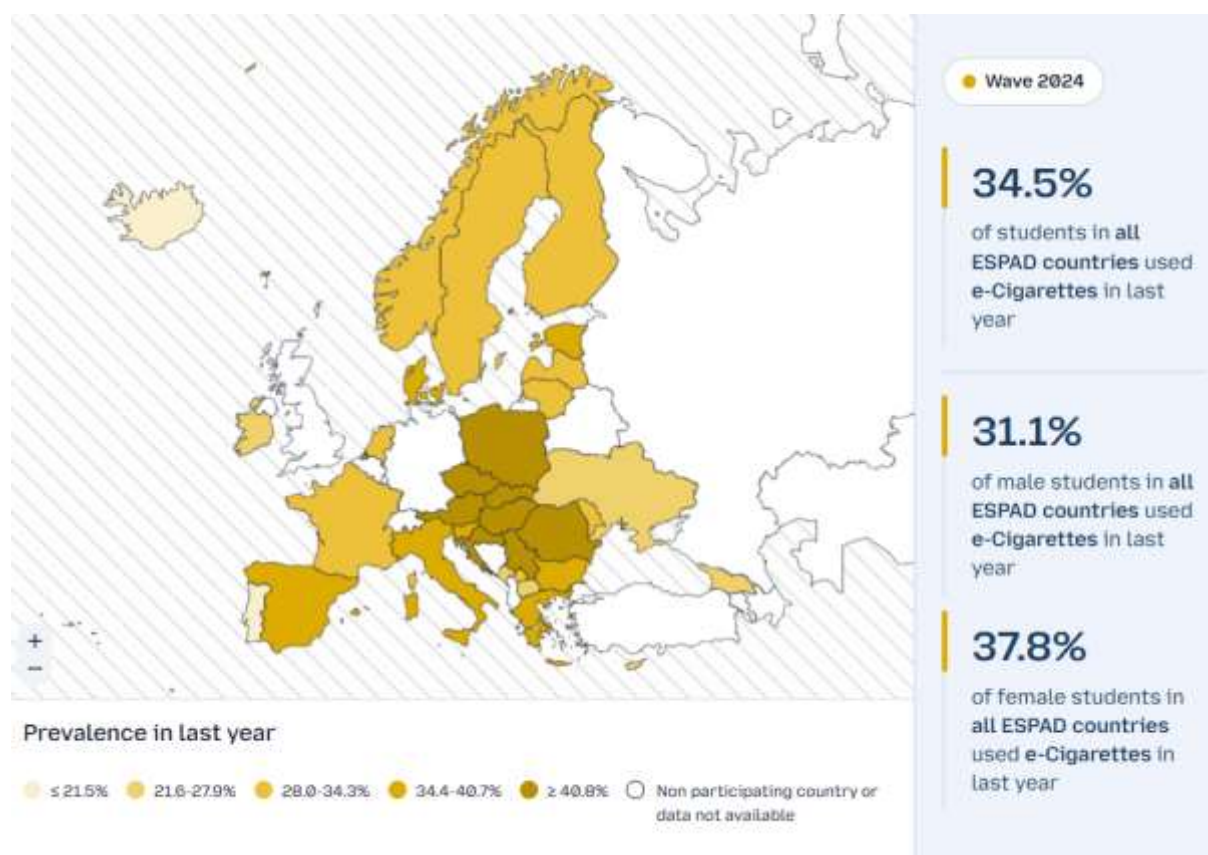
zjištěn v Polsku (46,5 %), v Maďarsku (46,3 %) a v Chorvatsku (44,3 %), nejnižší naopak v Portugalsku (15,2 %) a na Islandu (20,5 %) – mapa 10-2.

graf 10-2: Prevalence užívání e-cigaret mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-2: Prevalence užívání e-cigaret v posledních 12 měsících mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %

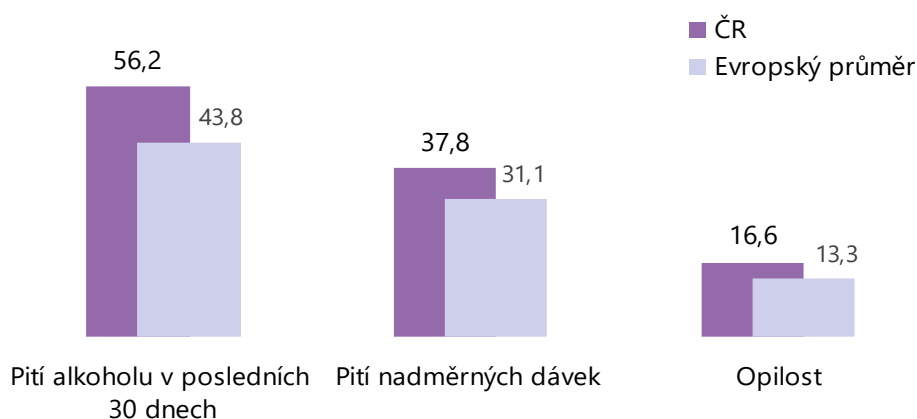

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.2 Konzumace alkoholu mezi 16letými v ČR ve srovnání s Evropou

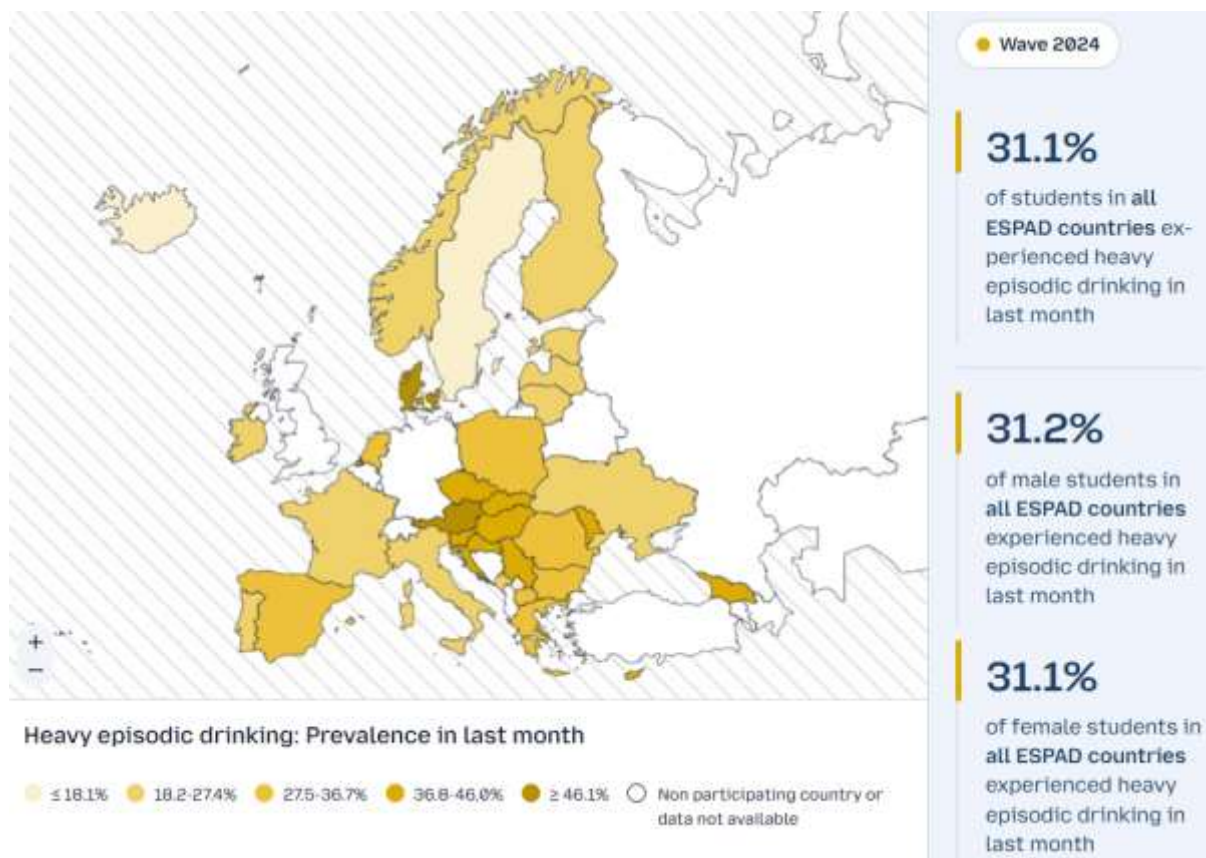
I přes dlouhodobý pokles míry konzumace alkoholu mezi studenty zůstává ČR na předních místech v prevalenci užití alkoholu v posledních 30 dnech (na 7. místě za příčce za Dánskem, Německem, Rakouskem, Řeckem, Maďarskem a Srbskem). Co se týče rizikových forem konzumace alkoholu, v případě pití nadměrných dávek při jedné příležitosti (5 a více sklenic) v posledních 30 dnech jsou zkušenosti 16letých v ČR výrazně nadprůměrné, zatímco pouze mírně nadprůměrné uváděli dospívající zkušenosti s opilostí – graf 10-3 a mapa 10-3.

graf 10-3: Prevalence pití alkoholu mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem – studie ESPAD 2024, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-3: Prevalence pití nadměrných dávek alkoholu (alespoň jednou v posledních 30 dnech) mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %

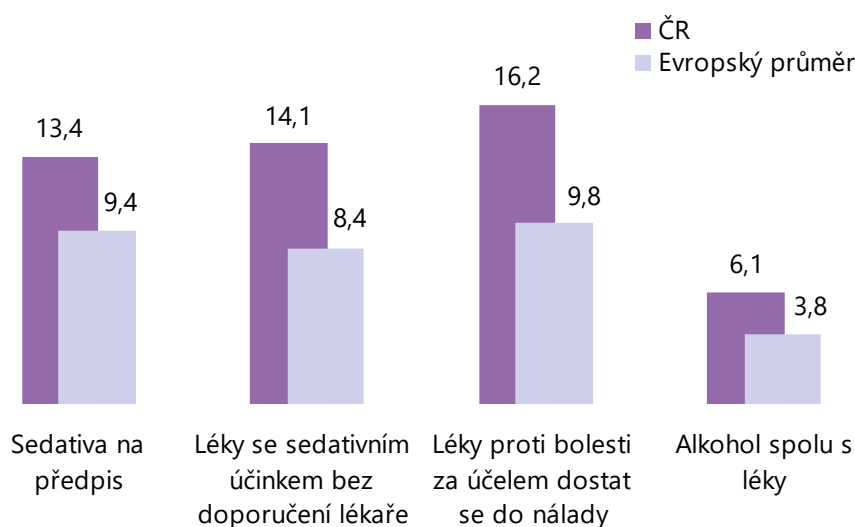
✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.3 Užívání psychoaktivních léků mezi 16letými v ČR ve srovnání s Evropou

V populaci 16letých v ČR je prevalence užívání léků se sedativním a/nebo hypnotickým účinkem vyšší než evropský průměr, a to ať již jde o zkušenost s užitím sedativ a/nebo hypnotik získaných bez lékařského předpisu, užívání léků proti bolesti za účelem dostat se do nálady, nebo užívání léků v kombinaci s alkoholem – graf 10-4.

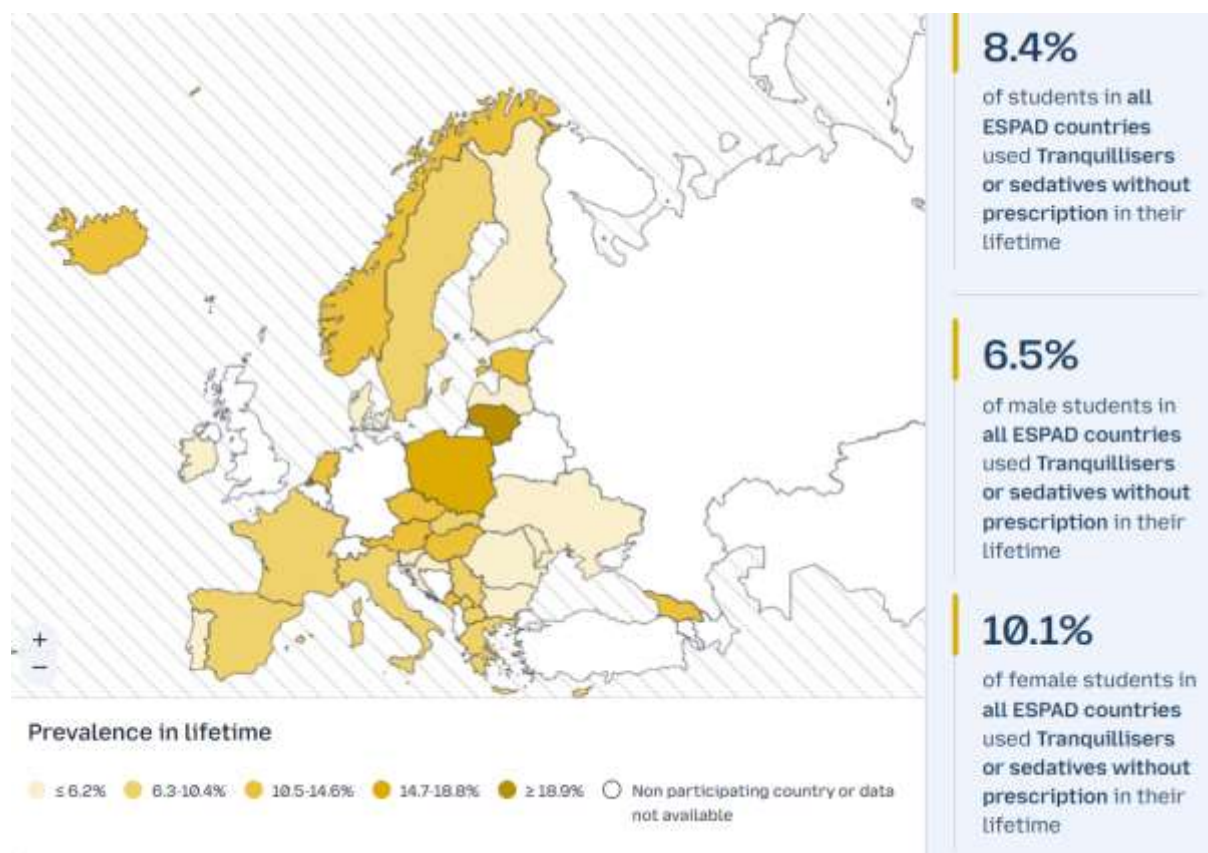
V míře zkušeností s užitím sedativ a/nebo hypnotik získaných bez lékařského předpisu je ČR ve stejné kategorii se zeměmi, jako jsou Gruzie (13,7 %), Norsko (12,7 %), Estonsko (12,0 %), Island (11,8 %), Rakousko (11,5 %), Maďarsko (11,3 %) a Černá hora (10,5 %). Vyšší míru zkušeností uvádějí studenti v Polsku (18,0 %), a zejména v Litvě (22,4 %), nejnižší naopak v Moldavsku (2,1 %) a Rumunsku (2,5 %) – mapa 10-4

graf 10-4: Celoživotní prevalence užívání/zneužívání psychoaktivních léků mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-4: Celoživotní prevalence užití psychoaktivních léků získaných bez lékařského předpisu mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %

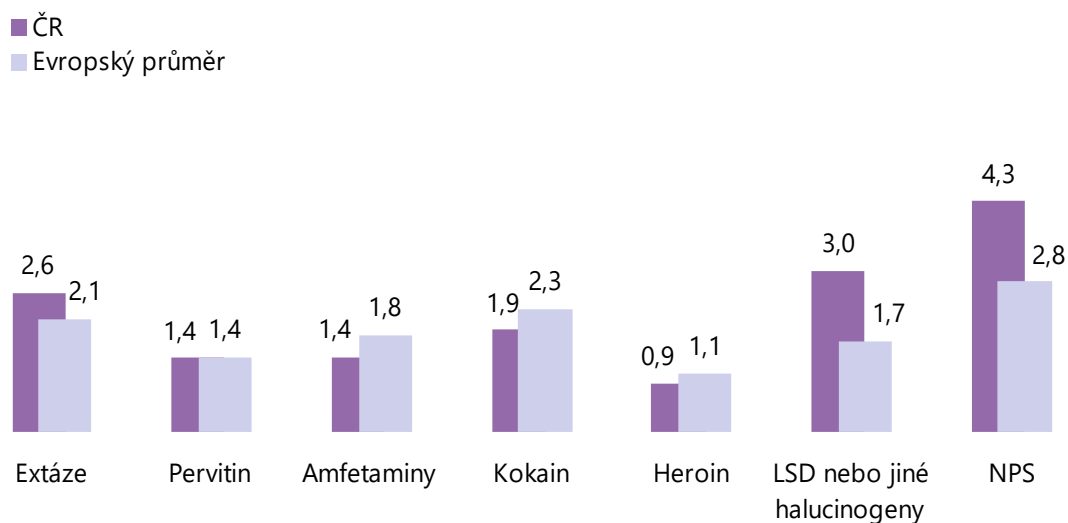
✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.4 Užívání nelegálních drog mezi 16letými v ČR ve srovnání s Evropou

I přes dlouhodobý pokles míry zkušeností s nelegálními drogami mezi studenty zůstává ČR na 1. místě v uváděných zkušenostech s užitím konopných látek v životě (na 2. místě je Lichtenštejnsko a 3. místě Slovensko), v prevalenci současného užívání konopných látek (tj. v posledních 30 dnech) je ČR až na 4. místě (za Lichtenštejnskem, Itálií a Slovinskem) – mapa 10-5.

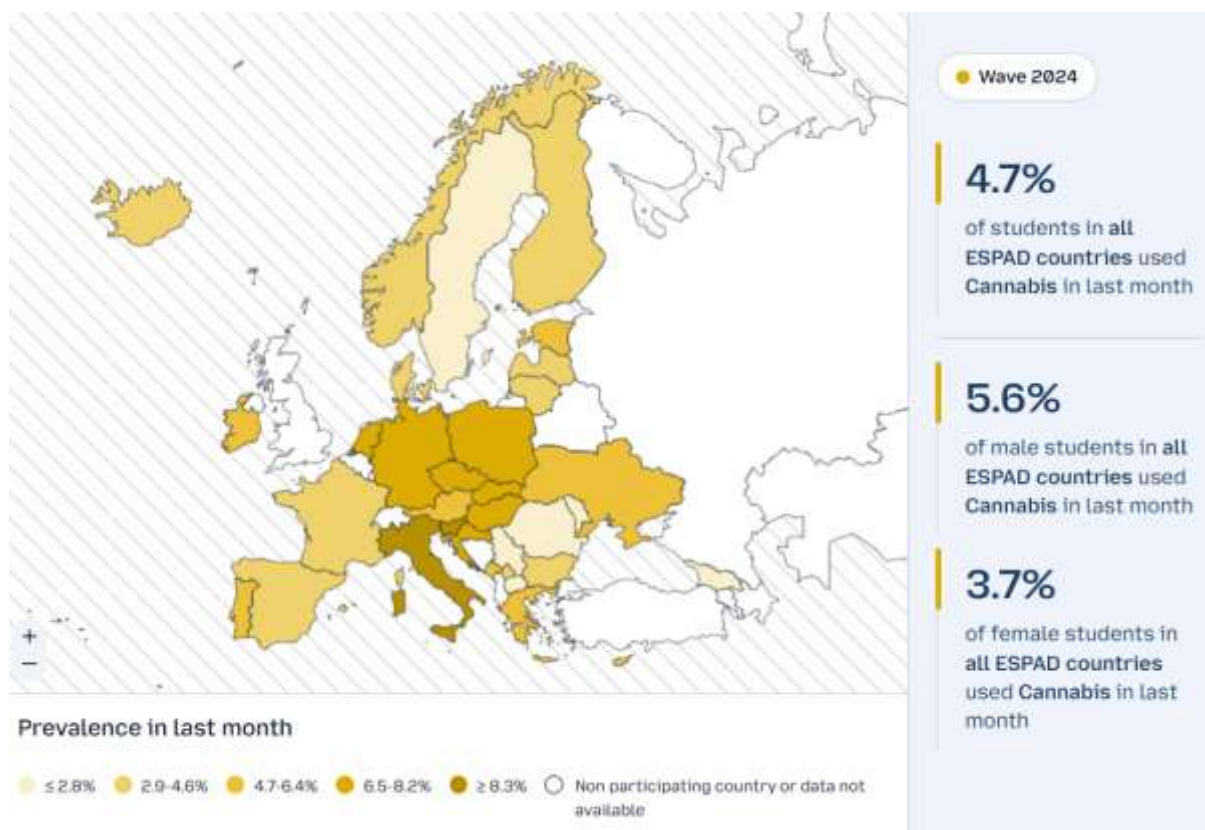
Čeští studenti také uvádí častější zkušenosti s užitím LSD nebo jiných halucinogenů a nových psychoaktivních drog v životě a rovněž nadprůměrné zkušenosti s užitím extáze. Míra užívání pervitinu mezi dospívajícími v ČR odpovídá evropskému průměru, přičemž je mírně podprůměrná v případech užívání heroinu, amfetaminů a kokainu – graf 10-5.

graf 10-5: Míra užívání nelegálních drog v ČR mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-5: Prevalence užití konopných látek mezi 16letými v posledních 30 dnech v ČR ve srovnání s evropským průměrem – studie ESPAD 2024, v %

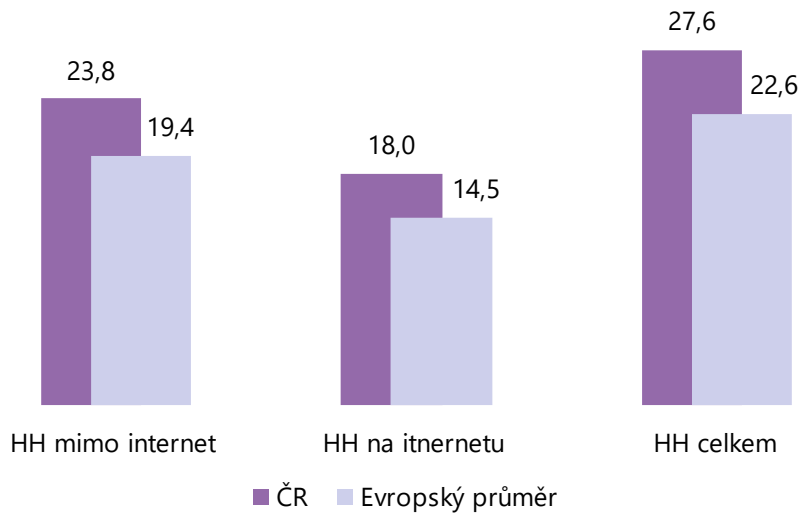

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.5 Hraní hazardních her mezi 16letými v ČR ve srovnání s Evropou

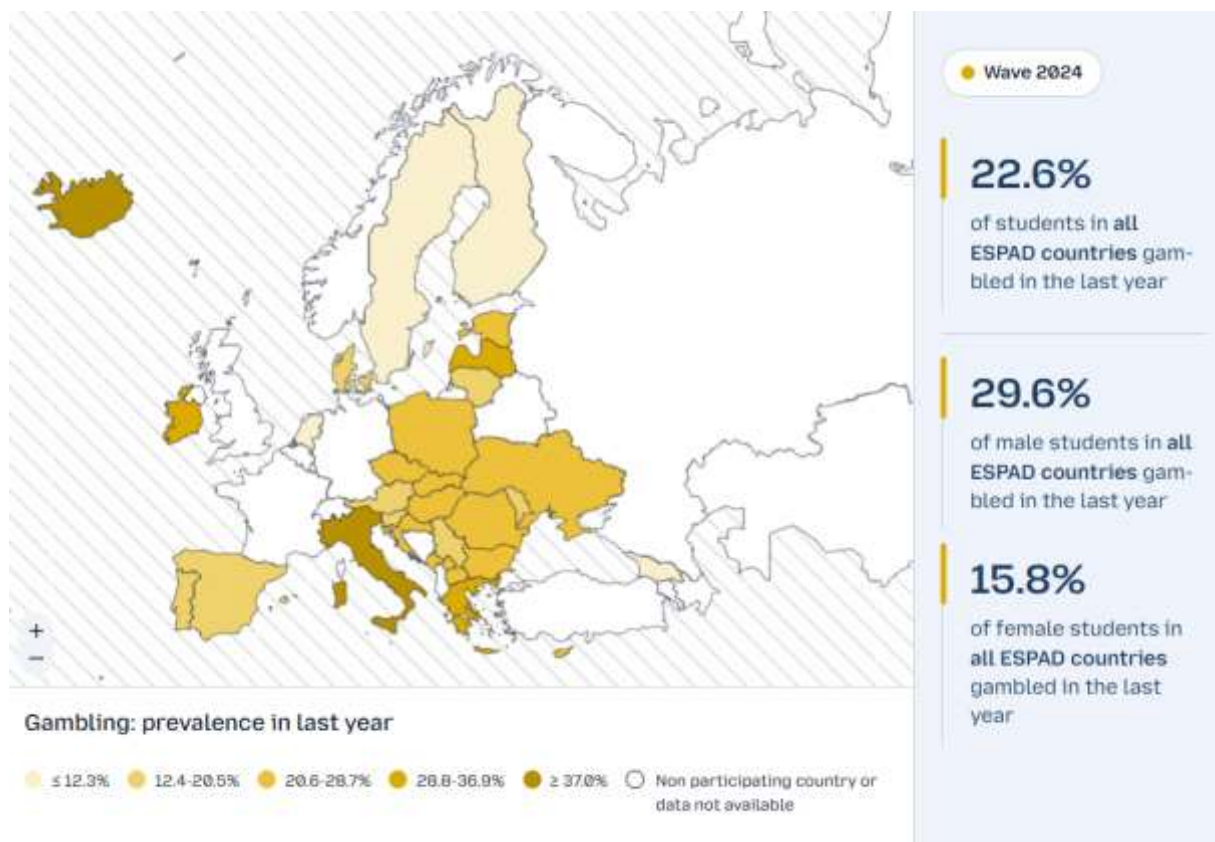
ČR spadá mezi země s vyšší prevalencí hraní hazardních her (včetně loterií) mezi 16letými – ve srovnání s evropskými zeměmi uváděli dospívající v ČR nadprůměrné zkušenosti s hraním HH v posledních 12 měsících, a to jak mimo internet, tak na internetu – graf 10-6. Nejvíce zkušeností s hazardními hrami měli studenti v Itálii (44,8 %), na Islandu (41,2 %) a v Řecku (36,0 %), nejméně naopak v Gruzii (9,5 %), Švédsku (10,5 %) a Finsku (11,7 %). Celková míra hraní HH (na internetu i mimo něj) v posledních 12 měsících dosáhla v ČR 27,6 % – mapa 10-6.

graf 10-6: Hraní hazardních her včetně loterií (HH) v posledních 12 měsících mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-6: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %

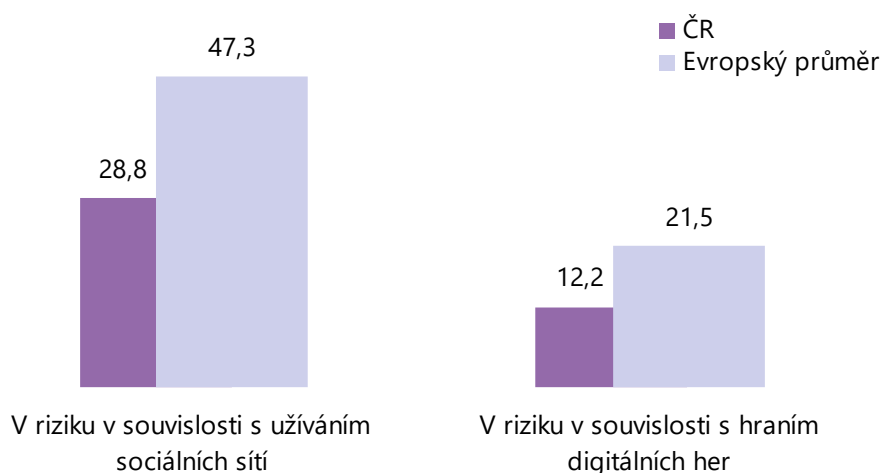

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.6 Nadužívání digitálních technologií v ČR ve srovnání s Evropou

Prevalence hraní digitálních her mezi českými dospívajícími mírně pod evropským průměrem. Pozitivně je možné hodnotit především skutečnost, že podíl 16letých, kteří podle dvou screeningových škál zaměřených na subjektivní vnímání problémů spojených s hraním digitálních her a trávením času na sociálních sítích spadali do kategorie rizika, byl výrazně podprůměrný, dokonce nejnižší z evropských zemí – graf 10-7. Nejvíce studentů v riziku v souvislosti s hraním her bylo na Kypru (37,7 %), v Litvě (31,4 %) a Nizozemsku (31,1 %), v riziku v souvislosti s nadužíváním sociálních sítí pak v Rakousku (57,5 %), Lichtenštejnsku (56,7 %) a Německu (56,2 %).

graf 10-7: Podíl dospívajících v riziku v souvislosti s nadužíváním sociálních sítí a nadměrným hraním digitálních her v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %

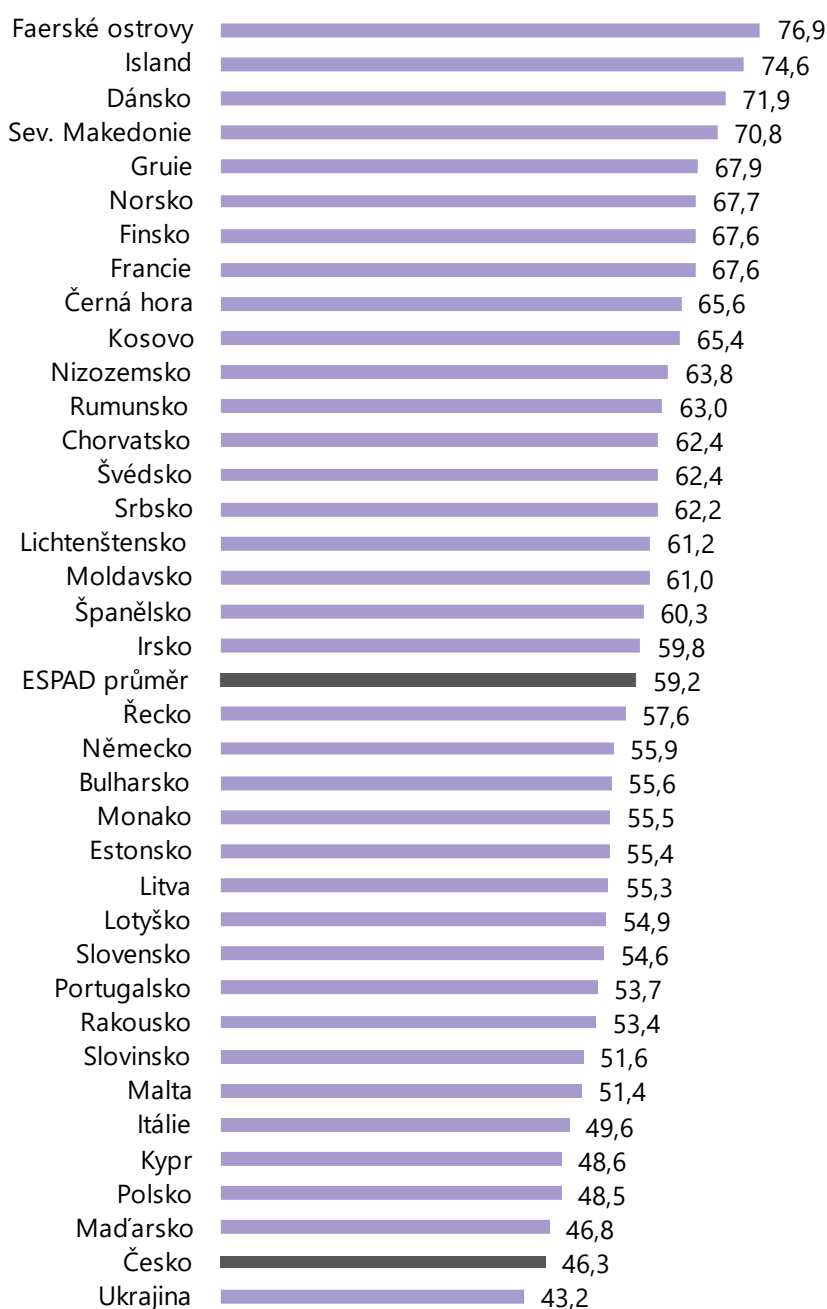

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

10.7 Duševní zdraví 16letých v ČR ve srovnání s Evropou

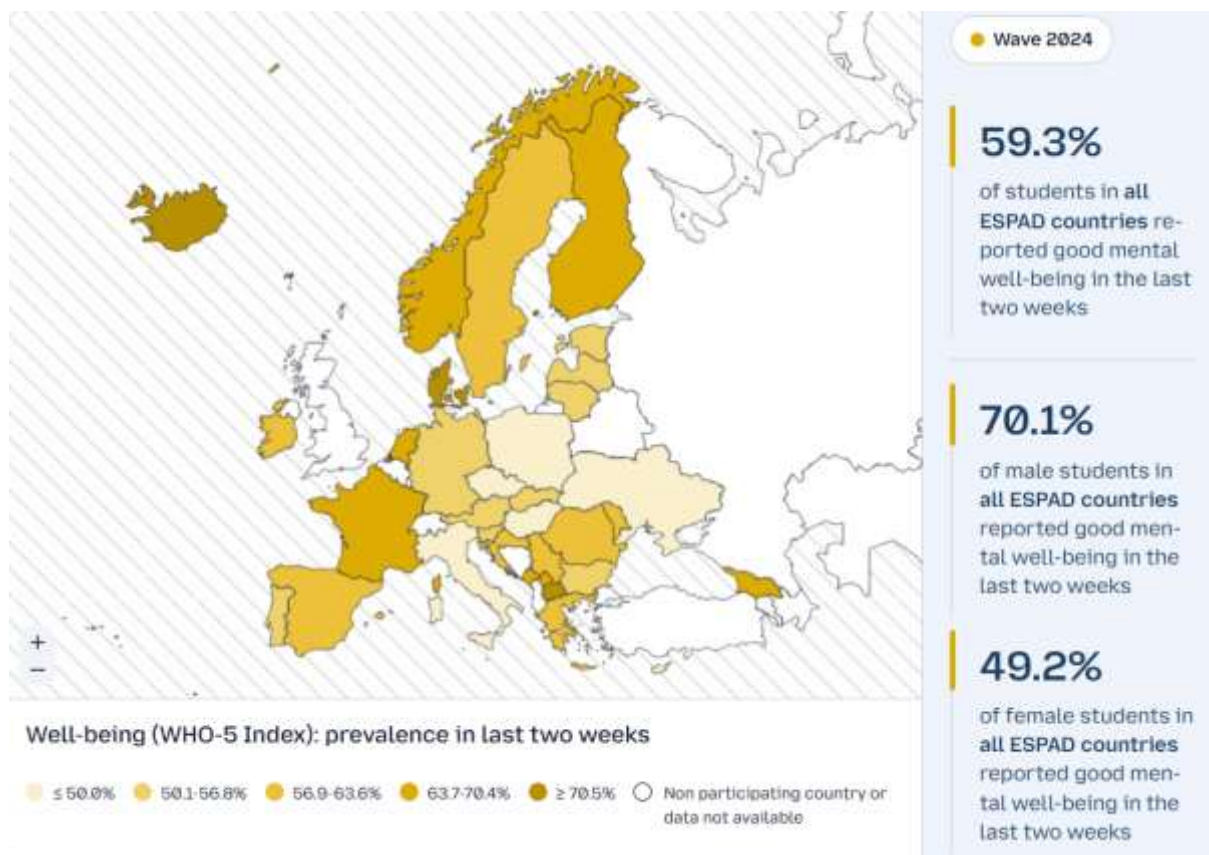
ČR spadá mezi evropské země s nejnižší mírou duševní pohody 16letých (zatímco v ČR spadá do kategorie dobrého wellbeingu 46,3 % ČR, evropský průměr dosahuje 59,2 %). Nejvyšší míra duševní pohody byla zjištěna mezi studenty ze severovýchodních zemí (Faerské ostrovy, Island a Dánsko) a naopak mezi zeměmi s nejnižší mírou duševní pohody dospívajících (kromě ČR) patří rovněž Maďarsko, Polsko, Kypr a především Ukrajina, kde jsou dospívající vystaveni traumatizujícím válečným událostem – graf 10-8 a mapa 10-7.

graf 10-8: Podíl dospívajících spadajících do kategorie dobré duševní pohody v ČR ve srovnání s evropskými zeměmi (podle WHO-5) v r. 2024, v %

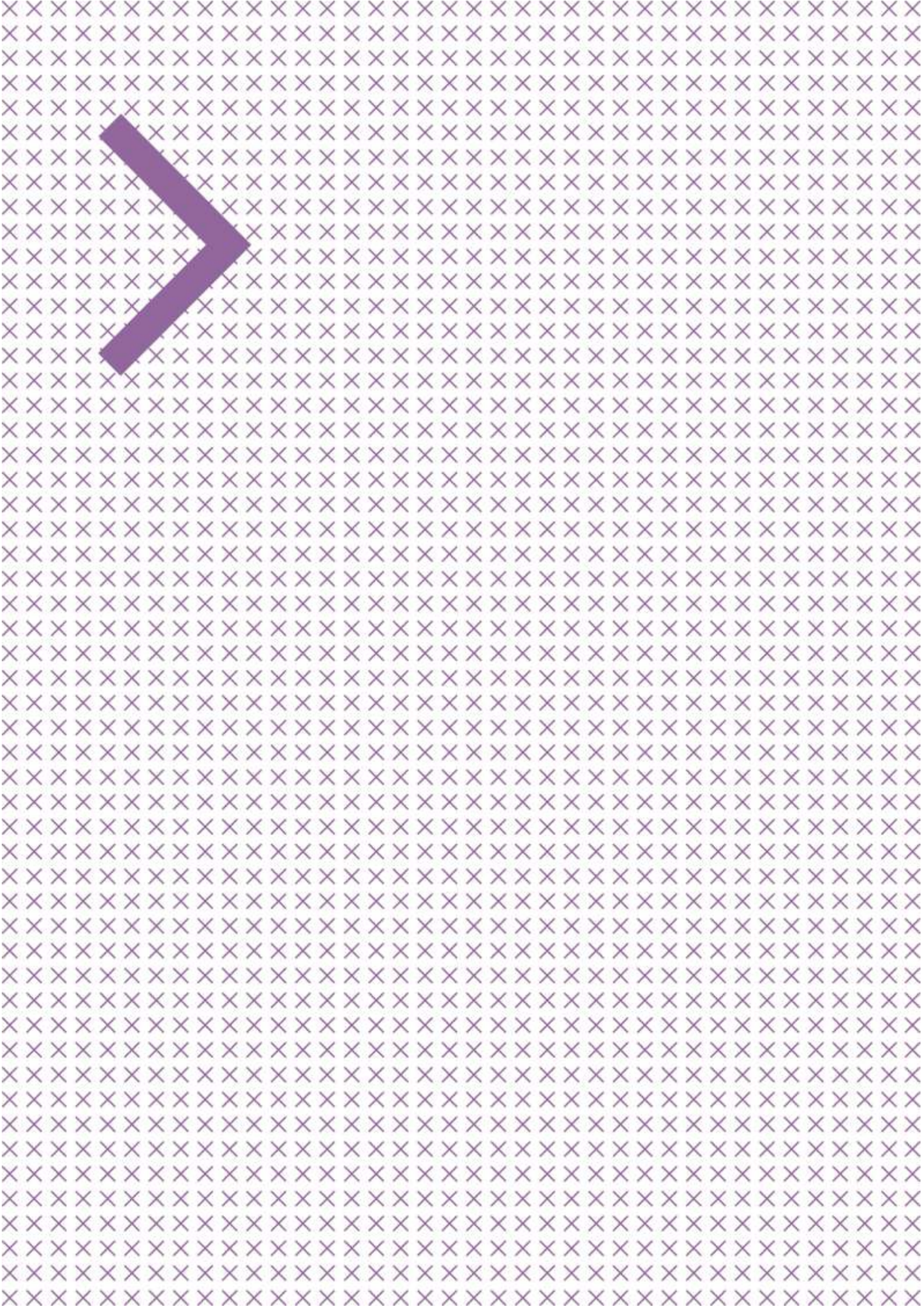

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

mapa 10-7: Wellbeing (duševní pohoda) dospívajících v ČR ve srovnání s evropskými zeměmi (podle WHO-5) v r. 2024, v %

✘ Zdroj: ESPAD Data Portal, <https://data.espad.org/> [2026-06-01]

Přílohy

Zdroje

- BERWICK, D. M., MURPHY, J. M., GOLDMAN, P. A., WARE, J. E. J., BARSKY, A. J. & WEINSTEIN, M. C. 1991. Performance of a five-item mental health screening test. *Med Care*, 29, 169-176.
- CSÉMY, L., CHOMYNOVÁ, P. & SADÍLEK, P. 2009. *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD). Výsledky průzkumu v České republice v roce 2007*, Praha: Úřad vlády ČR.
- CSÉMY, L., LEJČKOVÁ, P., SADÍLEK, P. & SOVINOVÁ, H. 2006. *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD). Výsledky průzkumu v České republice v roce 2003*, Praha: Úřad vlády České republiky.
- CUIJPERS, P., SMITS, N., DONKER, T., TEN HAVE, M. & DE GRAAF, R. 2009. Screening for mood and anxiety disorders with the five-item, the three-item, and the two-item Mental Health Inventory. *Psychiatry Res.*, 168, 250-255.
- DVOŘÁKOVÁ, P. & CHOMYNOVÁ, P. 2024. Národní výzkum užívání návykových látek 2023. *Zaostřeno*, 10, 1-32.
- ESPAD GROUP 2020. *ESPAD Report 2019. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*, Luxembourg: EMCDDA Joint Publications, Publications Office of the European Union.
- ESPAD GROUP 2025. *Key findings from the 2024 European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)*, Lisbon: European Union Drugs Agency.
- GMEL, G. 2017. Entwicklung einer Kurzform der Compulsive Internet Use Scale (CIUS). Sucht Schweiz, Lausanne, Schweiz.
- HIBELL, B. 2014. Overview of the ESPAD Project: Background, Methodology and Organisation. The ESPAD Handbook, Section 2. Lisbon: EMCDDA.
- HIBELL, B., ANDERSSON, B., AHLSTRÖM, S., BALAKIREVA, O., BJARNASON, T., KOKKEVI, A. & MORGAN, M. 2000. The 1999 ESPAD Report. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 30 European Countries. Stockholm: The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN) and the Pompidou Group at the Council of Europe.
- HIBELL, B., ANDERSSON, B., BJARNASON, T., AHLSTRÖM, S., BALAKIREVA, O., KOKKEVI, A. & MORGAN, M. 2004. The ESPAD Report 2003. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 35 European Countries. Stockholm: The Swedish Council for Information

---

on Alcohol and Other Drugs (CAN) and The Pompidou Group at the Council of Europe.

HIBELL, B., ANDERSSON, B., BJARNASON, T., KOKKEVI, A., MORGAN, M. & NARUSK, A. 1997. The 1995 ESPAD Report. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 26 European Countries. Stockholm: The Swedish Council for Information on Other Drugs (CAN) and the Pompidou Group at the Council of Europe.

HIBELL, B., GUTTORMOSSON, U., AHLSTROM, S., BALAKIREVA, O., BJARNASSON, T., KOKKEVI, A. & KRAUS, L. 2009. The 2007 ESPAD Report: Substance Use Among Students in 35 European Countries. Stockholm, Sweden: The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs.

HIBELL, B., GUTTORMSSON, U., AHLSTRÖM, S., BJARNASON, T., KOKKEVI, A. & KRAUS, L. 2012. The 2011 ESPAD Report. Substance Use Among Students in 36 European Countries. Stockholm: Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN).

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L., GROLMUSOVÁ, L. & SADÍLEK, P. 2014. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD): Výsledky průzkumu v České republice v roce 2011. Praha: Úřad vlády České republiky.

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2016. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2015. *Zaostřeno*, 14, 1-16.

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2020. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019. *Zaostřeno*, 6, 1-20.

THE ESPAD GROUP 2016. *ESPAD Report 2015. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*, Luxembourg: Publications Office of the European Union.

WARE, J. E., SNOW, K. K., KOSINSKI, M. & GANDEK, B. 1993. SF-36 health survey manual & interpretation guide. Boston, MA: New England Medical Center.

WORLD HEALTH ORGANIZATION 2024. *The World Health Organization-Five Well-Being Index (WHO-5)*, Geneva: World Health Organisation.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

tabulka 0-1: Odhad počtu dospívajících ve věku 15–19 let v riziku	13
tabulka 0-1: Estimated number of adolescents aged 15–19 years at risk of substance use and other forms of risk behaviour	19
tabulka 2-1: Struktura respondentů studie ESPAD 2024 podle ročníku narození	34
tabulka 2-2: Počet škol a tříd, počet sesbíraných dotazníků a počet dotazníků mezi respondenty narozenými v r. 2008	34
tabulka 2-3: Počty škol a studentů studie ESPAD v jednotlivých letech realizace	35
tabulka 3-1: Časná zkušenost s kouřením cigaret (první cigareta a denní kouření do 13 let věku) podle pohlaví, srovnání l. 2015–2024, v %	45
tabulka 3-2: Stupeň opilosti při poslední příležitosti konzumace alkoholu podle pohlaví v r. 2024, v %	53
tabulka 3-3: Časná zkušenost s alkoholem a s opilostí podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %	54
tabulka 3-4: Prevalence užívání nelegálních drog podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	63
tabulka 3-5: Vývoj prevalence užívání nelegálních drog, srovnání let 2015, 2019 a 2024, v %	63
tabulka 3-6: Prevalence užívání konopných látek podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	64
tabulka 3-7: Prevalence užívání HHC podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	68
tabulka 3-8: Prevalence užívání nelegálních drog podle pohlaví v r. 2024, v %	70
tabulka 3-9: Prevalence užívání kratomu podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	71
tabulka 9-1: Počet studentů zapojených do studie v r. 2024 podle krajů a typu škol	109
tabulka 9-2: Kouření cigaret, užívání e-cigaret a užívání alkoholu (včetně rizikových forem) v posledních 30 dnech podle krajů v r. 2024, v %	110
tabulka 9-3: Celoživotní prevalence užívání psychoaktivních léků na předpis a prevalence zneužívání psychoaktivní léků v životě podle krajů v r. 2024, v %	110

tabulka 9-4: Celoživotní prevalence užívání vybraných nelegálních drog a dalších psychoaktivních látek podle krajů v r. 2024, v %.....	111
tabulka 9-5: Hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle krajů v r. 2024, v %	112
tabulka 9-6: Nadměrné trávení času (4 a více hodin denně) hraním digitálních her, na sociálních sítích a sledováním či sdílením videí, ve všední den a o víkendu, podle pohlaví v r. 2024, v %.....	112

Seznam grafů

graf 3-1: Kouření cigaret v posledních 30 dnech, podíl denních a silných kuřáků podle pohlaví a typu studované školy, r. 2024, v %	39
graf 3-2: Vývoj prevalence kouření v posledních 30 dnech v I. 1995–2024, v %.....	39
graf 3-3: Kouření klasických cigaret podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %	40
graf 3-4: Užívání e-cigaret v posledních 30 dnech, podíl pravidelných a denních uživatelů podle pohlaví a typu studované školy, rok 2024, v %	41
graf 3-5: Změny v užívání e-cigaret mezi dospívajícími mezi r. 2019 a 2024, v %.....	41
graf 3-6: Užívání zahříváných tabákových výrobků v posledních 30 dnech, srovnání v I. 2019 a 2024, v %	42
graf 3-7: Užívání nikotinových sáčků v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	43
graf 3-8: Uživatelé e-cigaret, zahříváných tabákových výrobků a nikotinových sáčků podle předchozí zkušenosti s kouřením klasických cigaret, podle pohlaví, v %	44
graf 3-9: Časná zkušenost (do 13 let věku včetně) s užíváním cigaret a alternativních a/nebo tabákových výrobků podle pohlaví v r. 2024, v %.....	45
graf 3-10: Užívání tabákových a nikotinových výrobků v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu studované školy v r. 2024, v %.....	46
graf 3-11: Trendy v užívání tabákových a nikotinových výrobků mezi dospívajícími v I. 1995–2024, v %.....	47
graf 3-12: Konzumace alkoholu v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	48

graf 3-13: Vývoj prevalence konzumace alkoholu v l. 1995–2024, v %.....	48
graf 3-14: Frekvence pití alkoholu v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání l. 2015–2024, v %.....	49
graf 3-15: Časté pití alkoholických nápojů podle druhu (6krát nebo častěji) v posledních 30 dnech v l. 1995–2024, v %.....	50
graf 3-16: Rizikové formy pití alkoholu v posledních 30 dnech mezi 16letými podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	51
graf 3-17: Konzumace alkoholu v posledních 30 dnech, pití nadměrných dávek a zkušenost s opilostí v posledních 30 dnech mezi dospívajícími v l. 1995–2024, v %.....	51
graf 3-18: Frekvence pití nadměrných dávek alkoholu (tj. 5 a více sklenic při jedné příležitosti) v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání let 2015–2024, v %.....	52
graf 3-19: Frekvence výskytu opilosti v posledních 30 dnech podle pohlaví, srovnání l. 2015–2024, v %.....	53
graf 3-20: Konzumace alkoholu v restauraci a nákup alkoholu v obchodě (mezi těmi, co uvedli pití alkoholu v posledních 30 dnech) podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	55
graf 3-21: Konzumace alkoholu v restauraci a nákup alkoholu v obchodě (mezi těmi, kteří uvedli pití alkoholu v posledních 30 dnech), srovnání let 2003–2024, v %.....	56
graf 3-22: Pití nealkoholického piva mezi dospívajícími v posledních 30 dnech podle pohlaví a typu studované školy v r. 2024, v %.....	57
graf 3-23: Pití energetických nápojů v posledních 30 dnech a jejich kombinace s alkoholem podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	58
graf 3-24: Změny v míře konzumace energetických nápojů v posledních 30 dnech a jejich kombinace s alkoholem mezi dospívajícími mezi r. 2019 a 2024, v %.....	58
graf 3-25: Prevalence užívání sedativ, hypnotik a antidepresiv na lékařský předpis podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	60
graf 3-26: Změny v míře užívání sedativ a hypnotik na lékařský předpis mezi r. 2019 a 2024, v %.....	60
graf 3-27: Celoživotní prevalence zneužívání psychoaktivních léků mezi dospívajícími podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %.....	61

graf 3-28: Změny v celoživotní prevalenci zneužívání psychoaktivních léků mezi r. 2019 a 2024, v %	62
graf 3-29: Vývoj zkušeností s konopnými látkami (celoživotní prevalence) v letech 1995–2024, v %	64
graf 3-30: Frekvence užívání konopných látek v posledních 12 měsících, srovnání let 1995–2024, v %	65
graf 3-31: Odhad podílu studentů v riziku problémů v souvislosti s užíváním konopných látek podle škály CAST v r. 2024, v %	67
graf 3-32: Míra prevalence intenzivního užívání konopných látek v populaci 16letých studentů v l. 2019 a 2024, v %	67
graf 3-33: Vývoj zkušeností dospívajících s nelegálními drogami (celoživotní prevalence) v letech 1995–2024, v %	70
graf 4-1: Subjektivně vnímaná dostupnost cigaret a alternativních nikotinových a/nebo tabákových výrobků v r. 2024, v %	74
graf 4-2: Subjektivně vnímaná dostupnost alkoholických nápojů v r. 2024, v %	75
graf 4-3: Subjektivně vnímaná dostupnost sedativ, kratomu a vybraných nelegálních drog v r. 2024, v %	76
graf 4-4: Vývoj subjektivně vnímané dostupnosti vybraných legálních a nelegálních drog v letech 1995–2024, % odpovědí „celkem snadno“ a „velmi snadno“ dostupné	77
graf 4-5: Vnímání rizika kouření cigaret a užívání alternativních tabákových a/nebo nikotinových výrobků v r. 2024, v %	78
graf 4-6: Vnímání rizikovosti energetických drinků a alkoholických nápojů v r. 2024, v %	79
graf 4-7: Vnímání rizikovosti nelegálních návykových látek a kratomu v r. 2024, v %	80
graf 4-8: Subjektivně vnímaná rizikovost cigaret, e-cigaret a alkoholu v letech 1995–2024, % odpovědí „velké riziko“	81
graf 4-9: Subjektivně vnímaná rizikovost vybraných nelegálních drog v letech 1995–2024, % odpovědí „velké riziko“	81
graf 5-1: Motivace k pití alkoholu mezi dospívajícími podle pohlaví v r. 2024, % odpovědí „vždy“ a „pokaždé“	84

graf 5-2: Motivace k pití alkoholu a užívání konopných látek mezi dospívajícími v r. 2024, % odpovědí „vždy“ a „pokaždé“	85
graf 5-3: Výskyt vybraných problémů v posledních 12 měsících a výskyt problémů v souvislosti s konzumací alkoholu v r. 2024, v %.....	86
graf 5-4: Změny ve výskytu vybraných problémů mezi 16letými v posledních 12 měsících, % odpovědí alespoň jednou.....	87
graf 5-5: Obvyklé trávení volného času – frekvence 1 týdně a častěji, srovnání let 1995–2024, v %.....	88
graf 6-1: Nadměrné trávení času (4 a více hodin denně) hraním digitálních her, na sociálních sítích a sledováním či sdílením videí, ve všední den a o víkendu, v r. 2024, v %.....	91
graf 6-2: Změny v trávení času hraním digitálních her a na sociálních sítích ve všední den, srovnání l. 2015–2024, v %.....	92
graf 6-3: Odpovědi na otázky screeningových škál zaměřených na hraní digitálních her a trávení času na sociálních sítích v r. 2024, v %.....	93
graf 6-4: Podíl dospívajících v kategorii rizika v souvislosti s hraním digitálních her a trávením času na sociálních sítích v l. 2015–2024, v %.....	94
graf 6-5: Výskyt problémů spojených s užíváním internetu podle pohlaví v r. 2024, % odpovědí „často“ a „velmi často“	95
graf 6-6: Podíl dospívajících v kategorii rizika kompulzivního užívání internetu podle pohlaví v r. 2024, v %	96
graf 7-1: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících a časté/pravidelné hraní (s frekvencí 2–3krát týdně nebo častěji) podle pohlaví a typu školy v r. 2024, v %	98
graf 7-2: Hraní hazardních her v posledních 12 měsících mimo internet a na internetu, v r. 2024, v %	99
graf 7-3: Změny v míře hraní hazardních her mezi dospívajícími v posledních 12 měsících mezi r. 2019 a 2024, v %.....	100
graf 7-4: Odhad výskytu problémového hráčství v populaci 16letých studentů, srovnání let 2019–2024, v %.....	101
graf 8-1: Hodnocení duševní pohody u 16letých podle pohlaví v r. 2024, v %	104

graf 8-2: Celoživotní prevalence suicidálního a sebepoškozující chování u dospívajících podle pohlaví v r. 2024, v %	105
graf 8-3: Změny v duševním zdraví dospívajících mezi r. 2019 a 2024, v % (Index duševního zdraví, MHI-5), v %	106
graf 10-1: Prevalence kouření klasických cigaret mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	115
graf 10-2: Prevalence užívání e-cigaret mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	116
graf 10-3: Prevalence pití alkoholu mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem – studie ESPAD 2024, v %	117
graf 10-4: Celoživotní prevalence užívání/zneužívání psychoaktivních léků mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	119
graf 10-5: Míra užívání nelegálních drog v ČR mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	120
graf 10-6: Hraní hazardních her včetně loterií (HH) v posledních 12 měsících mezi 16letými studenty v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	122
graf 10-7: Podíl dospívajících v riziku v souvislosti s nadužíváním sociálních sítí a nadměrným hraním digitálních her v ČR ve srovnání s evropským průměrem, v %	123
graf 10-8: Podíl dospívajících spadajících do kategorie dobré duševní pohody v ČR ve srovnání s evropskými zeměmi (podle WHO-5) v r. 2024, v %	124

Seznam obrázků

obrázek 1-1: Cyklus projektu ESPAD	24
obrázek 2-1: Přehled školních ročníků ve výběrovém souboru v ČR v letech 1995–2024	28

Seznam map

mapa 1-1: Přehled zemí zapojených do sběru dat studie ESPAD v roce 2024	23
mapa 10-1: Denní kouření v posledních 30 dnech mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %	115

---

mapa 10-2: Prevalence užívání e-cigaret v posledních 12 měsících mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %	116
mapa 10-3: Prevalence pití nadměrných dávek alkoholu (alespoň jednou v posledních 30 dnech) mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %	118
mapa 10-4: Celoživotní prevalence užití psychoaktivních léků získaných bez lékařského předpisu mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %.....	119
mapa 10-5: Prevalence užití konopných látek mezi 16letými v posledních 30 dnech v ČR ve srovnání s evropským průměrem – studie ESPAD 2024, v %.....	121
mapa 10-6: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících mezi dospívajícími v Evropě v r. 2024, v %.....	122
mapa 10-7: Wellbeing (duševní pohoda) dospívajících v ČR ve srovnání s evropskými zeměmi (podle WHO-5) v r. 2024, v %	125

Dotazník studie ESPAD 2024

The European School Survey Project on
Alcohol and Other Drugs
www.espad.org

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024 Dotazník pro studenty

Přečtěte si, prosím, následující informace

Tento výzkum je součástí mezinárodní studie o kouření, pití alkoholu a užívání drog mezi studenty vašeho věku. Výzkumu se účastní více než 100 000 studentů z 35 evropských zemí.

Výzkum je zcela anonymní – v dotazníku nikde neuvádějte své jméno ani jiné osobní údaje, které by Vás mohly identifikovat. Studie nezaznamenává a neukládá žádné informace o zařízení (počítači), ze kterého do studie vstupujete, ani IP adresu.

Vaše třída byla náhodně vybrána, aby se zúčastnila této studie. Studii v České republice koordinuje Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví. Sběrem dat byla pověřena agentura ppm factum research, s.r.o. Vaše účast ve studii je dobrovolná. Narazíte-li v dotazníku na otázku, na kterou z nějakého důvodu nechcete odpovědět, nechte ji prostě nezodpovězenou. Pro nás je důležité, abyste odpovídali co nejvíce otevřeně a pravdivě. Výsledky studie nebudou v žádném případě hodnoceny na úrovni jednotlivých tříd ani škol a Vaše odpovědi zůstanou anonymní.

Pokud nenajdete odpověď, která přesně vystihuje Váš postoj, označte nejbližší možnost.

Pokud budete mít nějaké dotazy, přihlaste se a asistent výzkumu přijde k Vaší lavici a podá Vám vysvětlení.

TŘÍDA (vyplní respondent)	9. třída základní školy	Kvarta 8letého gymnázia nebo sekunda 6letého gymnázia	Kvinta 8letého gymnázia nebo tercie 6letého gymnázia	1. ročník 4letého gymnázia	1. ročník střední odborné školy s maturitou	1. ročník střední odborné školy bez maturity (s výučním listem)
	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Děkujeme Vám předem za Vaši účast. Prosím, můžete začít.

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

První otázky se týkají základních údajů o Vás a věcech, které byste mohl/a dělat.

C01 Jste?

- 1 Muž
- 2 Žena
- 4 Nechci odpovídat

001 Jaká je Vaše současná genderová identita? Kým se cítíte být?

- 1 Muž
- 2 Žena
- 3 Jiná
- 4 Nechci odpovídat

C02 Kdy jste se narodil/a?

Rok [C02a] Měsíc [OC02b] (vypište číslo měsíce)

OC02c V jaké zemi jste se narodil/a?

Možnost jen jedné odpovědi!

	Česká republika	Slovensko	Země EU	Ukrajina	Země mimo EU
OC02c	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

OC02d Jak dlouho žijete v České republice?

Možnost jen jedné odpovědi!

	V podstatě od narození	Více než 10 let	5-10 let	2-5 let	2 roky nebo méně
OC02d Počet let	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

C03 Jak často (pokud vůbec) děláte následující věci?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

	Nikdy	Párkrát za rok	Jednou nebo 2x za měsíc	Alespoň jednou za týden	Téměř každý den
C03a Hraji počítačové hry	☐	☐	☐	☐	☐
C03b Aktivně sportuji (atletika, posilování, cvičení)	☐	☐	☐	☐	☐
C03c Čtu knihy pro zábavu (nepočítají se školní učebnice)	☐	☐	☐	☐	☐
C03d Chodím večer za zábavou (diskotéky, bary, večírky apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
C03e Mám jiné koníčky (hra na hudební nástroj, zpěv, malování, psaní apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
C03f Chodím s kamarády do nákupních center, venku po ulici, do parku apod. jen tak pro zábavu	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

C04b V kolika dnech jste za POSLEDNÍCH 30 DNÍ chyběl/a ve škole 1 nebo více vyučovacích hodin, protože jste vynechal/a nebo se ulil/a? *Možnost jen jedné odpovědi!*

- 1 Ani jeden den
- 2 1 den
- 3 2 dny
- 4 3-4 dny
- 5 5-6 dní
- 6 7 nebo více dní

O15 Jaký byl Váš průměrný prospěch z posledního vysvědčení? *Možnost jen jedné odpovědi!*

- Vynikající 1
- Velmi dobrý 2
- Průměrný 3
- Spíše slabší 4
- Velmi slabý 5

Následující otázky se týkají **kouření tabáku** (komerčně vyráběné/klasické cigarety a ručně balené cigarety), ale **NEZAHRNÚJÍ** elektronické cigarety, zahřívané tabákové výrobky (např. IQOS, GLO, PLOOM X, PULZE), nikotinové sáčky, vodní dýmky, snus a žvýkácí tabák.

C05 Jak obtížné by podle Vašeho názoru pro Vás bylo sehnat si klasické cigarety (mimo elektronických cigaret a zahřívaných tabákových výrobků) pokud byste o ně stál/a?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 Nemožné
- 2 Velmi obtížné
- 3 Celkem obtížné
- 4 Celkem snadné
- 5 Velmi snadné
- 6 Nevím

C06 Kouřil/a jste někdy cigarety (mimo elektronických a zahřívaných tabákových výrobků)?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 Ano, v posledních 30 dnech
- 2 Ano, v posledních 12 měsících, ale ne v posledních 30 dnech
- 3 Ano, dříve než v posledních 12 měsících
- 4 Nikdy

C07 Jak často a kolik cigaret (mimo elektronických a zahřívanych tabákových výrobků) jste kouřil/a během POSLEDNÍCH 30 DNÍ?

Možnost jen jedné odpovědi!

1 Vůbec jsem nekouřil/a

2 Méně než 1 cigaretu týdně

3 Kouřil/a, ale ne denně

4 1–5 cigaret denně

5 6–10 cigaret denně

6 11–20 cigaret denně

7 Více než 20 cigaret denně

C08 V jakém věku (pokud vůbec) jste POPRVÉ zkusil/a následující věci?

V každém řádku vyberte

jen jednu odpověď!

	Nikdy	9 let či dříve	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let	16 let a později
C08a	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C08b	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Následující otázky se týkají užívání alternativních tabákových a nikotinových výrobků. Zajímají nás elektronické cigarety či vaporizéry (např. Salt SWITCH, Elf Bar, Elf Bar Lost Mary, Vuse Go), zahřívane tabákové výrobky (např. IQOS, GLO, PLOOM X, PULZE) a nikotinové sáčky (např. VELO, LYFT, DOPE, ZYN).

C09 Jak obtížné by podle Vašeho názoru pro Vás bylo sehnat si elektronické cigarety (Salt SWITCH, Elf Bar, Vuse Go), zahřívane tabákové výroky (IQOS, GLO, PLOOM X, PULZE) nebo nikotinové sáčky (VELO, LYFT, DOPE, ZYN), pokud byste o ně stál/a?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

Nemožné

Velmi obtížné

Celkem obtížné

Celkem snadné

Velmi snadné

Nevím

C09a	Elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OC09d	Zahřívane tabákové výroky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V09e	Nikotinové sáčky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

C10 Užil/a jste někdy ... ?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

Ano, během posledních 30 dnů

Ano, během posledních 12 měsíců, ale ne v posledních 30 dnech

Ano, před více než 12 měsíci

Nikdy

C10	Elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐
OC15c	Zahřívane tabákové výroky	☐	☐	☐	☐
OC15d	Nikotinové sáčky	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

C11 Jak často jste v POSLEDNÍCH 30 DNECH užíval/a elektronické cigarety?*Možnost jen jedné odpovědi!*

- 1 Vůbec jsem neužíval/a elektronické cigarety
- 2 Méně než jednou týdně
- 3 Alespoň jednou týdně
- 4 Každý den nebo téměř každý den

C12 Pokud jste užil/a elektronické cigarety v POSLEDNÍCH 30 DNECH, co obsahovaly?*Možnost více odpovědí!*

- C12a 1 Vůbec jsem neužíval/a elektronickou cigaretu
- C12b 1 Nikotin
- C12c 1 Aromatizované příchutě
- C12d 1 CBD
- C12e 1 THC
- C12f 1 Nevím

C13 V jakém věku (pokud vůbec) jste POPRVÉ zkusil/a následující věci?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Nikdy	9 let či dříve	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let	16 let a později
C13a	Užil/a elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C13b.	Užíval/a elektronické cigarety denně	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O04c	Užil/a zahřívané tabákové výrobky	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O04d	Užil/a nikotinové sáčky	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7	8	9

C14 Když jste poprvé užil/a (pokud vůbec) elektronické cigarety, zahřívané tabákové výrobky nebo nikotinové sáčky, jaké byly Vaše předchozí zkušenosti s kouřením klasických cigaret?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Nikdy jsem neužil/a	Nikdy jsem nekouřil/a klasické cigarety	Příležitostně jsem kouřil/a klasické cigarety	Pravidelně jsem kouřil/a běžné cigarety
C14	Elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐
V14b	Zahřívané tabákové výrobky	☐	☐	☐	☐
V14c	Nikotinové sáčky	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

Následující otázky se týkají alkoholických nápojů – včetně piva, cideru, premixovaných drinků, vína a destilátů. NEZAJÍMÁ nás nealkoholické pivo nebo víno.

C16 Jak obtížné by podle Vašeho názoru pro Vás bylo sehnat si následující alkoholické nápoje, kdybyste o ně stál/a?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nemožné	Velmi obtížné	Celkem obtížné	Celkem snadné	Velmi snadné	Nevím
C16a	Pivo (nepočítá se nealkoholické pivo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OC16b	Cider (kvašený mošt s obsahem alkoholu, Frisco)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OC16c	Premixované drinky (prodávané v obchodech v plechovkách, např. Božkov Cuba Libre, Fernet Stock Bavorák Citrus, Amundsen Vodka & Soda, Republica Božkov Mojito, spritz aj.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C16d	Víno (i šumivé, šampaňské)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C16e	Lihoviny (vodka, rum, slivovice apod., včetně míchaných nápojů, např. gin s tonikem, rum s kolou)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

V16 Kolikrát (pokud vůbec) jste pil/a NEALKOHOLICKÉ PIVO?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	1–2x	3–5x	Počet 6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
V16a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V16b	Během posledních 12 měsíců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V16c	Během posledních 30 dnů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

C17 Kolikrát (pokud vůbec) jste pil/a nějaký alkoholický nápoj?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	1–2x	3–5x	Počet 6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
C17a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C17b	Během posledních 12 měsíců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C17c	Během posledních 30 dnů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

C18 Zamyslete se nad POSLEDNÍMI 30 DNY. Kolikrát (pokud vůbec) jste pil/a některý z následujících nápojů?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	1–2x	3–5x	Počet 6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
C18a	Pivo (nepočítá se nealkoholické pivo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OC18b	Cider (kvašený mošt s obsahem alkoholu např. Frisco)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
OC18c	Premixované drinky (prodávané v obchodech v plechovkách, např. Božkov)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Cuba Libre , Fernet Stock Bavorák Citrus,
Amundsen Vodka & Soda, Republica Božkov
Mojito, spritz aj.)

C18d	Víno (i šumivé, šampaňské)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C18e	Lihoviny (vodka, rum, slivovice apod., včetně míchaných nápojů, např. gin s tonikem, rum s kolou)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

C19 Zamyslete se nad obdobím POSLEDNÍCH 30 DNÍ. Kolikrát (pokud vůbec) jste vypil/a pět nebo více sklenic alkoholu za sebou (to znamená při jedné příležitosti)?

("Sklenice alkoholu" odpovídá 1 velkému pivu (0,5 l), 1 sklenici vína (2 dcl), 1 lahvi nebo plechovce cideru (330 ml), 1 plechovce premixovaných drinků (250 ml) nebo 1 velkému panáku lihoviny (4cl)).

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 Ani jednou
- 2 Jednou
- 3 Dvakrát
- 4 3–5krát
- 5 6–9krát
- 6 10 a vícekrát

Další otázky se zabývají také konzumací alkoholu.

C20 Kolikrát (pokud vůbec) jste byl/a opilý/á tak, že jste měl/a problémy s chůzí, s mluvením, zvracel/a jste nebo jsi nepamatoval/a, co se stalo?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

Počet

		Nikdy	1–2x	3–5x	6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
C20a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C20b	Během posledních 12 měsíců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C20c	Během posledních 30 dnů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

O07f Pokuste se, prosím, označit na škále od 1 do 10, jak silně jste byl/a opilý/á, když jste NAPOSLEDY pil/a alkohol. (Pokud jste necítil/a žádný účinek alkoholu, označte 1.)

Vůbec	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nikdy nepiji alkohol!
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Byl/a jsem silně opilý/á, nemohl/a jsem si vzpomenout, co se stalo

Nikdy nepiji alkohol!

C21 V jakém věku (pokud vůbec) jste POPRVÉ zkusil/a následující věci?

	<i>V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!</i>	Nikdy	9 let či dříve	10 let	11 let	12 let	13 let	14 let	15 let	16 let a později
C21a	Pil/a alkohol (alespoň 1 sklenici)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C21b	Opil/a se alkoholem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7	8	9

C22 Jak často jste v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH pil/ alkohol...

	<i>V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!</i>	Nikdy	Málokdy	Někdy	Většinou	Vždy
C22a	protože si líp užije párty/večírek?	☐	☐	☐	☐	☐
C22b	protože Vám pomáhá, když se cítíte v depresi nebo jste nervózní?	☐	☐	☐	☐	☐
C22c	abyste se rozveselil/a, když máte špatnou náladu?	☐	☐	☐	☐	☐
C22d	protože máte rád/a pocit, který to vyvolává?	☐	☐	☐	☐	☐
C22e	abyste se dostal/a do nálady?	☐	☐	☐	☐	☐
C22f	protože díky tomu jsou společenská setkání zábavnější?	☐	☐	☐	☐	☐
C22g	abyste zapadl/a do skupiny?	☐	☐	☐	☐	☐
C22h	protože večírky a oslavy jsou pak lepší?	☐	☐	☐	☐	☐
C22i	abyste zapomněl/a na Vaše problémy?	☐	☐	☐	☐	☐
C22j	protože je to zábava?	☐	☐	☐	☐	☐
C22k	abyste byl mezi přáteli/známými oblíbenější?	☐	☐	☐	☐	☐
C22l	abyste se necítil/a mimo?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

V22 Kolikrát (pokud vůbec) jste si v POSLEDNÍCH 30 DNECH obstaral/a alkoholické nápoje (pivo, cider, premixované drinky, víno nebo destiláty) pro vlastní spotřebu?

	<i>V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!</i>	Nikdy	1–2x	3–5x	6–9x	10–19x	20x nebo více
V22a	V obchodě, supermarketu, večerce nebo na benzínové pumpě	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V22b	V hospodě, restauraci, baru, na diskotéce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

Následující dvě otázky se týkají energetických nápojů.

O24 Kolikrát (pokud vůbec) jste pil/a energetické nápoje (např. RedBull, Monster Energy, Big Shock!, Tiger Energy, Semtex)? Nezaahrnujte iontové nápoje ani tzv. sportovní nápoje určené výkonnostním a vrcholovým sportovcům.

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Počet						
		Nikdy	1–2x	3–5x	6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
O24a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O24b	Během posledních 12 měsíců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O24c	Během posledních 30 dnů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

O25 Kolikrát (pokud vůbec) jste pil/a energetické nápoje (např. RedBull, Monster Energy, Big Shock!, Tiger Energy, Semtex) společně s ALKOHOLEM při jedné příležitosti? Nezaahrnujte iontové nápoje ani tzv. sportovní nápoje určené výkonnostním a vrcholovým sportovcům.

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Počet příležitostí:						
		0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 nebo více
O25a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O25b	Během posledních 12 měsíců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O25c	Během posledních 30 dnů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

Léky na uklidnění, jako např. Diazepam, Neurol, Lexaurin, Xanax nebo a Stilnox, nebo léky proti bolesti (např. Tramadol, Kodein, Oxykodon) jsou léky, které lékaři někdy lidem předepisují na uvolnění, proti nespavosti, nebo na bolest. Tyto léky se v lékárnách vydávají jen na lékařský předpis. Antidepresiva (např. Cipralex, Zoloft, Asentra, Deprex, Fluza Trittico) jsou předepisována psychiatrem při léčbě deprese a depresivních poruch, jako je chronická špatná nálada, snížená motivace nebo apatie.

C23 Užíval/a jste někdy některé z následujících léků, protože Vám je předepsal lékař?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Ne, nikdy	Ano, ale ne déle než 3 týdny	Ano, 3 týdny a déle
C23a	Léky na uklidnění nebo na spaní	☐	☐	☐
V23c	Léky na depresi/antidepresiva	☐	☐	☐
		1	2	3

V24 Užíval/a jste někdy některé z uvedených léků bez lékařského předpisu?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Ano, během posledních 30 dnů	Ano, během posledních 12 měsíců, ale ne v posledních 30 dnech	Ano, před více než 12 měsíci	Nikdy
V24a	Léky na uklidnění nebo na spaní	☐	☐	☐	☐
V24b	Léky proti bolesti (abyste se dostal/a do nálady)	☐	☐	☐	☐
V24c	Alkohol spolu s léky (abyste se dostal/a do nálady)	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

C24 Kolikrát v ŽIVOTĚ (pokud vůbec) jste užil/a následující léky bez lékařského předpisu?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Nikdy	1–2x	3x a více
C24a	Léky na uklidnění nebo na spaní	☐	☐	☐
C24b	Léky proti bolesti (abyste se dostal/a do nálady)	☐	☐	☐
C35a	Alkohol spolu s léky (abyste se dostal/a do nálady)	☐	☐	☐
		1	2	3

Následující otázka se týká Vaší duševní pohody.

C25 Vyberte, prosím, pro každé z pěti tvrzení tu odpověď, která se nejvíc blíží tomu, jak jste se cítil/a v POSLEDNÍCH DVOU TÝDNECH*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Celou dobu	Většinu doby	Více než polovinu doby	Méně než polovinu doby	Občas	Nikdy
C25a	Byl/a jsem veselý/á a v dobré náladě.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C25b	Byl/a jsem klidný/á a uvolněný/á.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C25c	Byl/a jsem aktivní a plný/á elánu.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C25d	Probouzel/a jsem se osvěžený/á a odpočínutý/á.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C25e	Můj každodenní život byl naplněn věcmi, které mne zajímají.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

Následující otázky se budou týkat užívání marihuany a hašiše (konopí obsahující vysokoaktivní THC). Netýkají se nepsychoaktivního CBD, ani syntetických kanabinoidů (např. HHC).

C26 Jak obtížné by podle Vašeho názoru pro Vás bylo sehnat si marihuanu nebo hašiš, kdybyste o ně stál/a?*Možnost jen jedné odpovědi!*1 Nemožné2 Velmi obtížné3 Celkem obtížné4 Celkem snadné5 Velmi snadné6 Nevím

C27 Kolikrát (pokud vůbec) jste užil/a marihuanu nebo hašiš?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

Počet

		Nikdy	1–2x	3–5x	6–9x	10–19x	20–39x	40x nebo více
C27a	V životě	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C27b	V posledních 12 měsících	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C27c	V posledních 30 dnech	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

C28 V jakém věku (pokud vůbec) jste POPRVÉ užil/a marihuanu nebo hašiš?

- 1 Nikdy
- 2 9 let či dříve
- 3 10 let
- 4 11 let
- 5 12 let
- 6 13 let
- 7 14 let
- 8 15 let
- 9 16 let a později

C29 Užil/a jste během posledních 12 MĚSÍCŮ následující druhy konopí?*V každém řádku musí být označena jen jedna odpověď!*

Nikdy

Zřídka

Často

C29a	Marihuana v kombinaci/mixovaná s tabákem	☐	☐	☐
C29b	Hašiš	☐	☐	☐
C29c	Marihuana (tráva/skunk)	☐	☐	☐
		1	2	3

C30 Užil/a jste marihuanu nebo hašiš (konopí) v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH?1 Ne2 Ano → **Dostal/a jste se do některé z následujících situací v posledních 12 měsících?***V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

Nikdy

Zřídka

Občas

Celkem často

Velmi často

C30a	Kouřil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš před polednem?	☐	☐	☐	☐	☐
C30b	Kouřil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš o samotě?	☐	☐	☐	☐	☐
C30c	Měl/a jste někdy problémy s pamětí, poté co jste kouřil/a marihuanu nebo hašiš?	☐	☐	☐	☐	☐
C30d	Řekli Vám někdy Vaši přátelé nebo členové rodiny, že byste měl/a snížit spotřebu nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš?	☐	☐	☐	☐	☐
C30e	Zkusil/a jste někdy snížit spotřebu nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš, ale neúspěšně?	☐	☐	☐	☐	☐
C30f	Měl/a jste někdy problémy kvůli užívání marihuany nebo hašiše (hádky, rvačka, nehoda, špatné výsledky ve škole apod.)?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

V30 Jak často jste v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH užil/a marihuanu nebo hašiš...

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Málokdy	Někdy	Většinou	Vždy
V30a	protože si líp užije párty/večírek?	☐	☐	☐	☐	☐
V30b	protože Vám pomáhá, když se cítíte v depresi nebo jste nervózní?	☐	☐	☐	☐	☐
V30c	abyste se rozveselil/a, když máte špatnou náladu?	☐	☐	☐	☐	☐
V30d	protože máte rád/a pocit, který to vyvolává?	☐	☐	☐	☐	☐
V30e	abyste se dostal/a do nálady?	☐	☐	☐	☐	☐
V30f	protože díky tomu jsou společenská setkání zábavnější?	☐	☐	☐	☐	☐
V30g	abyste zapadl/a do skupiny?	☐	☐	☐	☐	☐
V30h	protože večírky a oslavy jsou pak lepší?	☐	☐	☐	☐	☐
V30i	abyste zapomněl/a na Vaše problémy?	☐	☐	☐	☐	☐
V30j	protože je to zábava?	☐	☐	☐	☐	☐
V30k	abyste byl mezi přáteli/známými oblíbenější?	☐	☐	☐	☐	☐
V30l	abyste se necítil/a mimo?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

Následující 2 otázky se budou týkat užívání HHC (syntetického kanabinolu s účinky podobnými THC) a konopných produktů s vysokým obsahem CBD (nepсихоaktivní složka konopí) a nízkým nebo nulovým obsahem psychoaktivního THC.

VV30 Užíval/a jste někdy některé z uvedených konopných produktů?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Ano, během posledních 30 dnů	Ano, během posledních 12 měsíců, ale ne v posledních 30 dnech	Ano, před více než 12 měsíci	Nikdy
VV30a	HHC	☐	☐	☐	☐
VV30b	CBD	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

VV31 Kolikrát v životě (pokud vůbec) jste užil/a ....?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Počet 1–2x	3x a více
VV31a	HHC	☐	☐	☐
VV31b	CBD	☐	☐	☐
		1	2	3

Následující otázky se budou týkat užívání dalších vybraných drog.

C31 Jak obtížné by podle Vašeho názoru pro Vás bylo sehnat si následující látky, kdybyste o ně stál/a?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nemožné	Velmi obtížné	Celkem obtížné	Celkem snadné	Velmi snadné	Nevím
C31a	Amfetaminy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C31b	Metamfetamin (pervitin)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C31c	Léky na uklidnění nebo na spaní bez lékařského předpisu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C31d	Extázi/MDMA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C31e	Kokain	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V31h	Kratom	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V31i	HHC	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

C32a Kolikrát (pokud vůbec) jste užil/a ....?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Počet 1–2x	3x a více
C32aa	Extázi/MDMA v životě	☐	☐	☐
C32ab	Extázi/MDMA v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32ab	Extázi/MDMA v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
C32ac	Amfetaminy v životě	☐	☐	☐
C32ad	Amfetaminy v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32ad	Amfetaminy v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
C32ae	Metamfetamin (pervitin) v životě	☐	☐	☐
C32af	Metamfetamin (pervitin) v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32af	Metamfetamin (pervitin) v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
		1	2	3

C32b Kolikrát (pokud vůbec) jste užil/a ....?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Počet 1–2x	3x a více
C32ba	Kokain v životě	☐	☐	☐
C32bb	Kokain v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32bb	Kokain v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
C32be	Heroin v životě	☐	☐	☐
C32bf	Heroin v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32bf	Heroin v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
V32bg	Kratom v životě	☐	☐	☐
V32bh	Kratom v posledních 12 měsících	☐	☐	☐
V32bi	Kratom v posledních 30 dnech	☐	☐	☐
		1	2	3

C33 Kolikrát (pokud vůbec) jste užil/a těkavé látky (toluen, rozpouštědla, plyn do zapalovačů, apod.), abyste se dostal/a do nálady?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Počet 1–2x	3x a více
C33a	V životě	☐	☐	☐
C33b	V posledních 12 měsících	☐	☐	☐
C33c	V posledních 30 dnech	☐	☐	☐
		1	2	3

V34 Užíval/a jste někdy některé z uvedených látek?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Ano, během posledních 30 dnů	Ano, během posledních 12 měsíců, ale ne v posledních 30 dnech	Ano, před více než 12 měsíci	Nikdy
V34a	LSD nebo jiný halucinogen	☐	☐	☐	☐
V34b	Halucinogenní houby (lysohlávký)	☐	☐	☐	☐
V34c	GHB	☐	☐	☐	☐
V34d	Relevin	☐	☐	☐	☐
V34e	Drogy užívané injekčně (např. heroin, pervitin)	☐	☐	☐	☐
V34f	Anabolické steroidy	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

C34 Kolikrát v ŽIVOTĚ (pokud vůbec) jste užil/a následující drogy?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	Počet 1–2x	3x a více
C34a	LSD nebo jiný halucinogen	☐	☐	☐
C34b	Halucinogenní houby (lysohlávký)	☐	☐	☐
C34c	GHB	☐	☐	☐
C34d	Relevin	☐	☐	☐
C34e	Drogy užívané injekčně (např. heroin, pervitin)	☐	☐	☐
C35b	Anabolické steroidy	☐	☐	☐
		1	2	3

Následující otázky se budou týkat tzv. nových psychoaktivních látek, které mají podobné účinky jako nelegální drogy (např. jako marihuana nebo extáze). Tyto látky jsou někdy označovány jako “nové drogy”, vyskytují se v různých formách, např. bylinné směsi, prášku, krystalů nebo tablet. Nejčastěji jsou nabízeny prostřednictvím internetu, a to pod různými jmény (jde o stimulancia, např. mefedron/mňaučko, pentylone, látky podobné konopí, např. AMB-CHMICA, nebo halucinogeny, např. 2C-B, 3-MeO-PCP apod.).

C36 Kolikrát (pokud vůbec) jste užil/a novou psychoaktivní drogu/látku?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nikdy	1–2x	Počet 3x a více	Nevím/nejsem si jistý/á
C36a	V životě	☐	☐	☐	☐
C36b	V posledních 12 měsících	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

Následující otázky se zabývají užíváním různých návykových látek.

C37 Jak velké je podle Vašeho názoru RIZIKO, že si lidé uškodí (fyzicky nebo jinak), když ...

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Žádné riziko	Malé riziko	Střední riziko	Velké riziko	Nevím
C37a	Kouří příležitostně cigarety?	☐	☐	☐	☐	☐
C37b	Kouří jednu nebo více krabiček cigaret denně?	☐	☐	☐	☐	☐
C37c	Užívají elektronickou cigaretu příležitostně?	☐	☐	☐	☐	☐
C37d	Užívají elektronické cigarety pravidelně?	☐	☐	☐	☐	☐
C37e	Pijí 1–2 sklenice alkoholu (téměř) každý den?	☐	☐	☐	☐	☐
C37f	Pijí 4–5 sklenic alkoholu (téměř) každý den?	☐	☐	☐	☐	☐
C37g	Pijí 5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti (téměř) každý víkend?	☐	☐	☐	☐	☐
VC37h	Užívají nikotinové sáčky příležitostně?	☐	☐	☐	☐	☐
VC37i	Užívají nikotinové sáčky pravidelně?	☐	☐	☐	☐	☐
OC37j	Užívají zahřívané tabákové výrobky příležitostně?	☐	☐	☐	☐	☐
OC37k	Užívají zahřívané tabákové výrobky pravidelně?	☐	☐	☐	☐	☐
OC37l	Pijí energetické nápoje příležitostně?	☐	☐	☐	☐	☐
OC37m	Pijí energetické nápoje pravidelně?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

C38 A jak velké je podle Vašeho názoru RIZIKO, že si lidé uškodí (fyzicky nebo jinak), když ...*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Žádné riziko	Malé riziko	Střední riziko	Velké riziko	Nevím
C38a	Užijí 1–2krát konopí (marihuanu nebo hašiš)?	☐	☐	☐	☐	☐
C38b	Kouří konopí (marihuanu nebo hašiš) příležitostně?	☐	☐	☐	☐	☐
C38c	Kouří konopí (marihuanu nebo hašiš) pravidelně?	☐	☐	☐	☐	☐
C38d	Užijí 1–2krát extázi/MDMA?	☐	☐	☐	☐	☐
C38f	Užijí 1–2krát pervitin nebo amfetaminy?	☐	☐	☐	☐	☐
V38i	Užijí 1–2krát kratom?	☐	☐	☐	☐	☐
V38j	Užijí 1–2krát HHC?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

O12 Měl/a jste v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH některé z následujících problémů nebo jste se dostal/a do některé z těchto situací?*V každém řádku označte všechny možnosti, které se na vás vztahují.
Možnost jedné nebo více odpovědí v každém řádku!*

		Ne	Ano, v souvislosti s pitím alkoholu	Ano, v souvislosti s užitím drog	Ano, ale nesouviselo to s alkoholem ani drogami
O12a	Rvačka	☐	☐	☐	☐
O12b	Nehoda nebo zranění (úraz)	☐	☐	☐	☐
O12c	Poškozené nebo ztracené věci nebo oblečení	☐	☐	☐	☐
O12d	Vážná hádka	☐	☐	☐	☐
O12e	Oběť loupeže nebo krádeže	☐	☐	☐	☐
O12f	Problémy s policií	☐	☐	☐	☐
O12g	Přijetí do nemocnice, na jednotku intenzivní péče nebo krizového centra v důsledku těžké intoxikace	☐	☐	☐	☐
O12h	Přijetí do nemocnice, na jednotku intenzivní péče nebo krizového centra v důsledku nehody nebo zranění	☐	☐	☐	☐
O12i	Sex bez ochrany	☐	☐	☐	☐
O12j	Sexuální obtěžování	☐	☐	☐	☐
O12k	Úmyslné sebepoškození	☐	☐	☐	☐
O12n	Rizikové plavání v hluboké vodě (v bazénu, řece, rybníku)	☐	☐	☐	☐
		1	1	1	1

Další otázky se budou týkat trávení volného času na internetu a na sociálních sítích.

V38_1 Kolik hodin jste v POSLEDNÍCH 7 DNECH průměrně (za den) strávil/a na YOUTUBE, TikTok a podobných platformách sledováním nebo sdílením videí?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Vůbec	Půl hodiny nebo méně	Asi 1 hodinu	Asi 2–3 hodiny	Asi 4–5 hodin	6 a více hodin
V38_1a	Ve všední / školní den	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V38_1b	O víkendu, o prázdninách	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

V38_2 Kolik hodin jste v POSLEDNÍCH 7 DNECH průměrně (za den) strávil/a aktivní komunikací s ostatními přes SOCIÁLNÍ SÍTĚ (např. Instagram, WhatsApp, Facebook, Skype, Snapchat apod.)?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Vůbec	Půl hodiny nebo méně	Asi 1 hodinu	Asi 2–3 hodiny	Asi 4–5 hodin	6 a více hodin
V38_2a	Ve všední / školní den	☐	☐	☐	☐	☐	☐
V38_2b	O víkendu, o prázdninách	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

C39 Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky týkajícími se Vašeho času stráveného komunikací s ostatními přes SOCIÁLNÍ SÍTĚ (např. Instagram, WhatsApp, Facebook, Skype, Snapchat apod.)?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Rozhodně souhlasím	Spíše souhlasím	Ani tak, ani tak	Spíše nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím
C39a	Myslím, že trávím moc času na sociálních sítích.	☐	☐	☐	☐	☐
C39b	Mám špatnou náladu, když nemůžu být na sociálních sítích.	☐	☐	☐	☐	☐
C39c	Rodiče mi říkají, že trávím moc času na sociálních sítích.	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

Další otázky se budou týkat hraní tzv. digitálních her, tedy her na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli a jiných elektronických zařízeních.

C40 Kolik hodin jste v POSLEDNÍCH 7 DNECH průměrně (za den) strávil/a HRANÍM HER na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli nebo jiném elektronickém zařízení (např. puzzle nebo karetní hry, sportovní hry, strategické hry, bojové hry, adventury, střílečky, MMORPG), a to on-line i off-line?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Vůbec	Půl hodiny nebo méně	Asi 1 hodinu	Asi 2–3 hodiny	Asi 4–5 hodin	6 a více hodin
C40a	Ve všední / školní den	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C40b	O víkendu, o prázdninách	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

C41 V kolika z POSLEDNÍCH 7 DNŮ jste HRÁL/A HRY na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli nebo jiném elektronickém zařízení (např. puzzle nebo karetní hry, sportovní hry, strategické hry, bojové hry, adventury, střílečky, MMORPG), a to online i off-line?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 Ani jeden den
- 2 1 den
- 3 2 dny
- 4 3 dny
- 5 4 dny
- 6 5 dnů
- 7 6 dnů
- 8 7 dnů

C42 Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky týkajícími se Vašeho HRANÍ HER na počítači, tabletu, mobilním telefonu, konzoli nebo jiném elektronickém zařízení?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Rozhodně souhlasím	Spíše souhlasím	Ani tak, ani tak	Spíše nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím
C42a	Myslím, že trávím moc času hraním her.	☐	☐	☐	☐	☐
C42b	Mám špatnou náladu, když nemůžu hrát hry.	☐	☐	☐	☐	☐
C42c	Rodiče mi říkají, že trávím moc času hraním her.	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

Další otázky se budou týkat trávení volného času na internetu.

O26 Do jaké míry se na Vás vztahují následující tvrzení, která se týkají užívání internetu (včetně sledování a sdílení videí, prohlížení internetových stránek e-shopů, případně nákupů, sledování příspěvků a aktivní komunikace na diskusních fórech nebo na sociálních sítích, hraní digitálních her)?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

Jak často....

		Nikdy	Málokdy	Někdy	Často	Velmi často
O26a	je pro Vás obtížné přestat používat internet, když ho máte k dispozici?	☐	☐	☐	☐	☐
O26b	pokračujete v používání internetu, přestože máte v úmyslu přestat?	☐	☐	☐	☐	☐
O26c	Vám Vaše okolí (rodiče, přátelé) říká, že byste měl/a na internetu trávit méně času?	☐	☐	☐	☐	☐
O26d	dáváte přednost být na internetu místo trávení času s ostatními (např. rodiči, přáteli)?	☐	☐	☐	☐	☐
O26e	máte nedostatek spánku kvůli času trávenému na internetu?	☐	☐	☐	☐	☐
O26f	myslíte na to, co byste mohl/a dělat na internetu, když ho zrovna nemáte k dispozici?	☐	☐	☐	☐	☐
O26g	se těšíte na to, až zase budete moci být online?	☐	☐	☐	☐	☐
O26h	si myslíte, že byste měl/a na internetu trávit méně času?	☐	☐	☐	☐	☐
O26i	jsste se snažil/a omezit čas trávený na internetu, ale neúspěšně?	☐	☐	☐	☐	☐
O26j	odbyváte úkoly a přípravu do školy, abyste mohl/a jít na internet?	☐	☐	☐	☐	☐
O26k	zanedbáváte své každodenní povinnosti (školu, koníčky, práci), protože dáváte přednost internetu?	☐	☐	☐	☐	☐
O26l	chodíte na internet, když se cítíte špatně/na dně?	☐	☐	☐	☐	☐
O26m	trávíte čas na internetu, abyste unikl/a svému trápení nebo se zbavil/a negativních pocitů?	☐	☐	☐	☐	☐
O26n	se cítíte neklidný/á, frustrovaný/á nebo podrážděný/á, když jste nemohl/a být na internetu?	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

Následující otázky se budou týkat **hraní her o peníze** (her typu automaty, karet nebo kostek, loterií a stíracích losů a kurzových sázek), a to jak na internetu, tak i mimo internet (v hernách, kasinech nebo sázkových kancelářích).

C43 Jak často (pokud vůbec) jste v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH hrál/a o peníze nebo sázel/a?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 V posledním roce jsem nehrál/a
- 2 Jednou za měsíc nebo méně často
- 3 2-4krát měsíčně
- 4 2-3krát týdně
- 5 4-5krát týdně
- 6 6 krát týdně nebo častěji

C44 Kolik času (pokud nějaký) jste strávil/a hraním o peníze v typický den v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 V posledním roce jsem nehrál/a
- 2 Méně než půl hodiny
- 3 Půl hodiny až hodinu
- 4 1-2 hodiny
- 5 2-3 hodiny
- 6 Více než 3 hodiny

C45 Jak často (pokud vůbec) jste v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH hrál/a o peníze více než 2 hodiny v kuse při jedné příležitosti?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 V posledním roce jsem nehrál/a
- 2 Nikdy
- 3 Méně často než jednou měsíčně
- 4 Alespoň jednou měsíčně
- 5 Alespoň jednou týdně
- 6 Denně nebo téměř denně

C46 Pokud jste hrál/a o peníze v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH, jaké hry jste hrál/a MIMO INTERNET, tj. v herně, kasinu, sázkové kanceláři apod.?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Nehrál/a jsem	Jednou měsíčně nebo méně	2-4krát měsíčně	2-3krát týdně nebo častěji
C46a	Hry typu automaty, videoloterijní terminály (VLT)	☐	☐	☐	☐
C46b	Karty nebo kostky (poker, black jack, kostky, aj.)	☐	☐	☐	☐
C46c	Číselné loterie, stírací losy	☐	☐	☐	☐
C46d	Kurzové sázky na sport, dostihy	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

C47 Pokud jste hrál/a o peníze v POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH, jaké hry jste hrál/a ONLINE?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

		Nehrál/a jsem	Jednou měsíčně nebo méně	2-4krát měsíčně	2-3krát týdně nebo častěji
C47a	Hry typu automaty, videoloterijní terminály (VLT)	☐	☐	☐	☐
C47b	Karty nebo kostky (poker, black jack, kostky, aj.)	☐	☐	☐	☐
C47c	Číselné loterie, stírací losy	☐	☐	☐	☐
C47d	Kurzové sázky na sport, dostihy	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4

Nyní se zeptáme opět na hraní her o peníze obecně, tedy na internetu i mimo internet.

C48 Cítil/a jste někdy potřebu hrát za více a více peněz?*Možnost jen jedné odpovědi!*1 Ano4 Ne**C49 Musel/a jste někdy lhát lidem, kteří jsou pro Vás důležití, o tom, jak moc hrajete?***Možnost jen jedné odpovědi!*1 Ano4 Ne

Následující otázky se budou zabývat Vámi samými, Vašimi pocity a názory.

V50 Jak jste se cítil/a během posledního týdne?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

Byl/a jsem....	Nikdy	Zřídka	Občas	Často	Stále
V50a velmi nervózní	☐	☐	☐	☐	☐
V50b klidný/á a vyrovnaný/á	☐	☐	☐	☐	☐
V50c smutný/á a sklíčený/á	☐	☐	☐	☐	☐
V50d šťastný/á	☐	☐	☐	☐	☐
V50e tak na dně, že mě nic nemohlo rozveselit	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

V51 Přihodilo se Vám už někdy V ŽIVOTĚ něco z následujících situací?*V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!*

	Nikdy	Jednou	Dvakrát	3-4krát	5 a vícekrát
V51a Chtěl/a jste si nějak ublížit.	☐	☐	☐	☐	☐
V51b Měl/a jste myšlenky na sebevraždu.	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

Následující otázky se týkají Vaší rodiny. Pokud Vás vychovávali převážně nevlastí rodiče nebo někdo jiný, odpovězte za ně. Například, máte-li vlastního i nevlastního otce, odpovězte za toho, který byl při Vaší výchově důležitější.

C57 Vědí Vaši rodiče, kde trávíte sobotní večery?

Možnost jen jedné odpovědi!

- 1 Vždy
- 2 Většinou
- 3 Někdy
- 4 Obvykle ne

C54 V jaké míře se na Vás vztahují následující výroky?

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Téměř vždy	Často	Někdy	Málokdy	Téměř nikdy
C54a	Rodiče určují pravidla, co smím doma dělat	☐	☐	☐	☐	☐
C54b	Rodiče určují pravidla, co smím dělat venku	☐	☐	☐	☐	☐
C54c	Rodiče vědí, s kým trávím večery	☐	☐	☐	☐	☐
C54d	Rodiče vědí, kde trávím večery	☐	☐	☐	☐	☐
C54e	Snadno si mohu půjčit peníze od rodičů	☐	☐	☐	☐	☐
C54f	Dostávám od rodičů peníze jako dárek	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5

C55 Zajímá nás, v jaké míře se na Vás vztahují následující výroky vztahující se k Vaší rodině.

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Rozhodně nesouhlasím	2	3	4	5	6	Rozhodně souhlasím
C55a	Moje rodina se mi snaží pomáhat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C55b	Dostává se mi emoční a citové opory od rodičů	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C55c	Mohu s rodinou mluvit o svých problémech	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C55d	Rodina je ochotná mi pomoci, když se mám rozhodnout	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

C56 Zajímá nás, v jaké míře se na Vás vztahují následující výroky vztahující se k Vaším přátelům.

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Rozhodně nesouhlasím	2	3	4	5	6	Rozhodně souhlasím
C56a	Moji přátelé se mi snaží pomáhat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C56b	Na přátele se mohu spolehnout, když se něco pokazí	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C56c	Mám přátele, se kterými můžu sdílet radosti i starosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C56d	Mohu s přáteli mluvit o svých problémech	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6	7

O16 Jak jste spokojen/a s Vaším vztahem k ....

V každém řádku vyberte jen jednu odpověď!

		Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Ani tak, ani tak	Nespokojen/a	Zcela nespokojen/a	Nemám takovou osobu
O16a	Matce	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O16b	Otci	☐	☐	☐	☐	☐	☐
O16c	Přátelům	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		1	2	3	4	5	6

C50 Jaké nejvyšší vzdělání má Váš otec?

Možnost jen jedné odpovědi!

- Základní (nebo nedokončené základní)
- Je vyučený nebo střední bez maturity
- Ukončil střední školu s maturitou
- Nedokončené vysokoškolské
- Ukončené vysokoškolské
- Nevím
- Nic z toho se nehodí

C51 Jaké nejvyšší vzdělání má Vaše matka?

Možnost jen jedné odpovědi!

- Základní (nebo nedokončené základní)
- Je vyučená nebo střední bez maturity
- Ukončila střední školu s maturitou
- Nedokončené vysokoškolské
- Ukončené vysokoškolské
- Nevím
- Nic z toho se nehodí

C52 Jak dobře je na tom Vaše rodina ve srovnání s jinými rodinami u nás?

Možnost jen jedné odpovědi!

- Je velmi bohatá
- Je dost bohatá
- Je spíše bohatá
- Je tak asi průměrná
- Je spíše chudší
- Je dost chudá
- Je velmi chudá

C53 Kdo z následujících lidí s Vámi žije v té domácnosti, kde trávíte nejvíce času?

Označte **všechny osoby**, které s vámi žijí v domácnosti! Možnost **více odpovědí**.

C53a	1	☐	Žiji sám/a
C53b	1	☐	Otec
C53c	1	☐	Nevlastní otec
C53d	1	☐	Matka
C53e	1	☐	Nevlastní matka
C53f	1	☐	Bratr / bratři (vlastní i nevlastní)
C53g	1	☐	Sestra / sestry (vlastní i nevlastní)
C53h	1	☐	Dědeček, babička
C53i	1	☐	Jiní příbuzní
C53j	1	☐	Jiní lidé než příbuzní (např. v dětském domově, internátní škole)

Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024

Předkládaná výzkumná zpráva podrobně shrnuje výsledky české části mezinárodního projektu ESPAD realizovaného v roce 2024. Projekt ESPAD (Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách) je největší celoevropská studie zaměřená na užívání návykových látek u dospívajících. Cílem studie je podat přehled o rozsahu užívání návykových látek a výskyt dalších forem rizikového chování mezi studenty ve věku 15 až 16 let, porovnat ho se situací v ostatních evropských zemích a sledovat trendy ve vývoji situace u vybraných indikátorů návykového chování.

Projekt je realizován v pravidelných čtyřletých intervalech od roku 1995. Jeho význam spočívá ve vysoké míře srovnatelnosti výsledků, které je dosaženo aplikací jednotné výzkumné metodologie ve všech zemích zapojených do projektu. Česká republika je jednou z 21 zemí, které se zapojily do všech dosavadních vln sběru.

Evropskou školní studii o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2024. Výsledky průzkumu v České republice vydává Úřad vlády České republiky – Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Distribuci zajišťuje vydavatel. Elektronická verze je k dispozici na webových stránkách <https://www.drogy-info.cz>.

Vydal Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 128/4
118 00 Praha 1 – Malá Strana
(<https://vlada.gov.cz>)

Neprodejné

ISBN 978-80-7440-376-7

9 788074 403767

